

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΙΜΩΛΟΥ - ΕΝΟΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

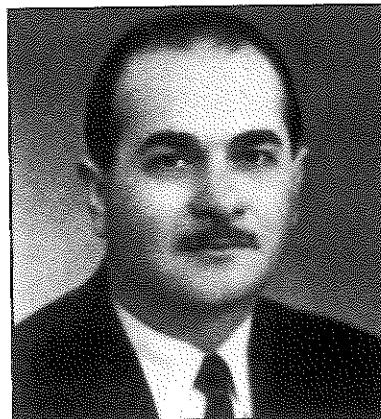

10η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΚΙΜΩΛΟΣ 2007

Τα «ΚΙΜΩΛΙΑΚΑ ΝΕΑ»
αφιερώνουν την παρούσα έκδοση σε μνήμη:

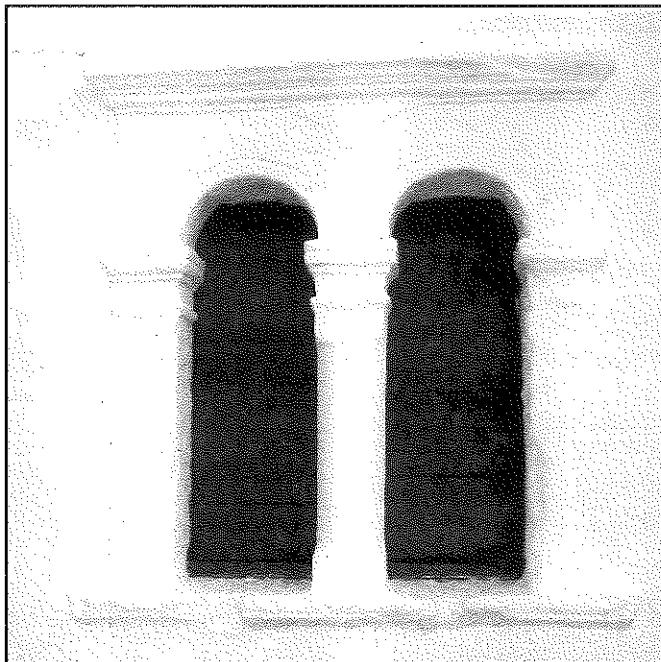
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΛΟΥΔΗ (1915-1971)
Εκδότη της εφημερίδας «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΙΜΩΛΟΥ» (1946 - 1970)

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΣΑΡΔΗ (1912-1982)
Εκδότη της εφημερίδας «ΚΙΜΩΛΟΣ» (1963 - 1980)

COPYRIGHT: Εφημερίδα «ΚΙΜΩΛΙΑΚΑ ΝΕΑ»
ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ 161, ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ 171 23 ΤΗΛ.: 2109370430

**ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΙΜΩΛΟΥ - ΕΝΩΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
10η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΚΙΜΩΛΟΣ 8-9-2007**

**Διλοβό παράθυρο στη βόρεια πλευρά
της εκκλησίας ΠΑΝΑΓΙΑΣ του 'ΚΟΝΟΜΟΥ**

Κίμωλος 2007

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΚΙΜΩΛΟΥ

ΕΝΩΣΗ
ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ
ΤΥΠΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Κοινότητα Κιμώλου και η Ένωση Κυκλαδικού Τύπου σας προσκαλούν στην Συνάντηση - Ημερίδα των Μελών της Ε.Κ.Υ.Τ., η οποία θα πραγματοποιηθεί στην Κίμωλο το Σάββατο 8 Σεπτεμβρίου 2007 και ώρα 09.30, με θεματολόγιο:
«Ο τοπικός τύπος, τα προβλήματα και η ανάπτυξη των μικρών νησιών».

Ο πρόεδρος της Κονοντίας
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ - ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Κιμωλος 25-7-2007
ΜΑΓΚΑΝΙΩΤΗΣ

Ο πρόεδρος της Ε.Κ.Υ.Τ.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΛΙΓΝΟΣ

Υ.Γ Παρακαλούμε όπως μέχρι 1-9-2007 μας ενημερώσετε για την συμμετοχή σας
στο φαϊ: 22870.51768 ή ΤΗΛ.: 22870.51218

**ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΙΜΩΛΟΥ - ΕΝΩΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
Ι' ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΚΙΜΩΛΟΣ 8-9-2007**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

- Καλωσόρισμα Προέδρου Κοινότητας:
Γερασίμου-Θεοδώρου Μαγκανιώτη.
- Χαιρετισμός Προέδρου Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου:
Εμμανουήλ Λιγνού.
- Κήρυξη έναρξης εργασιών Ημερίδας από την Έπαρχο Μηλου
Παναγιώτα Καλογεράκη.
- Χαιρετισμοί.

Εισηγήσεις - Α' Μέρος

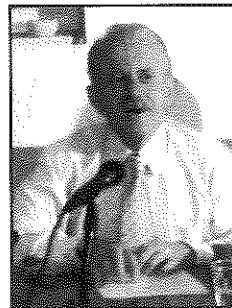
- Λεονάρδος Κόντος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιά :
«Η ανάδειξη των προβλημάτων των μικρών νησιών και ο τοπικός τύπος».
- Πέτρος Ηλιάκης, Νομαρχιακός Σύμβουλος Κυκλαδών:
«Υποδομές και ανάπτυξη των μικρών νησιών».
- Αντώνιος Τρούλλος, Εκπαιδευτικός, Λαογράφος, Συγγραφέας:
«Η προσφορά του Κυκλαδικού Τύπου στην παράδοση».

Εισηγήσεις - Β' Μέρος

- Κωνσταντίνος Αθανασόπουλος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου:
«Περιφερειακή ανάπτυξη και μικρά νησιά».
- Βασίλειος Φραγκουλόπουλος, Νομικός, Οικονομολόγος:
«Η νησιωτικότητα και η διεκδίκησή της».
- Δημήτριος Βεντούρης, Συνεργάτης Εφημερίδας “Κιμωλιακά Νέα”:
«Η Κίμωλος από το χθες στο αύριο».

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ

Του Προέδρου της Κοινότητας Κιμώλου
κ. Γερασίμου - Θεοδώρου ΓΑ. Μαγκανιώτη.

Αιδεσιμότατε,
Κύριε Καθηγητά του Πανεπιστημίου Πειραιά,
Κύριε Αντινομάρχα Κυκλάδων,
Κυρία Έπαρχε Μήλου,
Κύριοι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι,
Κύριοι Κοινοτικοί Σύμβουλοι,
Κύριοι Πρόεδροι Πολιτιστικών Συνδέσμων, Ενώσεων και Σωματείων,
Κύριε εκπρόσωπε της S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ,
Κύριε πρόεδρε της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου,
Κύριοι Σύνεδροι, Κυρίες και Κύριοι

Σήμερά, η μικρή σε έκταση γενέτειρά μου Κίμωλος χαίρει πραγματικά χαρά μεγάλη. Και χαίρει, διότι για πρώτη φορά στην ιστορία της συζητήθηκε, προγραμματίστηκε και σήμερα με απόφαση του Κοινοτικού μας Συμβουλίου πραγματοποιείται εδώ στο νησί μας η 10η συνάντηση των μελών της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου.

Η χαρά δε της Κιμώλου και κατ' επέκταση των Κιμωλίων είναι μεγάλη διότι τόσο οι εισηγητές όσο και οι σύνεδροι και οι προσκεκλημένοι είναι άνθρωποι των γραμμάτων, της δημιουργίας, της προσφοράς, και το κυριότερο είναι γνώστες των προβλημάτων τα οποία απασχολούν τον νησιωτικό χώρο γενικά και τα μικρά νησιά όπως το δικό μας ειδικά.

Κυρίες και Κύριοι

Από τα παιδικά μου χρόνια στο μαγαζί του πατέρα μου, από την εμπειρία την οποία απέκτησα κατά την 9χρονη συνεχή παρουσία μου στο τιμόνι του Συνδέσμου των Απανταχού Κιμωλίων "Η ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ", από τις στήλες της εφημερίδας ΚΙΜΩΛΙΑΚΑ ΝΕΑ την οποία εφημερίδα από το 1980 με τους εκλεκτούς συνεργάτες μας χτίζουμε και ανελλιπώς με την γυναίκα μου Σοφία εκδίδουμε.

Αλλά και από την άκρως τιμητική και υπεύθυνη θέση του προέδρου της Κοινότητας Κιμώλου στην οποία η αγάπη και εμπιστοσύνη των συμπατριών μου, με τοποθέτησε, όλα αυτά τα χρόνια λοιπόν, βιώνω από κοντά τα πολλά προβλήματα τα μικρά και μεγάλα τα οποία απασχολούσαν και εξακολουθούν να απασχολούν τα νησιά μας τα οποία είναι τα ίδια και δυστυχώς τα περισσότερα παραμένουν άλυτα.

Και ποιά είναι αυτά;
Μερικά επείγοντα και σοβαρά είναι:
Το συγκοινωνιακό, η υγεία και κυρίως η ανάπτυξη.

Κυρίες και Κύριοι,

Λίγο πολύ όλοι γνωρίζουμε την έκταση, την ένταση και το νόημα των προβλημάτων αυτών. Έχω την γνώμη ότι οποιαδήποτε αναφορά μου σ' αυτά μάλλον θα σας κουράσει και τούτο γιατί οι αναλυτικές τοποθετήσεις των κυρίων εισηγητών που θα ακολουθήσουν θα είναι πολύ πιο χρήσιμες και τεκμηριωμένες.

Αγαπητέ κ. πρόεδρε της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου.

Σας ευχαριστώ θερμά που ανταποκριθήκατε στην πρόσκλησή μας και ικανοποιήσατε την επιθυμία μας να σας φιλοξενήσουμε στο μικρό νησάκι μας και έτσι να δοθεί η ευκαιρία στα μέλη της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου να γράψουν δυο λόγια για εμάς τους Κίμωλιάτες.

Ακόμη θέλω να σας ευχαριστήσω διώτη μου δίνετε την ευκαιρία να ανταποδώσω τα οφειλόμενα στην Ένωση Κυκλαδικού Τύπου της οποίας είμαι ιδρυτικό μέλος και υπηρέτησα τους σκοπούς της επί 6 συνεχή έτη ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής.

Κυρίες και Κύριοι,
Τελειώνοντας καλώ όλους εσάς

να έρχεστε στη Κίμωλο
να βλέπετε πως περνάμε,
σε επισκέπτες σαν εσάς
πόσες χαρές σκορπάμε.

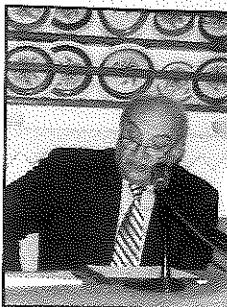
Σας ευχαριστώ.

Φίλοι της Κόδωστρας και Μέλη της Ε.Κ.Τ. σπηγυράθουν στον λεγόμενο ΜΕΛΑΤΕΜΙ παρακείμενού την πηγερία.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Του Προέδρου της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου κ. Εμμανουήλ Αντ. Λιγνού.

Κύριε Πρόεδρε της Κοινότητας Κιμώλου και αγαπητέ συνάδελφε Θεόδωρε Γεράσιμε Μαγκανιώτη, και η χαρά η δική μου και των συναδέλφων, είναι μεγάλη διότι θα μας δοθεί η ευκαιρία να δούμε τους ωραίους τόπους του μικρού αυτού νησιού, προς δε να βιώσουμε, εμείς οι προερχόμενοι από τα μεγαλύτερα και πιο αναπτυγμένα νησιά, τα προβλήματα ενός μικρού νησιού για να μην ξεχνούμε, πώς ήταν και η δική μας κατάσταση σ' αυτά πριν από μερικά χρόνια και να μην έχουμε απαιτήσεις τέτοιες, που πάντοτε να είμαστε πολύ πιο ψηλά από τα νησιά της εσχατιάς της Ελλάδας, των Κυκλαδών και των Δωδεκανήσων.

Αρχή της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου είναι να επισκεπτόμαστε, για τους προαναφερθέντες λόγους, τα μικρά κυρίως νησιά.

Η μέχρι τώρα φιλοξενία μας και η εγκάρδια υποδοχή και των Αρχών και των Κατοίκων των νησιών, μας έχουν σκλαβώσει.

Την ώρα τούτη θέλω να αναφέρω, σαν παλαιότερος, τους αλησμόνητους Κιμώλιους δημοσιογράφους, όπως είναι ο μακαριστός Πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Ράμφος, ο οποίος με τα ΚΙΜΩΛΙΑΚΑ, την περιοδική και περισπύδαστη έκδοση του ΑΦΕΝΤΑΚΕΙΟΥ Ιδρύματος, άφησε πλούτο ιστορικό της Κιμώλου και των Κυκλαδών.

Τον αλησμόνητο Γεώργιο Καλούδη, εκδότη της «ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΚΙΜΩΛΟΥ», τον οποίο γνώρισα έφηβος, αφού οι εφημερίδες μας «έβγαιναν» από το ίδιο τυπογραφείο.

Και τους αλησμόνητους Ματθαίο Σάρδη που έβγαζε την εφημερίδα «ΚΙΜΩΛΟΣ» και Χαρίδημο Μουστάκα, ο οποίος συνέγραψε την ιστορία της Κιμώλου.

Θα ήθελα στην μνήμη τους να τηρήσουμε ενός λεπτού σιγή.....

Αιωνία τους η μνήμη.

Θα είναι πάντα ανάμεσα μας με τα έργα του πνευματικού τους κόπου.

Σας ευχαριστώ.

ΚΗΡΥΞΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Από την Έπαρχο Μήλου
κ. Παναγιώτα Καλογεράκη.

Κύριοι Σύνεδροι

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή και χαρά η παρουσία σας στο μικρό αυτό Κυκλαδονήσι του Επαρχείου μας, την Κίμωλο.

Οι προσπάθειες οι δικές σας αλλά και οι δικές μας, έχουν σαν στόχο ο καθένας από το «μετερίζι του» να συμβάλει όσο μπορεί στην επίλυση των ποικίλων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα νησιά μας έτσι ώστε όλοι μαζί να δώσουμε λύση, βοηθώντας τα να βγουν από την απομόνωση και τον αποκλεισμό, έχοντας ως στόχο την ανάπτυξή τους σε όλους τους τομείς.

Θέλουμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι όλες οι υπηρεσίες του Επαρχείου συνεργάζονται με τους φορείς των πολύπαθων νησιών μας, παλεύουν και προσπαθούν να συμβάλουν στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους στην αναπτυξιακή πορεία και την ευημερία τους.

Η συμβολή του τοπικού τύπου και η συνεργασία μαζί του για την επίτευξη των στόχων μας θεωρείται δεδομένη.

Ο αγώνας που δίνουμε καθημερινά είναι δύσκολος, ο δρόμος που ακολουθούμε ανηφορικός, αλλά πιστεύουμε όλοι, ότι αξίζει τον κόπο να αγωνιστούμε για την επίτευξη των στόχων μας.

Αξίζει τον κόπο να δουν τα νησιά μας καλύτερες ημέρες.

Ως εκπρόσωπος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σας συγχαίρω για την επιλογή σας να πραγματοποιηθεί η ημερίδα αυτή στο νησί της Κίμωλου.

Θα θέλαμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι στηρίζουμε και επικροτούμε τέτοιες σημαντικές πρωτοβουλίες.

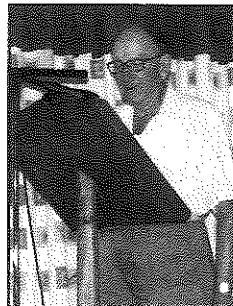
Εύχομαι σε όλους Καλή Διαμονή και Καλή Επιτυχία στη σημερινή ημερίδα.

Σας ευχαριστώ.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Τον Προέδρου της Ένωσης Κιμωλίων
κ. Νικολάου Αφεντάκη.

Κυρία Έπαρχος
Κύριε Πρόεδρε
Κύριοι Εκπρόσωποι
της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ένωσης Κιμωλίων θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση σας στην σημερινή Ημερίδα των μελών του Κυκλαδικού Τύπου και να σας καλωσορίσω στο μικρό νησί μας την αραία Κίμωλο.

Για πρώτη φορά πραγματοποιείται στο νησί μας Ημερίδα Κυκλαδικού Τύπου και αυτό οφείλετε στον δραστήριο Πρόεδρό μας και Διευθυντή της τοπικής μας εφημερίδας. Θα ήθελα να συγχαρώ τον πρόεδρο της Κοινότητας και Διευθυντή της εφημερίδας Κιμωλιακά Νέα κ. ΘεοδωροΓεράσιμο Μαγκανιώτη που εδώ και 30 χρόνια αγωνίζεται μέσω της εφημερίδας του να προβάλει τα πολλαπλά προβλήματα του νησιού μας και να προσπαθεί για την επίλυσή τους.

Η Κίμωλος σήμερα βρίσκεται στην πλεονεκτική θέση να έχει εκλέξει ένα πρόεδρο της Κοινότητας, άξιο, δραστήριο, εργατικό με μεθοδικότητα και με σωστό πρόγραμμα, για να μπορεί να επιλύσει όλα τα προβλήματα των κατοίκων του νησιού μας.

Θα παρακαλούσα τους Εκπρόσωπους του Κυκλαδικού Τύπου κατόπιν συνεννόησης με τον πρόεδρο της Κοινότητας να προβάλετε στις εφημερίδες σας τα προβλήματα του νησιού μας για την επίλυση τους.

Όπως γνωρίζουμε όλοι, ο τύπος έχει μεγάλη δύναμη και οι εκάστοτε διοικούντες δίνουν μεγάλη σημασία όταν τον διαβάζουν.

Σας ευχόμεθα καλή επιτυχία στη σημερινή Ημερίδα και θα ζητούσαμε να επαναληφθεί.

Επίσης συγχαίρω τους εκλεκτούς συνεργάτες των Κιμωλιακών Νέων που βρίσκονται κοντά μας κ. Αντώνιο Τρούλο, Δημήτριο Βεντούρη (Κονδυλοφόρο) και Γεώργιο Βεντούρη (Πιωργηλά).

Σας ευχαριστώ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ

84100 ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ
ΤΗΛ: 22810-82582/FAX: 78392-83804
www.im-syrou.gr email: info@im-syrou.gr

Ἐν Ἐδραινόμενοι τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 2007
ΜΗΝΥΜΑ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΥΡΟΥ & ΚΙΜΩΛΟΥ
ΔΩΡΟΘΕΟΥ Β'
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Κ.Υ.Τ.
(ΚΙΜΩΛΟΣ, 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2007)

Ἄγαπητοι μου.

Από πολλούς υποστηρίζεται ότι ο δείκτης της πολιτικής και πολιτιστικής στάθμης ένός λαού καθορίζεται από τόν άριθμό τών έφημερίδων που πουλούνται κάθε μέρα.

Ο Τύπος είναι αυτός πού προμαχεί για τά εὐγενέστερα ανθρώπινα ιδανικά, είσαγει νέες ίδεις, προβάλλει νέα πρόσωπα και καταστάσεις, φέρνει σ' έπαφή άνθρωπους, άναλυει πολιτικές καταστάσεις, μαστιγώνει πολιτικές ανθαπεσίες και έκφραζει τήν άγωνία και τήν έλπιδα όλων μας για ένα καλύτερο μέλλον.

Όταν ο Τύπος βρίσκεται στό ήψος τής αποστολής του και ύπηρετεί εύσυνείδητα και ένσυνείδητα τίς άρχες τής δημοσιογραφικής δεοντολογίας, γίνεται ο θεματοφύλακας τών ανθρώπινων δικαιωμάτων και ο πραγματικός πολιτικός παιδαγωγός.

Ο δημοσιογράφος, έτσι, άναδεικνύεται σέ σταυροφόρο τής ἀλήθειας, σέ έκφραστή τών προβλημάτων, τών προτάσεων, τών δραματισμών και τών έλπιδών του λαού.

Είμαστε υπερήφανοι, διότι ο Κυκλαδικός Τύπος, παρά τίς τώσες δυσκολίες και άντικοστήτες, πού διατυπωτίζει, διαταποκρίνεται στίς προσδοκίες τών κατοίκων τών μικρών νησιών και προσπλαστεί νά συμβάλει ούσιαστικά στήν καλύψη τών άναγκών και στήν έπιλυση τών πολλαπλών προβλημάτων τους.

Μέ ίδιαίτερη ίκανοποίηση, λοιπόν, χαιρετίζουμε τίς έργασίες τής Ήμεριδας τών μελών τής Ε.Κ.Υ.Τ., συγχαίρουμε τούς έμπνευστές της και τήν συνδιοργανώτρια Κοινότητα Κιμώλου, λυπούμαστε διότι άνειλημμένες ποιμαντικές υποχρεώσεις δέν μάς έπιπρέπουν νά βρισκόμαστε σήμερα μαζί σας και εύχόμαστε σέ δλους σας ώγεια, εύημερία και δύναμη πρός πλήρη τού λειτουργήματός σας έπιτυχία.

Μετά πατρικών εύχών

Άλεξ Συρέ Ιωνί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΑΡΧΗ

Ερμούπολη, 7-9-2007

- ΠΡΟΣ:**
1. Ένωση Κυκλαδικού
Τύπου
 2. Κοινότητα Κιμώλου

Αγαπητοί φίλοι,

Σας ευχαριστώ για την πρόσκλησή σας να είμαι στην εκδήλωση που διοργανώνετε με θέμα: «**ο τοπικός τύπος, τα προβλήματα και η ανάπτυξη των μικρών νησιών».**

Δυστυχώς όμως η προγραμματισμένη επίσκεψη και ανάγκη παρουσίας μου στην εσχατιά των Κυκλαδών το μικρό νησί της Ανάφης, μιας και είναι η μοναδική μέρα στο χρόνο που το ακριτικό και έχασμένο σιτό νησί γιορτάζει, μου στέρει τη δυνατότητα να είμαι κοντά σας.

Θέλω αφού σας συγχαρώ για το έργο και την προσφορά σας να σας πληροφορήσω ότι θεωρώ την ύπαρξη του τοπικού τύπου πολύ σημαντική για τα νησιά μας διότι βοηθά στην έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση των κατοίκων, επίσης συμβάλλει, με τη δημοσιοποίηση των προβλημάτων, να δίνονται γρηγορότερα λύσεις.

Η Ν.Α.Κ. και εγώ προσωπικά θα είμαστε αρωγοί στις πραστάθειες σας.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της ημερίδας.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΪΛΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜ/ΚΗ ΑΥΤ/ΣΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΕΠΑΡΧΕΙΟ ΠΑΡΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΑΡΧΟΥ

ΠΑΡΟΣ: 07/09/2007
Αρ. Πρ. Α.Π.

Ταχ. Δ/νση : Παροικία – ΠΑΡΟΣ
Τηλέφωνο : 22840-24750
FAX : 22840- 24751
E-mail : ep_par@otenet.gr

ΠΡΟΣ: Κοινότητα Κιμώλου
Υπ' όψιν: Προέδρου
κου Γεράσιμου - Θεοδώρου
Μαγκανιώτη

Σας ευχαριστώ θερμά για την πρόσκληση σας να παρευρεθώ στην Συνάντηση – Ημερίδα των Μελών της Ε.Κ.Υ.Τ., με θέμα «Ο τοπικός τύπος, τα προβλήματα και η ανάπτυξη των μικρών νησιών» και ειλικρινά λυπάμαι που λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων μου δε δύναμαι να παραβρεθώ όπως θα ήθελα.

Σε συγχαίρω θερμά για την προσπάθεια που καταβάλλετε να ενισχύσετε τον τοπικό τύπο και σας εύχομαι ολόψυχα καλή επιτυχία.

Η Έπαρχος

Γρ. Πρωτολάτη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΤΗΣ
ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Γραφείο Δημάρχου

Τηλέφωνο 22810 - 98202
E-mail: Dekavals@hermopolis.gr
Fax 22810 - 88 232
Ταχ. Διανε: 841 00 ΣΥΡΟΣ

Ερμούπολη 5 - 9 - 2007

Την
Κοινότητα Κιμάλου
και την
Ένωση Κυκλαδικού Τύπου

Αξόπιμοι φίλοι.

Ελαβα την πρόσκληση σας και επιθυμώ να σας εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες.

Λυπόμαι που δεν μπορώ να ανταποκριθώ στο κάλεσμα σας λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων. Σας συγχαίρω για την πρωτοβουλία σας, που εκφράζει το ενδιαφέρον και την συμμετοχή σας στην πολύπλευρη ανάπτυξη μας. Οι εκπρόσωποι του τοπικού τύπου προσφέρουν ουσιαστικό έργο στην ενημέρωση του κοινού και στην προβολή των νησιών μας.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία στην ημερίδα που έχετε διοργανώσει και είμαι πάντοτε στη διάθεση σας για κάθε συνεργασία.

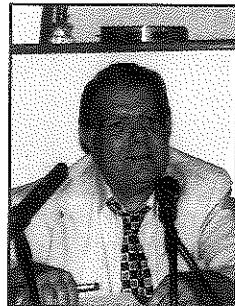
Με εκπίμπηση

ΠΑΝΗΣ ΔΕΚΑΒΑΛΛΑΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Εισήγηση του κ. Λεονάρδου Κόντου - Μάναλη
Καθηγητού του Δημοσίου Δικαίου
στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Κύριοι σύνεδροι, Κυρίες και Κύριοι

Η μελέτη και ανάλυση των προβλημάτων των λιγότερο αναπτυγμένων μικρών νησιών του ελλαδικού χώρου, παραμελείται σε μεγάλο βαθμό, ο δε κρατικός σχεδιασμός κρίνεται πάντα ανεπαρκής, τηρουμένων φυσικά και των δυνατοτήτων του ελληνικού κράτους. Από το περιφερειακό αυτό νησιωτικό κυκλαδικό σύμπλεγμα, θα πρέπει βέβαια προς στιγμή να παραμερίσουμε τις πιο ανεπτυγμένες νήσους, ώστε να επικεντρωθούμε στη διαχρονική αναπτυξιακή πορεία που επιβάλλεται για τα υπόλοιπα μικρά νησιά, όπως για την Κίμωλο, Ανάφη, Σίφνο, Σέριφο, Φολέγανδρο, Κύθνο, Αμοργό κ.τ.λ., αναζητώντας τα αίτια παραμέλησής τους.

Το γεγονός ότι, ο κρατικός σχεδιασμός συγκεντρώνει την προσοχή του στις «ποσοτικές πλευρές» των αποδόσεων ή σε έργα βιτρίνας, αδιαφορώντας για τις υποδομές σε επί μέρους στάδια σχεδιασμού της αναπτυξιακής πορείας, αυτό καθιστά αναγκαία την ανάληψη ιδίων πρωτοβουλιών στις απομονωμένες αυτές νήσους.

Με βάση την αρχή, ότι ο οικονομικός παράγοντας στις αποδόσεις είναι προσδιοριστικός στη διερεύνηση του προβλήματος της ανάπτυξης των μικρών αυτών νησιών των Κυκλαδών, οι συντελεστές ανάπτυξης των νήσων αυτών πρέπει να εξετασθούν σε συνάρτηση και με άλλους, ευρύτερους κοινωνικούς όρους, π.χ. δημογραφικούς ή άλλους, σε αναφορά πάντα με τα παρεχόμενα από το κράτος κίνητρα για την κοινωνική και πληθυσμιακή τόνωση. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί, ότι η έλλειψη απασχόλησης και οι ανεπάρκειες του λιγοστού κλήρου και της αγροτικής γης, ήταν οι αποφασιστικοί λόγοι πληθυσμιακής αποδυνάμωσης για αναζήτηση εργασίας εκτός των νήσων αυτών σε Αθήνα και Πειραιά, καθώς και σε άλλες μεγάλες πόλεις της χώρας.

Οι όποιες απόπειρες προσέγγισης και ανάλυσης των προβλημάτων των μικρών αυτών νήσων, θα πρέπει να αναζητήσουν τις βάσεις τους σε αυτές ακριβώς τις επισημάνσεις και στην αξιολόγηση των προβλημάτων που γίνονται απ' τον κυκλαδικό τύπο. Δεν πρέπει βέβαια να παραγνωρίζουμε και τις προσπάθειες σχεδιασμού εκ μέρους της τοπικής και νομαρχιακής

αυτοδιόικησης καθώς και την προσωπική συμβολή του εγνωσμένου κύρους προσώπων που την απαρτίζουν.

Τα δεδομένα αυτά προβλήματα, έχουν προβληθεί από τον κυκλαδικό τύπο σε προμετωπίδα, τα οποία απεικονίζουν τα πιστεύω και την προβληματική των κατοίκων για την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης σε πολλούς τομείς. Οι σημαντικές αυτές διαφθωτικές αλλαγές πρέπει να γίνουν με αργά και σταθερά βήματα κι όχι με επιφανειακά ημίμετρα χωρίς προοπτική.

Έτσι, η αφετηρία μιας εναλλακτικής προσέγγισης στα ζητήματα αυτά, ξεκινά καταρχήν από την υπογράμμιση των εμποδίων που προκύπτουν από την απραξία του κρατικού μηχανισμού και την προσπάθεια άρσης αυτών.

Η απουσία δε, οργανικής αντιστοίχισης ανάμεσα σε οικονομικούς προσανατολισμούς και στις μετακινήσεις του νησιωτικού πληθυσμού στις μεγαλουπόλεις, όπως προείπαμε, σημειώνουν το λιγότερο ανεπτυγμένο της νησιωτικής αυτής περιφέρειας. Ο τοπικός μάλιστα πληθυσμός, αναγκάζεται να αναζητήσει μέσω της πρόσκαιρης απασχόλησης κατά τους θερινούς μήνες (όπου η επισκεψιμότητα είναι υψηλή), τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους που θα του εξασφαλίσουν μια οριακή επιβίωση.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά, προκειμένου να επισημανθεί η ανάγκη μεταστροφής του ενδιαφέροντος στην ανάπτυξη των μικρών αυτών νήσων, με βάση πάντα τα αιτήματα, όπως τα προβάλλει ο κυκλαδικός επαρχιακός τύπος.

Η έλλειψη κεφαλαίων και η ανεπάρκεια πόρων καθιστούν αναγκαία μια ειδική διαχρονική αναπτυξιακή πολιτική και αυτό επισημαίνεται κατ' επανάληψη από τον τοπικό τύπο. Πέραν τούτων όμως, όπως προλέχθηκε τα φαινόμενα του υποπληθυσμού που παρατηρούνται στα μικρά αυτά νησιά, με την αυξημένη διάρθρωση της τρίτης ηλικίας από πλευράς παραμενόντων, δείχνουν το αποτέλεσμα της εσωτερικής μετανάστευσης των νεοτέρων ηλικιών, λόγω των εισοδηματικών ανεπαρκειών και του χαμηλού κατά κεφαλή εισοδήματος των κατοίκων.

Άρα, το να διατείνεται ενδεχομένως κάποιος, ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης των μικρών αυτών νήσων είναι σταδιακά ενθαρρυντικοί, είναι εσφαλμένο, γιατί τα μικρά αυτά νησιά έχουν κατά κάποιο τρόπο μια κλειστή οικονομία με μια εποχιακή τόνωση κατά την περίοδο του θέρους, όπου και η διακίνηση των παραθεριστών είναι μεγαλύτερη. Στους υπόλοιπους μήνες παρατηρείται μια καθίζηση της αγοράς με τα σύνδρομα της αποδυνάμωσης.

Σε τελευταία, λοιπόν, ανάλυση τα αιτήματα και τα προβλήματα των μικρών αυτών νήσων καθρεφτίζουν τα στάσιμα οικονομικά φαινόμενα των περιοχών αυτών και τις ασταθείς διαδικασίες της κοινωνικής ανάπτυξης, όποια κι αν είναι αυτή.

Πράγματι, έχουν πολλά ειπωθεί κατ' επανάληψη στον τοπικό κυκλαδικό τύπο γύρω από τα κατηγορήματα της έννοιας «ποιότητα ζωής» στα νησιά αυτά, όπου δοκιμάζονται οι μηχανισμοί της επιβίωσης από τα δυσμενή οικονομικά φαινόμενα.

Η αντίληψη δε ότι, οι οικονομικές διαδικασίες τελούν πάντα σε σχέση με όλες τις άλλες διαδικασίες, είναι εμφανής και στην εξεταζόμενη περίπτωση, γιατί αποδίδει την εικόνα μιας οριακά αποδεκτής διαβίωσης στα νησιά αυτά με ασταθείς διασφαλίσεις, οι οποίες εξαφανίζονται από την έλλειψη των δυνάμεων της αγοράς, μέσα σ' ένα σύστημα που δείχνει, ότι παραπαίει η οικονομική ισορροπία, λόγω των δεδομένων περιφερειακών ανισοτήτων.

Έτσι, σημειώνουμε, ότι κρίνεται αναποτελεσματική η πρόσβαση του νησιωτικού πληθυσμού στις εκτός των νήσων υπηρεσίες νοσοκομειακής περιθαλψης, ιδιαίτερα όταν τα καιρικά φαινόμενα δεν το επιτρέπουν. Σημαντικές δε δυσλειτουργίες σημειώνονται και στην κάλυψη του κόστους υγείας, λόγω των εισοδηματικών ανεπαρκειών για την αντιμετώπιση των επί πληρωμή αναγκών σε νοσηλευτικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα.

Με βάση τα προλεχθέντα, καθίσταται σαφές το πληθυσμιακό πρόβλημα, όπως έχει αυτό επισημανθεί κατ' επανάληψη και από τον τοπικό τύπο, δοθέντος ότι η εμφανιζόμενη (χωρίς προσωπείο) εικόνα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα νησιά αυτά, δεν είναι καθόλου ικανοποιητική, γιατί η ανάπτυξη δεν θεμελιώνεται επί εκσυγχρονισμένων βάσεων, οι οποίες παντελώς ελλείπουν.

Έτσι, το κύριο κριτήριο που προσδιορίζει τα μικρά Κυκλαδικά αυτά νησιά πρέπει να αναζητηθεί εκτός από τον γεωγραφικό παράγοντα και στο ειδικότερο πλέγμα των σχέσεων κέντρου και περιφέρειας, στην έλλειψη κεφαλαίων προς επένδυση, στην περιορισμένη αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκησης από πλευράς αποφασιστικών δυνατοτήτων κλπ.

Πράγματι, λείπουν τα κίνητρα, λείπει δε και η υποβοήθηση και χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα για την ενίσχυση της παραγωγικότητας κ.λ.π., γιατί η ανάπτυξη της νησιωτικής αυτής περιοχής πρέπει να είναι «πολύπλευρη» και «καθολική», όροι οι οποίοι απουσιάζουν στην πράξη ή όταν πρόκειται να δρομολογηθούν, εμφανίζονται άπειρες επιβραδύνσεις και ανασχέσεις.

Οι ανωτέρω επισημάνσεις, οι οποίες είναι ενδεικτικά ειλημμένες και από την αρθρογραφία του νησιωτικού τύπου, μας βοηθούν να τονίσουμε, ότι η διάγνωση των αιτίων, τα οποία προκαλούν την οικονομική καθίληση στις μικρές αυτές νησιωτικές περιοχές, δεν συνιστά ένα εύκολο εγχείρημα, για-

τί προβάλλονται αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις και θέσεις. Εγώ θα συμφωνήσω, με τους ειδικούς της Περιφερειακής Οικονομικής Πολιτικής, ότι απαιτείται δυναμική «στρατηγική», την οποία ορισμένοι οικονομολόγοι την παρομοιάζουν με την δύναμη απογείωσης αεροπλάνου. Τέτοια δύναμη χρειάζεται και απαιτείται για τον σχεδιασμό και την ανάσχεση, ως και για την εν γένει αντιμετώπιση των προβλημάτων των μικρών αυτών νήσων.

Στρατηγική χωρίς την τουριστική ανάπτυξη και την λιμενική και συγκοινωνιακή, υποδομή δεν μπορεί να υπάρξει. Άλλωστε, επισημάνθηκε επανειλημμένα η ενίσχυση του τουριστικού και του ναυτιλιακού παράγοντα, η τόνωση του ενεργειακού παράγοντα, ως και η ενίσχυση άλλων συντελεστών, με παράλληλη προσέγγιση κεφαλαίων και επενδύσεων.

Δεν παραβλέπονται, όμως και οι αδυναμίες στον ανθρώπινο παράγοντα, όπου υπάρχουν και οι ροπές σε άμεσες και εποχιακές αποδόσεις κλειστού τύπου επιχειρήσεων.

Το κράτος, λοιπόν, πρέπει να θεσπίζει κίνητρα για τα δοκιμαζόμενα αυτά μικρά νησιά, προκειμένου να κατευθυνθεί η δραστηριότητα των ιδιωτών σε καθορισμένους τύπους δραστηριότητας, με ενίσχυση της χρηματοδότησης ή της συγχρηματοδότησης για την κατασκευή έργων υποδομής, σταθμών λιμένων και ανεφοδιασμού κ.λ.π.

Επίσης, δεν πρέπει να παραβλεφθεί και η συνδρομή της Ε.Ε. στον τομέα αυτό, με την ενίσχυση ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Πέραν τούτων η απαλλαγή των θέσεων του δημόσιου τομέα εν μέρει από το ΑΣΕΠ κι η ενίσχυση με μοριοδότηση της εντοπιότητος κατά παρέκκλιση στους διορισμούς του δημοσίου, ως και άλλα μέτρα, θα θωρακίσουν την πολιτική κινήτρων.

Η ασταθής λοιπόν πολιτική της ανάπτυξης των μικρών αυτών νήσων, με εξαίρεση άλλων που έχουν μεγάλη τουριστική ανάπτυξη, προσδιορίζει κυρίως την περιφερειακή αυτή ασυμμετρία στα Κυκλαδονήσια αυτά. Πράγματι, έχει να επιδείξει έντονες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες τόσο από πλευράς κατεύθυνσης στον τομέα των επενδύσεων, όσον και από πλευράς προσδιορισμού των προγραμμάτων.

Θέλω να πω, ότι δεν υπάρχει ενότητα στις αναγκαίες δικαιοδοσίες εκτελεστηριών των προγραμμάτων, γιατί τα νησιά και διαμερίσματα αυτά της νησιωτικής Ελλάδος έχουν ιδιαιτερότητες τέτοιες, οι οποίες πρέπει να τα διαχωρίζουν από πλευράς ευαισθητοποίησης, προκειμένου να αποκαθίσταται κάποια ισορροπία.

Συνεπώς, εποπτεύοντας τα παραπάνω προβλήματα, τα παρουσίασα στα βασικά τους σημεία, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από τις διαδικασίες της παλινδρόμησης της αναπτυξιακής πορείας και της πόλωσης των οικονομι-

κών δραστηριοτήτων, καθώς και μέσα από τις λειτουργίες και τη δυναμική της αρθρογραφίας του κυκλαδικού τύπου.

Όπως έγινε αντιληπτό, η ανάλυση των θεμάτων και των προβλημάτων της ανάπτυξης των μικρών αυτών νήσων προϋποθέτει μια σειρά από διαδοχικές προσεγγίσεις. Η βασική αρχή για κάθε γενικό πλαίσιο αναφοράς, αφοράται από τους οικονομικούς συντελεστές σε συνάρτηση με ευρύτερους κοινωνικούς όρους, π.χ. αγροτικό, κτηνοτροφικό ή ναυτικό εισόδημα, μετακινήσεις πληθυσμών ευκαιριακότητα της απασχόλησης, εποχιακές ελλείψεις, στενότητα εργατικού δυναμικού και τεχνητών, μικροϊδιοκτησιακό ή ανύπαρκτο στοιχείο στο γεωργικό κλήρο κλπ.

Έτσι, καθίσταται φανερή η υπάρχουσα ανασφάλεια και η διοικητική παλινδρόμηση στη χάραξη μιας πολιτικής για αναπτυξιακές αποφάσεις εκ μέρους των κεντρικών κυβερνήσεων. Πράγματι, καθίσταται έντονη η προβληματική αυτή, γιατί καλύπτει ερωτήματα καίριας σημασίας από την άποψη της διαμόρφωσης βασικών κατευθύνσεων εποπτείας των θεμάτων αυτών, τα οποία η Τοπική Αυτοδιοίκηση και ο κυκλαδικός τύπος τα προέβαλε και συνεχίζει να τα προβάλλει.

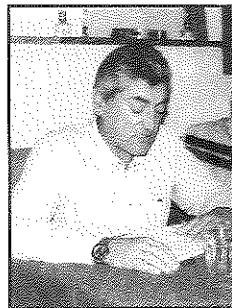
Πρόθεσή μου με τα όσα σε γενικότητα έθιξα, δεν ήταν μια απλή εκπυρσοκρότηση, αλλά μια γενική εποπτεία των προβλημάτων τα οποία δεν εξαντλούνται στην παρούσα εισήγησή μου και με τα οποία θα ασχοληθούν και θα τα εξειδικεύσουν και οι επόμενοι αξιόλογοι ομιλητές.

Τέλος, οφείλω να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Κοινότητας Κιμώλου αγαπητό μου φίλο κ. Γεράσιμο-Θεόδωρο Μαγκανιώτη και το Δ.Σ. της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου για την πρόσκληση που μου έκανε να παρίσταμαι ως ομιλητής στο συνέδριο αυτό. Άλλωστε, ο τοπικός Κυκλαδικός τύπος, του οποίου το δραστικό δυναμικό τιμούμε σήμερα, έχει να επιδείξει αξιόλογες προσπάθειες μαζί με την τοπική και νομαρχιακή αυτοδιοίκηση για την αντιμετώπιση των τοπικών αυτών υποθέσεων και προβλημάτων. Σε όλους αυτούς τους φορείς αξίζουν συγχαρητήρια.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Εισήγηση του κ. Πέτρου Ηλιάκη.
Νομαρχιακού Συμβούλου Κυκλαδων.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά που συμμετέχω στη συνάντηση αυτή της EKYT που λαμβάνει χώρα στο δύμορφο μικρό νησί του Επαρχείου μας την Κίμωλο.

Εύχομαι σε όλους καλή διαμονή και η ευκαιρία αυτή να μας κάνει σοφότερους και ικανότερους να βοηθήσουμε τα νησιά μας, καθένας μας από την θέση του,

Το θέμα αυτό αφορά στις υποδομές και στην ανάπτυξη των μικρών νησιών. Μικρά νησιά θεωρούνται εκείνα που εκτός βέβαια από το γεωγραφικό τους μέγεθος, κατοικούνται από ολιγάριθμους κατοίκους και αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό τους αποτελεί τόσο την ομορφιά όσο και το μεγαλύτερο μειονέκτημα τους.

Με στόχο την πολυπόθητη ανάπτυξη, ας προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε και να απαριθμήσουμε τις απαραίτητες υποδομές που απαιτούνται για να μπορέσουν και τα μικρά νησιά να μπουν σε τροχιά για ένα καλύτερο αύριο.

Κάθε μικρό, λοιπόν, νησί, που αποτελεί ένα διαμάντι σκορπισμένο στο απέραντο γαλάζιο του Αιγαίου, φιλοξενεί και συντηρεί στο έδαφος του, ολόκληρο το χρόνο τους λιγοστούς μονίμους κατοίκους του και την μικρή θερινή περίοδο και τους επισκέπτες που έχουν την τύχη να γευθούν τις ομορφιές του. Σε όλους αυτούς, πρέπει να διαθέτει Υπηρεσίες και παροχές που διέπουν μια άνετη, ασφαλή και ποιοτική διαβίωση.

Ποιές, λοιπόν, είναι αυτές οι υποδομές:

Μεταφορές: Πρώτα από όλα είναι οι υποδομές για την άρση της απομόνωσης, η δυνατότητα άφιξης και αναχώρησης καθώς και η δυνατότητα εσωτερικής μετακίνησης. Άρα, πρέπει η «πόρτα» των νησιών, το λιμάνι τους να είναι σωστό, ολοκληρωμένο, ασφαλές, λειτουργικό, να καλύπτει τις σημειρινές ανστηρές απατήσεις και να διαθέτει επαρκείς χώρους θαλάσσιους και χερσαίους. Μαζί με το απαραίτητο ελικοδρόμιο για τις ώρες

ανάγκης και ένα σωστά σχεδιασμένο και υλοποιημένο οδικό δίκτυο, αντιμετωπίζεται και καλύπτεται ο σπουδαίος αυτός τομέας. Σε πολλά μικρά νησιά, η υποδομή αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί και ο σχεδιασμός της αποτελεί αιτία προστριβών και διενέξεων. (Στην Κίμωλο, ολοκληρώνεται η μελέτη ανάπλασης του λιμανιού της Ψάθης και η μελέτη του πορθμείου Φικιάδας - Πολλώνια Μήλου. Υπάρχει ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο 10 χιλιομέτρων και περίπου 25 χιλιόμετρα αγροτικών δρόμων. Υπάρχουν επίσης τα παραδοσιακά μονοπάτια),

Όμως, εκτός από τις υποδομές, απαιτούνται και υπηρεσίες. Χρειάζονται δηλαδή και τα κατάλληλα πλωτά μέσα, πλοιά σύγχρονα, γρήγορα, ασφαλή και άνετα, με δρομολόγια πυκνά και προγραμματισμένα και βέβαια με ναύλα προσιτά. Νάτο λοιπόν το μεγάλο πρόβλημα του ακτοπλοϊκού που μας ταλανίζει και μας καθηλώνει και απαιτείται η γενναία παρέμβαση της πολιτείας για την επίλυση του.

Ενέργεια-νερό: Η εξασφάλιση της απαιτούμενης ενέργειας, είναι εκτός από αναγκαία, μοχλός ανάπτυξης. Εκτός λοιπόν από τις συμβατικές μορφές ενέργειας πρέπει να γίνει προσπάθεια αξιοποίησης ήπιων μορφών ενέργειας, όπως είναι η αιολική, η ηλιακή και η γεωθερμία, όπου αυτή υπάρχει. Όσο για το νερό, χωρίς αυτό δεν υπάρχει ζωή, άρα απαιτείται μέριμνα εξασφάλισής του με κάθε δυνατό τρόπο. Παραγωγή, μετάφορά, αποθήκευση και διανομή του, με ότι αυτό συνεπάγεται. (Η Κίμωλος σήμερα είναι συνδεδεμένη με τον ΑΣΠ της ΔΕΗ της Μήλου. Νερό προμηθεύεται με υδροφόρο πλοίο και έγινε προσπάθεια δημιουργίας αφαλάτωσης με χρήση γεωθερμίας χαμηλής ενθαλπίας, που ελπίζω κάποτε να ολοκληρωθεί).

Απασχόληση: Όσοι τώρα διαμένουν στα νησιά, πρέπει να έχουν εξασφαλισμένα τα αγαθά της επιβίωσης, που προέρχονται από την εργασία. Απαιτούνται θέσεις εργασίας ικανές να καλύψουν τις ανάγκες, με πάταξη της ανεργίας και την συγκράτηση του πληθυσμού, ώστε να μην αναγκάζονται οι νέοι να εγκαταλείπουν τα νησιά προς ανεύρεση εργασίας. Αυτό θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη και αξιοποίηση όλων των δυνατών δραστηριοτήτων (πρωτογενής τομέας, τουρισμός, υπηρεσίες, βιοτεχνία).

Παιδεία: Από τα πρώτα χρόνια της προσχολικής ηλικίας μέχρι το πέρας της μέσης εκπαίδευσης, πρέπει να υπάρχουν τα κατάλληλα σχολεία στελεχωμένα με το απαραίτητο διδακτικό προσωπικό, για τη παροχή γνώσης και εφοδίων στα παιδιά. Η έλλειψη της υποδομής αυτής αναγκάζει ακόμα και σήμερα πολλούς να φεύγουν. (Η Κίμωλος έχει σχολικά κτίρια σε καλή κατάσταση).

Υγεία: Απαιτείται η ύπαρξη κατάλληλης πρωτοβάθμιας περίθαλψης, ώστε τόσο οι κάτοικοι όσο και οι επισκέπτες να είναι και να αισθάνονται όσο γίνεται πιο ασφαλείς. Ο τομέας αυτός είναι από τους πιο σπουδαίους και τους πλέον δύσκολους να καλυφθούν. (Στην Κίμωλο υπάρχει Αγροτικό ιατρείο που κατασκευάσθηκε με την αρωγή των Κιμωλίων της Αμερικής).

Τρίτη ηλικία: Απαιτείται σεβασμός και προστασία των ηλικιωμένων με τις κατάλληλες υποδομές (γηροκομείο-ΚΑΠΗ) και βοήθεια στο σπίτι. (Στην Κίμωλο υπάρχει το Αφεντάκειο Γηροκομείο).

Περιβάλλον: Η προστασία του περιβάλλοντος είναι στην εποχή μας υψηλής σημασίας, αφού έχει τόσο πολύ κακοποιηθεί από τις αλόγιστες ανθρώπινες δραστηριότητες. Απαιτείται από μας, χωροταξικός σχεδιασμός, κατανόηση της φέρουσας ικανότητας των νησιών για κάθε ξεχωριστή δραστηριότητα, ορθολογική δόμηση, προστασία της χλωρίδας, της πανίδας, της ατμόσφαιρας και του εδάφους.

Πρέπει να συλλέγουμε και να διαχειρίζομαστε σωστά τα απόβλητα μας, στερεά και υγρά. Απαιτούμενες υποδομές αποτελούν οι ΧΥΤΑ και τα αποχετευτικά δίκτυα με βιολογική επεξεργασία των λυμάτων. (Η Κίμωλος διαθέτει ΧΥΤΑ και αποχετευτικό δίκτυο στο χωριό με BIOKA- Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων).

Σε γενικές γραμμές όλα τα παραπάνω αποτελούν συνολικά τις ΥΠΟΔΟΜΕΣ, χωρίς τις οποίες η ανάπτυξη δεν μπορεί να δρομολογηθεί και να επιτευχθεί. Βέβαια, το ένα πρόβλημα είναι η κατασκευή των υποδομών. Στη συνέχεια όμως, απαιτείται και η συντήρηση των έργων ώστε αυτά να παραμένουν σε ικανοποιητικό επιχειρησιακό επίπεδο. Όλοι μας γνωρίζουμε ότι «το φυλάξαι ταγαθά χαλεπώτερον του κτήσασθαι». Οι δαπάνες συντήρησης κάποιων έργων είναι δυσβάστακτες για τα μικρά νησιά, (όπως είναι οι βιολογικοί καθαρισμοί) και μόνο με την αρωγή κεντρικών φορέων όπως η ΤΕΔΚ, η Νομαρχία και η Περιφέρεια, μπορούν αυτά να συνεχίσουν να λειτουργούν.

Η ιδιαιτερότητα των νησιών μας και μάλιστα εκείνων των μικρών, απαιτεί την κατάλληλη Νησιωτική Πολιτική από το Κράτος, κάτι που δεν έχει γίνει δυστυχώς μέχρι σήμερα πλήρως κατανοητό. Ευτυχώς, υπάρχει και η ενωμένη Ευρώπη, της οποίας η Χώρα μας είναι μέλος και πρέπει να επωφεληθούμε όσο μπορούμε περισσότερο.

Ποιά είναι, λοιπόν, η συμβολή του τοπικού τύπου για την ανάπτυξη των-
μικρών νησιών; Μπορεί να είναι πολύ μεγάλη και έχει τρεις κλάδους:

-Σωστή ενημέρωση των κατοίκων και δημοσιοποίηση των προβλημάτων,
των σχεδίων και των ενεργειών που γίνονται από τους αρμόδιους φορείς.

-Έλεγχος και εποικοδομητική κριτική στην εξουσία και ιδιαίτερα στην
Τοπική.

-Συμπαράσταση και στήριξη σε αυτούς που προσπαθούν και επιδιώκουν
την πρόοδο, την ευημερία, την ανάπτυξη και την διαφύλαξη των αγαθών
και των αξιών μας και αντίστοιχα αντίσταση σε όσους τυχόν εποφθαλμι-
ούν τα δίκαια μας.

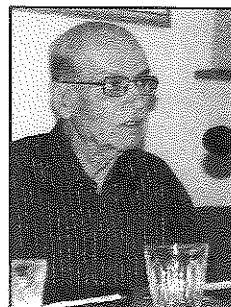
Όλοι μας αναγνωρίζουμε την σπουδαιότητα του τοπικού τύπου και τις
θυσίες που απαιτούνται από τους ανθρώπους του, πιστεύουμε και ευελπι-
στούμε στην αρωγή και στην συμπαράσταση του για να επιτύχουμε μαζί
και γρήγορα ότι καλύτερο για τον τόπο μας και ευχαριστούμε για την πα-
ρελθούσα και την μέλλουσα συνεργασία μας.

Εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο σας
και δικαίωση των προσπαθειών σας.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

ΚΙΜΩΛΟΣ: ΕΝΑ ΝΗΣΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΕΕΝΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΝΑ ΠΡΟΒΛΗΘΕΙ ΠΙΟ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΟ ΖΕΣΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΑΔΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

**Εισήγηση του κ. Αντωνίου Γ. Τρούλλου
συνταξιούχου Εκπαιδευτικού,
Συγγραφέα, Ποιητή και Λαογράφου.**

Αγαπητοί συνάδελφοι.

Σήμερα αναπνέουμε και απολαμβάνουμε τον αέρα και την φρεσκάδα ενός νησιού που ελάχιστες φορές το χαμέ φιλοξενήσει στην σκέψη μας.

Μας επιρρεάζουν πάντα τα καταξιωμένα και πασίγνωστα νησιά του Κυκλαδικού συμπλέγματος και λησμονούμε τις υποχρεώσεις μας, για τ' απορφανισμένα και απομονωμένα διαμαντάκια του περιδέραιου.

Όμως και το πιο απόμερο και αδιαφήμιστο νησάκι των Κυκλαδων, διεκδικεί την αναγνώριση και την προσφορά του, στον κυκλικό χορό, γύρω απ' το Ιερό νησί του Απόλλωνα.

Η Κίμωλος λοιπόν με τα 38,4 τ.μ. εμβαδού, τα 14 ν.μ. των ακτών και με τα άγνωστα νησιά που την περιβάλλουν και περιφρουρούν, εξακολουθεί να παραμένει εδώ και να διαφεντεύει, την ιστορία της, τις υποχρεώσεις της, τις αγωνίες για την καταβύθιση μιας πολιτείας της στα ΕΛΛΗΝΙΚΑ και με τη μετέπειτα προσπάθεια να ανεγείρει και να συντηρεί το κάστρο της στο Μεσαίωνα.

Το 1655 είχαν απομείνει μόνο 200 κάτοικοι. Ήρθαν όμως φιλικές οικογένειες απ' τη γειτονική Σίφνο (την πατρίδα μου) κι έτσι ξαναδυνάμωσε.

Το «Ξαπλοβούνι» με τους ανεμόμυλους στην αράδα (αλλά και το ίδιο «Κλαψοβούνι» για τους Σιφνιούς), που αγναντεύανε περίλυποι το νησί τους, ήταν μια θετική μαρτυρία εκείνης της εποχής

Από κει κι ύστερα οι Κιμωλιάτες επειδή δε μπορούσαν ν' αντιμετωπίσουν τους πειρατές αποφάσισαν για να οργανώσουν την άμυνά τους, να συμφιλιωθούν κατά το δυνατό μαζί τους.

Αυτό όμως τους βοήθησε να αποκτήσουν εμπειρίες στη θάλασσα και να αναδειχτούν τολμηροί και επίλεκτοι ναυτικοί.

Ήρθανε μετά στο φως τα αρχαιολογικά ευρήματα. Στο νησάκι του Αγίου Ανδρέα ή στο Δασκαλειό. Στη Νεκρόπολη του Ελληνικού. Στο Παλαιόκαστρο, στα σπήλαια της Βρωμολίμνης και του Κακού Ποταμού.

Χτίσανε αρμονικά και τις θαυμάσιες εκκλησιές με την αξιόλογη τοιχοδομία τους. Το Χρυσόστομο, τον Ιερό Ναό του Σωτήρος, την Παναγία του Οικονόμου, το Χριστό στο Κάστρο και ανάμεσα στις άλλες, τη Μητρόπολη Παναγία την Οδηγήτρια, με το σκήνωμα της Οσίας Μεθοδίας, να φιλοξενεύεται στο Ναό της!

Από κοντά και τα θερμά λοντρά στα Πράσσα, που πάντα μπορεί να διαφημίσουν το νησί, με τις θεραπευτικές ιδιότητες.

Τέλος οι ανεξάντλητοι μαστόροι, γεωργοί, φαναριέρηδες, οι ναυτικοί και οι καραβοκύρηδες του νησιού.

Στο πλάι τους αλύγιστες και εργατικότατες, οι γυναικες!

Με την απασχόλησή τους στις γεωργικές καλλιέργειες, στη μελισσοκομία, στην τυροκομία και ιδιαίτερα στον αργαλειό ή την κρεβατίνα, για να υφαίνουν το ρουχισμό τους και να ζεστάνουν με τα χέρια τους, το κορμί τους.

Σήμερα για όλα αυτά μπορούμε ευτυχώς να τεκμηριώσουμε την Αρχαιολογική – Ιστορική Λαογραφική και Παραδοσιακή Παρουσία της ΚΙΜΩΛΟΥ Υ με τα δύο εντυπωσιακά Μουσεία που υπάρχουν:

α) Αρχαιολογικό και

β) Λαογραφικό (προσφορά και οργάνωση, του γιατρού Μαν. Χριστουλάκη, σε ιδιωτικό χώρο μέσα στο Κάστρο).

Αγαπητοί Σύνεδροι της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου

Αυτή είναι η παλιά και η νέα κορμοστασιά και ραχοκοκαλιά της Κιμώλου. Μόνο που την εγκαταλείψαμε σχεδόν άγνωστη και ξεθωριασμένη μέχρι σήμερα.

Γ' αυτό βάρτε το χέρι στην καρδιά και αφιερώστε κατά διαστήματα, στις στήλες των εφημερίδων σας, την ανάλογη σοβαρή και πρέπουσα προβολή και αναγνώριση!

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κιμώλου, Θεόδωρο-Γεράσιμος Μαγγανιώτης μαζί με το Κοινοτικό του Συμβούλιο έπραξε εις το ακέραιο το καθήκον του.

Αυταποκριθείτε και σεις εδώ και τώρα, στην όρεξη που σας ανοίξαμε!

Με την ευκαιρία σας ευχαριστώ και προπίνω με το δίστιχο
του πιο γλυκού σταφυλιού στην υγεία σας!

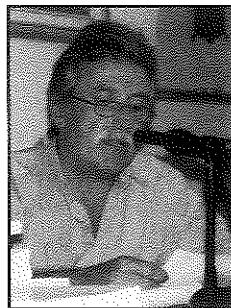
«Όλα τ' αμπέλια γύρισα
νάβρω γλυκό σταφύλι
και δεν ήύρα γλυκότερο
απ' τα δικά σας χείλη.

-Κιμουλό μου παράδεισό μου,
σ' έχω πάντα στο μυαλό μου!»

Σας ευχαριστώ.

**ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ:
ΤΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΜΒΛΥΝΣΗΣ
'Η ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΤΟΥΣ¹**

Εισήγηση του κ. Βασιλείου Φραγκούλόπουλου
Οικονομολόγου, πρώτου Προέδρου της Ε.Κ.Υ.Τ.

1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η λέξη «νησιωτικότητα» αποτελεί νεολογισμό που δεν έχει βρει ακόμη τη θέση του στα νεοελληνικά λεξικά. Είναι μετάφραση της αντίστοιχης λέξης των κύριων δυτικοευρωπαϊκών γλωσσών² και εισήχθη στη γλώσσα μας, μέσω της ευρωπαϊκής κοινοτικής οδού, των κοινοτικών κειμένων, της λεγόμενης «γλώσσας των Βρυξελλών», που έχει αρδεύσει και εμπλουτίσει την ελληνική γλώσσα με πληθώρα νέων λέξεων και νέων εννοιών.

Η νιοθέτηση της νησιωτικότητας (με την αρνητική της εκδοχή) στην κοινοτική έννομη τάξη ήταν το αποτέλεσμα της αναγνώρισης μιας ιδιάζουσας πραγματικότητας, η αναγωγή σε κοινοτικό επίπεδο των σχετικών προβληματισμών και πρωτοβουλιών των ενδιαφερόμενων κρατών-μελών, αλλά και η εφαρμογή βασικών κοινοτικών αρχών και ρυθμίσεων. Έτσι, στις βασικές διακρίσεις των διαφρωτικών προγραμμάτων περιλήφθηκαν και οι νησιωτικές περιοχές, ως περιοχές που έχουν, μαζί με τα ελκυστικά φυσικά τοπία, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και μειονεξίες που δεν επιτρέπουν την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης σε συνθήκες ανταγωνισμού, σε σχέση με τις ηπειρωτικές περιοχές.

¹ Το κείμενο αυτό αποτελεί αναθεωρημένη και ενημερωμένη εκδοχή της εισήγησης που έγινε στην Κίμωλο στις 8 Σεπτεμβρίου 2007, σε ημερίδα που διοργάνωσαν η Κοινότητα Κιμώλου και η Ένωση Κυκλαδικού Τόπου.

² *Insularity* στα Αγγλικά, *insularité* στα Γαλλικά, *insularidad* στα Ισπανικά, *insularita* στα Ιταλικά. Είναι σύμφωνο στοιχείο της έννοιας της νησιωτικότητας η γεωγραφική μοναξιά και γι' αυτό στα Γερμανικά αποδίδεται με τη λέξη *abgeschlossenheit*, που σημαίνει απομόνωση. Η λέξη έχει πολλαπλή σημασία στην Αγγλική γλώσσα. Σημαίνει την ιδιάζουσα νησιωτική κατάσταση(*the quality or state of being an island or consisting of islands*) και τις συνθήκες κατοικίας σε ένα νησί ή σε απομόνωση(*condition of dwelling on an island or in isolation*), Webster's, third new international dictionary, 1993. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέταση της επίδρασης του ποιητικού βιώματος στην περιφερειακή ανάλυση, στη μελέτη των Σοφούλη-Νταλάκου, Η «νησιωτικότητα» στην ποίηση του Ελύτη, Αιολικά Φύλλα, τεύχος 27, Οκτ 1992.

Η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) έδωσε το 2001 τον ορισμό της έννοιας «νησί». Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό το νησί προσδιορίζεται με βάση γεωμορφολογικά, δημογραφικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Έτσι ως νησί θεωρείται κάθε τμήμα γης που περιβάλλεται από νερό, έχει έκταση τουλάχιστον ένα τετρ. χιλιόμετρο, απέχει από την ξηρά τουλάχιστον ένα ένα χιλιόμετρο, δεν έχει σταθερή σύνδεση με αυτήν, έχει δημιουργηθεί με φυσικό τρόπο, έχει μόνιμο πληθυσμό άνω των 50 ατόμων και δεν είναι πρωτεύοντα κράτους. Στον ορισμό αυτόν υπάγονται 24 νησιωτικές περιοχές και 440 κατοικημένα νησιά, από τα οποία τα 286 ικανοποιούν τον παραπάνω ορισμό³.

Τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των νησιών οδηγούν στη δημιουργία συνθηκών που δυσκολεύουν ή από τη φύση τους περιορίζουν την ανάπτυξή τους, διότι η συνιστώσα του περιβάλλοντος έχει στην περίπτωση αυτή βαρύνουσα σημασία. Η ιδιαίτερη μορφή του νησιωτικού χώρου επηρεάζει και διαμορφώνει αντιλήψεις και συμπεριφορές. Οι δυσκολίες μπορούν να κωδικοποιηθούν ενδεικτικά ως εξής:

- περιορισμένη έκταση και φυσικοί πόροι
- μικρή αγορά και δυνατότητα ανάπτυξης οικονομιών κλίμακας
- ασφυκτική «φέρουσα ικανότητα»
- απόσταση από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων, παρά την ενίσχυση των αυτοδιοικητικών θεσμών και την θετική προσκομιδή της ψηφιακής τεχνολογίας
- υψηλό κόστος μεταφοράς εμπορευμάτων και μετακίνησης ανθρώπων
- αυξημένο κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων και κόστος από του αναγκαίους, πρόσθετους περιβαλλοντικούς περιορισμούς.
- αυξημένο κόστος σύστασης και λειτουργίας βασικών κοινωνικών υποδομών (ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, υγεία, εκπαίδευση)⁴

³ Andrew Blackadder, *Insularity, specific situation of islands*, 2005, Eurostat, portrait of the islands.

⁴ Βλ. αντί άλλων Chatziefstathiou and Spilanis, *Aquaculture's contribution at sustainable development of island regions*, 2004, και σχετική βιβλιογραφία του Εργαστηρίου Τοπικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σύμφωνα με τον ορισμό των Σπιλάνη, Σπυριδωνίδη., Μισαηλίδη, η έννοια της νησιωτικότητας συντίθεται από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά: 1) Το μέγεθος των νησιών ως έκταση και πυκνότητα πληθυσμού σε σχέση με τις ηπειρωτικές περιοχές, 2) Την περιφερειακότητα και την απομόνωση οι οποίες α) αυξάνουν το χρηματικό κόστος και το κόστος σε χρόνο, β) συνβάλλουν στο υψηλό κόστος των υποδομών και των υπηρεσιών, γ) ενισχύουν την έλλειψη επιλογών και ενημέρωσης, 3) την ιδιαίτερη ταυτότητα των κατοικων, 4) το ιδιόμορφο και ενασθήτο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, βλ. Γ. Σπιλάνη, Η. Σπυριδωνίδη, Ν. Μισαηλίδη, *«Προσπελασμότητα στα νησιά του Αιγαίου. Πραγματική και Εικονική Απόσταση»*, Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Η νησιωτικότητα, λοιπόν, είναι ένα σημαίνον που τα σημαινόμενά του έχουν αρκετά αποσαφηνιστεί, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αναζητούνται και πολύ περισσότερο εφαρμόζονται πολιτικές, εθνικές και κοινωνικές, που συνυπολογίζουν την ιδιαιτερότητα των νησιών. Η μετατόπιση από τις διακηρύξεις αρχών στις εξειδικευμένες πολιτικές, από τα ευχολόγια στις δεσμευτικές αποφάσεις, είναι οι προκλήσεις της εποχής μας. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των νησιών(στο πλαίσιο των τριών Κ.Π.Σ. ή του ΕΣΠΑ 2007-2010) περιγράφουν την κατάσταση και προτείνουν έργα, που συνάδουν με στοιχεία της νησιωτικότητας, χωρίς η τελευταία να διαχέεται σε κάθε απόφαση που αφορά την νησιωτική πραγματικότητα⁵.

2.Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ

Σε ευρωπαϊκό κοινωνικό επίπεδο η προβληματική της νησιωτικότητας, ως ιδιαιτερης κατάστασης γεωγραφικών περιοχών της κοινότητας, που παρουσιάζει μειονεκτήματα σε σχέση με ηπειρωτικές περιοχές και η ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής νησιωτικών πολιτικών, εισήλθε στο κοινωνικό προσκήνιο κατά τη σύγκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ρόδου το Δεκέμβριο 1988, με ειδική μνεία στο τελικό κείμενο. Ακολούθως, η συνθήκη του Αμστερνταμ, που υπογράφτηκε στις 2 Οκτωβρίου 1997 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999 αναφέρει στο άρθρο 158 παρ.2 ότι «η Κοινότητα αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών». (Βλ. ενοποιημένη απόδοση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας-Επίσημη Εφημ. Ε.Ε., C321E, 29-12-2006). Αυτή είναι νομική βάση της νησιωτικότητας σε ευρωπαϊκό κοινωνικό επίπεδο⁶.

⁵ Βλ. ΠΕΠ Κρήτης και νήσων Αιγαίου 2007-2010, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Επίσης, Ανάπτυξη νησιωτικού χώρου(επιστημονική επιμέλεια Γ. Σπιλάνη).

⁶ Το 2001 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με έκθεσή της για την οικονομική και κοινωνική συνοχή κατατάσσει τα νησιά μεταξύ των περιοχών, για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να εφαρμόσει εξειδικευμένα μέτρα και να προωθήσει πολιτικές ανάπτυξης. «Τα νησιά και τα αρχιπελάγη, οι ορεινές και περιφερειακές περιοχές -συμπεριλαμβανομένων των πιο απομακρυσμένων περιφερειών - αποτελούν σημαντικό τμήμα της Ένωσης και έχουν πολλά κοινά φυσικά και γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά και οικονομικά μειονεκτήματα. Οι περιφέρειες αυτές πάσχουν γενικά από προβλήματα πρόσβασης που καθιστούν την οικονομική τους ολοκλήρωση με τη λοιπή Ένωση πιο προβληματική. Αντίστοιχα, πολλές λαμβάνουν ήδη περιφερειακή ενίσχυση από την ΕΕ -το 95% των ορεινών περιοχών και των νησιών καλύπτεται από το στόχο 1 ή 2. Ταυτόχρονα, οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες τους ποικίλλουν ευρέως, ενώ δύο από τις πιο πλούσιες υποψήφιες χώρες είναι νησιά (Κύπρος και Μάλτα)»-COM 2001/0024, <http://eur-lex.europa.eu>

Για λόγους οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, την ίδια αντιμετώπιση με τα νησιά έχουν και οι μειονεκτικές περιοχές, χωρίς να παραγνωρίζεται η πραγματολογική προσέγγιση νησιών, όπως η Κίμωλος με όρους νησιωτικότητας, μειονεκτικότητας και ορεινής γεωμορφολογίας, δηλαδή με συρροή μειονεκτικών στοιχείων. Γι' αυτό θεωρούμε ότι η νιοθέτηση και αποσαφήνιση του όρου «διπλή νησιωτικότητα», που συνιστά περιπτώσεις δύξης των μειονεκτημάτων της νησιωτικότητας, «ενισχυμένη ή επαυξημένη ή βεβαρυμένη ή διακεκριμένη νησιωτικότητα», επιτάσσει ιδιαίτερη επιμέλεια σ' αυτές τις περιπτώσεις και λήψη περισσοτέρων μέτρων, ανεξάρτητα από τον όρο «διπλή περιφερειακότητα», που νιοθετεί το ΠΕΠ Κρήτης- Νήσων Αιγαίου, στην οποία εντάσσει όλα τα νησιά του βόρειου και νότιου Αιγαίου⁷.

⁷ «Οι νησιωτικές περιφέρειες ορίζονται ως έκταση γης του τουλάχιστον 1 km , κατοικούμενη διαρκώς από στατιστικά σημαντικό πληθυσμό (τουλάχιστον 50 κατοίκους), η οποία δεν συνδέεται με την ηπειρωτική χώρα με μόνιμες κατασκευές, χωρίζεται από την ευρωπαϊκή ηπειρο από απόσταση τουλάχιστον 1 km και δεν περιλαμβάνει μία από τις πρωτεύουσες ενός κράτους μέλους.

[11] Η μελέτη προβλέπει συμπληρωματική εργασία βελτίωσης ή ενημέρωσης του ορισμού των κριτηρίων για την οριοθέτηση των περιοχών αυτών.

Οι μελέτες αυτές έχουν στόχο εν πρώτοις να αποτελέσσουν μια ειδική βάση δεδομένων για τις περιοχές αυτές, συγκεντρώνοντας το σύνολο των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων σε διάφορα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό και κοινωνικό) σχετικά με τα θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών αυτών (δείκτες κοινωνικοοικονομικοί, περιβαλλοντικοί, δημογραφικοί κλπ.).

Επιπλέον, η βάση αυτή θα επιτρέψει να πραγματοποιηθεί αντικειμενική διάγνωση της κατάστασης των περιφερειών αυτών, με βαθμολογίση και αξιολόγηση των μειονεκτημάτων τους, περιγραφή των ιδιαίτερων αναγκών τους και ανάλυση των ενεργειών και των πολιτικών που έχουν καταρτιστεί από τα κράτη μέλη και από την Ένωση με σκοπό την καταπολέμηση των ενδεχόμενων αναπτυξιακών καθυστερήσεων τους.

Οι περιοχές που πάσχουν από σοβαρά γεωγραφικά ή φυσικά μειονεκτήματα

Οι νησιωτικές περιοχές της Ένωσης παρουσιάζουν ακρα ποικιλομορφία, ως προς τον πληθυσμό τους, την έκτασή τους, το επίπεδο αντονομίας τους αλλά και το βιοτικό τους επίπεδο - με κατά κεφαλή ΑΕΠ που κυμαίνεται από 45 έως 110% του κοινωνικού μέσου όρου. Τρεις εξαγενείς παράγοντες - το θαλάσσιο περιβάλλον, οι διαστάσεις της νήσου και η απόσταση από άλλα τημένα ξηράς - δημιουργούν μία ολόκληρη αλυσίδα αιτίων που περιορίζουν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη μιας νήσου. Η ανάπτυξη αυτή είναι ακόμη περισσότερο ανιση μεταξύ των νήσων καθόσον αυτές είναι εκ φύσεως ανομοιογενείς ορισμένες δε συγκεντρώνουν διπλό ή τριπλό μειονέκτημα (νησιωτικές, ορεινές και αραιωκοινωνικές περιοχές).

Η ανάλυση των κοινωνικών και εθνικών προγραμμάτων για τις πέντε νήσους οδηγούς της μελέτης - Bornholm (DK), Κρήτη (EL), Βαλεαρίδες (E), Αζόρες (P) και Western-Isles (UK) - αποκαλύπτει εντούτοις επαναλαμβανόμενες προτεραιότητες:

- ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών, ουσιώδη για την καταπολέμηση της απομόνωσης και των κινδύνων που συνδέονται με αυτήν (ειδικά προγράμματα στη Δανία και στην Κρήτη).
- πρωθήτη καθαρών μορφών ενέργειας (Δανία, Κρήτη, Αζόρες) ή/και σύνδεση των νήσων με την ηπειρωτική χώρα με υποβρύχιο ηλεκτρικό καλώδιο (Ελλάδα), για να επιλυθούν τα προβλήματα εφοδιασμού σε ενέργεια.
- αποτελεσματική διαχείριση των απορριμμάτων, της οποίας ο πολύπλοκος χαρακτήρας συμβαδίζει με το μικρό μεγεθός και την οικολογική ευτάξεια των νήσων. Ένα πρόγραμμα χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την εφαρμογή «οικολογικών» λύσεων προβλέπεται στο πλαίσιο του «νόμου για την ενίσχυση των νήσων» της Δανίας.

- επαρκή υδροδότηση με ποσού νερό, πρόβλημα ειδικό των μεσογειακών νήσων και των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών. Οι Βαλεαρίδες επέλεξαν την αφαλάτωση του θαλάσσιου ύδατος.
- οικονομική διαφοροποίηση, αναγκαία για τη ζωογόνηση της νησιωτικής ανάπτυξης προς άλλους τομείς δραστηριοτήτων εκτός από την αλιεία και τον τουρισμό.

-Τα έργα που αναπτύσσονται στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων στηρίζονται στην υπαρξη στερεών τοπικών συνδέσμων». (Ανακοίνωση της Επιτροπής - Ιτρώτη εκδόση προσδοκού σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή⁸ COM/2002/0046 τελικό⁹)

Βλ. και επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, σελ.18. Το πρόγραμμα στη σελ 71 εισάγει τον όρο «τριπλή περιφερειακότητα» για τα μικρότερα νησιά, συγχέοντας την περιφερειακότητα και τη νησιωτικότητα. Πάντως, οι όροι περιφερειακή και νησιωτική αδύναμια ή/και ανεπάρκεια είναι πιο δύκιποι όροι.

Στη συνθήκη του Άμστερνταμ είναι προσαρτημένη και η διακήρυξη(αρ. 30) για τις νησιωτικές περιοχές, που διαλαμβάνει τα εξής: «Η Διάσκεψη αναγνωρίζει ότι οι νησιωτικές περιοχές αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα οφειλόμενα στο νησιωτικό τους χαρακτήρα, τα οποία, επειδή είναι μόνιμα, εμποδίζουν την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Η Διάσκεψη αναγνωρίζει αντιστοίχως ότι η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να λάβει υπόψη τα προβλήματα αυτά και ότι, εφόσον υπάρχει ανάγκη, μπορούν να λαμβάνονται ειδικά μέτρα υπέρ των περιοχών αυτών για την καλύτερη ένταξή τους στην εσωτερική αγορά με δίκαιους όρους.»

Εκτός από αυτές τις βασικές καταστατικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νησιωτικότητα (άρθρο 158 παρ.2, ερμηνευτική δήλωση 30), υπάρχει και άλλη διάταξη που αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητα των νησιών(άρθρο 154 παρ.2 για τα διευρωπαϊκά δίκτυα) και την ανάγκη σύνδεσης των νησιωτικών περιοχών με τις κεντρικές περιοχές της κοινότητας για τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα.

Αν ήθελε κάποιος να σταθεί κριτικά απέναντι στις παραπάνω ευρωενωσιακές ρυθμίσεις για τα νησιά και τη νησιωτικότητα, θα μπορούσε να τις χαρακτηρίσει σαν διακηρύξεις αρχών, αφού αρκούνται σε διαπιστώσεις και περιγραφή της κατάστασης και σε εκδηλώσεις προθέσεων, χωρίς να συνοδεύονται από αντίστοιχες νομοθετικές και εκτελεστικές πρωτοβουλίες και από ολοκληρωμένες νησιωτικές πολιτικές. Απεναντίας, οι χρηματοδοτήσεις από τα διαρθρωτικά ταμεία, που προωθούσαν την οικονομική και κοινωνική συνοχή, περιόρισαν τη συμβολή τους αυτή, εξαιτίας εισοδηματικών κριτηρίων περιφερειών, όπως το Νότιο Αιγαίο, που έχουν έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Από την άλλη πλευρά, όμως, παρέχουν εδραία νομική βάση ως προς τη διεκδίκηση της λήψης ειδικών μέτρων για τη λύση των νησιωτικών διαρθρωτικών προβλημάτων , που εμποδίζουν την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.(Εδώ πρέπει να συνυπολογίσουμε τις διατάξεις της συνθήκης, που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα νησιά , άρθρα 174-176 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας).

Για να ολοκληρώσουμε την αναφορά μας στο κοινοτικό κεκτημένο για τη νησιωτικότητα, θα αναφερθούμε στη σχετική ρύθμιση της νέας ευρωπαϊκής συνθήκης, της συνθήκης της Λισαβόνας(treaty of Lisbon amending the treaty on European Union and the treaty establishing the European Community) ⁸, η ίδια που είχε ενσωματωθεί στην μη εγκριθείσα συνθή-

⁸ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C306/17-12-2007.

κη για τη θέσπιση συντάγματος της Ευρώπης(άρθρο III-220). Με τη νέα συνθήκη προστίθεται η εξής παράγραφος στο άρθρο 158: «Μεταξύ των εν λόγω περιοχών⁹, δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές, τις ζώνες που συντελείται βιομηχανική μετάβαση και τις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές». Η προσθήκη αυτή αναλύει και συγκεκριμενοποιεί-όχι εξαντλητικά-την παρ.2 του άρθρου 158 της συνθήκης και γι' αυτό απαλείφεται από την παράγραφο αυτή η λέξη «νήσων», ενώ προστίθεται στην οικονομική και κοινωνική συνοχή και η εδαφική συνοχή(territorial cohesion) για να καλυφθούν οι διασυνοριακές περιοχές. Αν εξαιρέσουμε τις υπερβόρειες, ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες περιοχές και τις διασυνοριακές περιοχές, όλα τα άλλα μειονεκτικά χαρακτηριστικά απαντώνται στις Κυκλαδες.

3.Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣ ΚΑΙ Η ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

Πολύ πριν την υπογραφή της συνθήκης του Άμστερνταμ ο συνταγματικός νομοθέτης της χώρας μας εισήγαγε στο άρθρο 106 του Συντάγματος, που αφορά τον προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας, την υποχρέωση του κράτους για την ιδιαίτερη αντιμετώπιση των νησιωτικών περιοχών. Συγκεκριμένα, το άρθρο 106 παρ.1, εδ. 2 του Συντάγματος 1975/1986 προβλέπει ότι το κράτος «λαμβάνει τα επιβαλλόμενα μέτρα... για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθορίων περιοχών». Η συνταγματική αυτή επιταγή αντιμετωπίστηκε ως ευχολόγιο από τους ενδιαφερόμενους και όχι ως αναγνώριση της υποχρέωσης του κράτους για ιδιαίτερη μέριμνα για αυτές τις περιοχές, αλλά και αξιωση έναντι της πολιτείας να εκπληρώσει τη συνταγματική της υποχρέωση. Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε νομοθετική ή διοικητική ενέργεια θα υπάρχουν οι κατάλληλοι μηχανισμοί παρέμβασης που θα ωθούν την πολιτεία να εκπληρώσει την υποχρέωσή της, την οποία αντιλαμβάνεται ως διαικήρυξη αρχών, σε αντίθεση με τη βούληση του συνταγματικού νομοθέτη. Για να καλύψει ακριβώς αυτήν τη γενικότητα και την ερμηνεία της παραπάνω διάταξης με όρους έκφρασης προθέσεων, ο νεότερος συνταγματικός νομοθέτης, αφουγικραζόμενος και τις ευρωπαϊκές κοινωνικές εξελίξεις, εισήγαγε ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 101 του Συντάγματος¹⁰, που έχει ως εξής:

⁹ Δηλαδή των περιοχών που έχουν χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης και των πλέον μειονεκτικών περιοχών

¹⁰ Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων(ΦΕΚ 84), με έναρξη ισχύος την 17η Απριλίου 2001.

«Ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση, όταν δρά κανονιστικά, έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών». Η ρύθμιση αυτή συνδέεται ερμηνευτικά με την παρ. 1 του άρθρου 106¹¹. Το νέο που κομίζει αυτή η ερμηνευτική δήλωση είναι ότι εγκαθιδρύει πλέον ρητά την υποχρέωση του εκάστοτε νομοθέτη και της εκάστοτε κανονιστικής διοίκησης να μεριμνούν για τα νησιά, με βάση τις ιδιαιτερότητές που αυτά παρουσιάζουν.

Με άλλα λόγια θεσπίζει υποχρέωση, προσδιορίζει γενικώς τα εκάστοτε υποκείμενα της υποχρέωσης (τους θεσμικούς οφειλέτες) και περιορίζεται στην ειδική μεταχείριση των νησιωτικών περιοχών.

Η ερμηνευτική αυτή δήλωση βελτίωσε οριακά σε πρακτικό επίπεδο την κατάσταση, αφού δεν οδήγησε σε εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένων νησιωτικών πολιτικών, αλλά είναι ενεργός η παρουσία και συμβολή της στη δημιουργία συνείδησης ειδικής μεταχείρισης του νησιωτικού χώρου αλλά και στην ανάπτυξη μεθόδων και μηχανισμών για τη διεκδίκηση της εφαρμογής της¹².

Στις προτάσεις των κομμάτων για την αναθεώρηση του ισχύοντος Συντάγματος¹³, υπήρχε η βούληση περαιτέρω αναβάθμισης των νησιών. Συγκεκριμένα, η Νέα Δημοκρατία πρότεινε την ένταξη της ερμηνευτικής δήλωσης του Συντάγματος ως αυτοτελούς παραγράφου στο άρθρο 101, με την πρόβλεψη ότι ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση, όταν δρα κανονιστικώς, λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών, καθιερώνοντας ειδική μέριμνα για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξή τους.

Το ΠΑΣΟΚ πρότεινε να αναχθεί σε αυτοτελή διάταξη η ερμηνευτική διάταξη του άρθρου 101 με την προσθήκη και των απομονωμένων περιοχών. (των απομονωμένων ορεινών περιοχών διασφαγνίζει η αιτιολογική έκθεση-26/6/2006).

Οι περιοχές αυτές, όμως, δεν έχουν τα ιδιαίτερα αρνητικά χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου (την ασυνέχεια του χώρου, τις μικρές χωρικές οντότητες, που προσδιορίζουν τη διφυή Ελλάδα, κατά την έκφραση του Βενιζέλου, τις δύο κατ' ουσίαν Ελλάδες) και μπορούν ευκολότερα να καταστούν προσβάσιμες.

¹¹Βλ. Βενιζέλου, Σύνταγμα της Ελλάδας 2001, έκδοση της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ», Απρ. 2001, σελ. 52.

¹²Η έκθεση της διακομματικής επιτροπής της Βουλής, που υποβλήθηκε στον πρόεδρο της στις 14 Φεβρουαρίου 1992 περιέχει αρχές και προτάσεις που είναι επίκαιρες και διδακτικές.

¹³<http://anatheorisi.parliament.gr>

Η επιτροπή για την αναθεώρηση του Συντάγματος αποφάσισε κατά πλειοψηφία να εισηγηθεί στην ολομέλεια αναθεώρηση του άρθρου 101, την ένταξη της ερμηνευτικής δήλωσης ως αυτοτελούς παραγράφου¹⁴.

Το ΚΚΕ¹⁵ και ο ΣΥΡΙΖΑ στις προτάσεις τους (στις 5/10/2006 και 9/10/2006, αντίστοιχα) δεν κάνουν νύχη σχετικά την ερμηνευτική δήλωση για τα νησιά.

¹⁴ Πρακτικά της επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος, 1 Φεβρουαρίου 2007. Βλ. επίσης τα πρακτικά της συζήτησης για τη νησιωτικότητα, 29 Νοεμβρίου 2006. Σ' αυτήν ο Π. Παναγιωτόπουλος υπογράμισε και τα εξής: « Προτείνουμε τη διαδικασία της ένταξης της ερμηνευτικής δήλωσης που υπάρχει στο τέλος του άρθρου 101, μετά δηλαδή και την ολοκλήρωση της παραγράφου 3, ως αυτοτελούς παραγράφου στο άρθρο 101 και ταυτόχρονα την περαιτέρω πρόβλεψη ότι ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικώς οφείλουν να λάβουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών καθιερώνοντας ειδική μέριμνα για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξή τους. Πάντοτε, όπως είπα και πριν με τη λογική ότι οι νησιωτικές περιοχές για τη χώρα μας αποτελούν τη μεγάλη δημιουργική πρόκληση του παρόντος και του μέλλοντος και δεν αποτελούν βάρος ή μία διαδικασία που μας οδηγεί σε υπερβολικό κόστος, αλλά αποτελούν τη μεγάλη προίκα για τη χώρα μας που κατοχυρώνει το εθνικό αναπτυξιακό μέλλον».

¹⁵ Όμως ο βουλευτής του ΚΚΕ, Α. Σκυλλάκος, κατά τη συζήτηση στην επιτροπή υποστήριξε τα εξής: «Σχετικά με το άρθρο 101 κανένας δεν θα είχε αντίρρηση να αναβαθμιστεί η όποια διάταξη στην κατεύθυνση του να ενιοχύνονται οι προβληματικές περιοχές, είτε είναι νησιωτικές είτε είναι ορεινές είτε είναι άλλες περιοχές που κρίνονται ως προβληματικές. Πρόκειται όμως για ευχολόγιο και μάλιστα από πολιτικές δυνάμεις που κυβέρνησαν τον τόπο και που έχουν ευθύνη για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα νησιά μας και οι ορεινές περιοχές. Άρα θα παραμείνει ευχολόγιο διότι οι πολιτικές δεν αλλάζουν με το να βάλουμε μία τέτοια συγκεκριμένη διάταξη στο Σύνταγμα ή την ερμηνευτική δήλωση να τη μετατρέπουμε σε κανονική διάταξη, σε κανονική παράγραφο ή να προσθέτουμε και μία διάταξη για τις ορεινές περιοχές. Δεν θα αλλάξει η κατάσταση γιατί δύον αφορά τους αγρότες η Κοινή Αγροτική Πολιτική είναι όλο και χειρότερη και η ακτοπλοϊα μετατρέπεται σε αγχόνη για πολλά από τα νησιά μας ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες με την απελευθέρωση που και τα δύο κόμματα ουσιαστικά έχουν υποστηρίξει. Όλα, λοιπόν, τα μέτρα που λαμβάνονται, δύλεις οι πολιτικές που εφαρμόζονται θα χειροτερέψουν την κατάσταση στις προβληματικές περιοχές. Εν πάσῃ περιπτώσει, εμείς θα ψηφίζαμε μία τέτοια διάταξη έστω και ως ευχή ώστε οι επόμενες κυβερνήσεις να πάρουν κάποια συγκεκριμένα μέτρα».

Ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Φ. Κουβέλης, στην ίδια συζήτηση υποστήριξε « η ερμηνευτική δήλωση που υπάρχει στο άρθρο 101 του Συντάγματος αναφορικά με την υποχρέωση της διοίκησης όταν δρα κανονιστικά, να λαμβάνει υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες της νησιωτικής Ελλάδας, διευκόλινε ή εμπόδισε τη λήψη μέτρων για τη στήριξη και την ανάπτυξη της νησιωτικής Ελλάδας; Προφανώς όχι.

Θέλω, με άλλα λόγια, να υποστηρίξω ότι είναι ελάχιστα ενδιαφέρον, η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101 του Συντάγματος, να αποτελέσει ιδιαίτερη παράγραφο.

Επίσης είναι ελάχιστα σημαντικό να περιληφθεί παρόμοια ρύθμιση με αυτή της νησιωτικής Ελλάδας και για τις απομακρυσμένες ορεινές περιοχές. Σε τίποτα δεν εμπόδισε η υπάρχοντα συνταγματική ρύθμιση την προώθηση μέτρων -που δεν πρωθήθηκαν- για να στηριχθούν τα ελληνικά νησιά και να αντιμετωπιστεί η ερήμωση των απομακρυσμένων ορεινών περιοχών».

Στην ίδια συνεδρίαση της επιτροπής αναθεώρησης του Συντάγματος ανέπτυξε τις σχετικές απόψεις του ο αρμόδιος υπουργός Προκόπης Παυλόπουλος. Οι απόψεις αυτές έχουν ενδιαφέρον, διότι μπορούν, εκτός των άλλων, να εξοπλίσουν με επιχειρήματα αυτούς που ενδιαφέρονται για την άρση των μειονεκτημάτων της νησιωτικότητας. Ο Π. Παυλόπουλος τόνισε ότι «οι αναθεωρήσεις δεν γίνονται για να προσθέσουμε αυτονότητα πράγματα. Ούτε για να κάνουμε εξαγγελίες μέσω του Συντάγματος, μεταθέτοντας προβλήματα στο μέλλον. Γίνονται είτε για να συμπληρώσουμε κενά όπου υπάρχουν, με βάση την εξέλιξη της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, είτε για να διορθώσουμε κακώς κείμενα τα οποία η πράξη απέδειξε. Αυτό κάνουμε με την πρόταση την οποία έχουμε καταθέσει για τα άρθρα αυτά.

Θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, επειδή ετέθησαν και ορισμένα ζητήματα, να αναλύσω την πρόταση που έχουμε κάνει και να απαντήσω στις αιτιάσεις που άκουσα και από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και από την πλευρά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας· και, πριν λίγο, από τον κ. Κουβέλη, από την πλευρά του Συνασπισμού.

Σεκινάω από το άρθρο 101. Για ποιο λόγο προτείνουμε την αναθεώρησή του; Προτείνουμε την αναθεώρησή του, γιατί ενώ πραγματικά ήταν μια πρόοδος το γεγονός ότι μπήκε η διάταξη για να προσδώσουμε στη νησιωτικότητα συνταγματική υπόσταση, προκειμένου να μπορούμε να παίρνουμε μέτρα χωρίς να παραβιάζουμε την αρχή της ισότητας, το βάλαμε ως ερμηνευτική δήλωση. Ενώ αν κοιτάξει κανείς τη διάταξη του άρθρου 101, θα καταλάβει ότι είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ίδιας της διάταξης.

Υπ' αυτές τις προϋποθέσεις, λοιπόν, πρέπει να μπει ρητά αυτή η ρύθμιση μέσα στο άρθρο 101, ως πλήρης διάταξη. Αυτό βοηθάει. Το ξέρετε και με βάση την νομολογία των δικαστηρίων, και ιδίως του Συμβουλίου της Επικρατείας. Πολλά μέτρα τα οποία πρέπει να λάβουμε για τις νησιωτικές περιοχές έχουν θεωρηθεί κατά καιρούς ότι παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, επειδή το ίδιο το Σύνταγμα δεν έκανε τη σχετική διάκριση. Την κάνουμε, για να μπορούμε να παίρνουμε μέτρα που είναι απαραίτητα για τις νησιωτικές περιοχές και γνωρίζουμε τη σημασία τους –κοινωνική, οικονομική, εθνική– χωρίς να υπάρχει αυτός ο κίνδυνος των οποίοι –τονίζω τον είδαμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις. Όχι ότι έφταιγε το Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά έτσι ερμήνευσε το Σύνταγμα. Εμείς οφείλουμε εδώ να κάνουμε αυτή τη συμπλήρωση.

Κατά τούτο, λοιπόν, συμφωνούμε και δεν νομίζω ότι είναι εύκολο να υπάρχει αντίρρηση.(Σ.Σ.: η μετατροπή της ερμηνευτικής δήλωσης σε διάταξη του άρθρου 101 δεν έχει καμιά νομική σημασία, όπως υποστήριξε στην ίδια συνεδρίαση ο Ευάγ. Βενιζέλος αλλά και ο βουλευτής της Ν.Δ.

Ξεν. Βεργίνης, βλ. και Δ. Τσάτσου, Συνταγματικό Δίκαιο, Α, 1981, σελ. 98-99, Ράϊκου, Συνταγματικό Δίκαιο, 1981, σελ. 1989, Δημητρόπουλου, Γενική Συνταγματική Θεωρία, 2004, παρ. 481). Η Αξιωματική Αντιπολίτευση προσθέτει και την ιδιομορφία των ορεινών όγκων. Αυτό θα το δούμε όταν θα κάνουμε τη σχετική συζήτηση και στην Ολομέλεια και στη επόμενη Βουλή που θα είναι και αναθεωρητική. Όμως θέλω να σας δώσω να καταλάβετε γιατί εμείς δεν συμπεριλάβαμε κάτι τέτοιο στην πρότασή μας και γιατί δεν το είχαμε πει και την πρώτη φορά.

Είναι εντελώς διαφορετικό το θέμα των ορεινών όγκων και της προστασίας τους από το θέμα της νησιωτικότητας. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά -το τονίζω για πολλοστή φορά και δεν χρειάζεται να προσθέσω τίποτα- ότι δεν έχει καμία σχέση το ένα με το άλλο. Η νησιωτικότητα δε από μόνη της εκεί που χρειάζεται -και καταλαβαίνετε τι εννοώ- προστατεύει και τους ορεινούς όγκους νησιών, εφόσον αυτό απαιτείται.

Μπορεί να μου πει κάποιος από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, πλην των περιπτώσεων περιβαλλοντικής προστασίας -για τις οποίες δεν χρειάζεται ειδική ρύθμιση αφού το άρθρο 24 το καλύπτει, τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το καλύπτουν- ποιο μέτρο θα ήταν εκείνο που θα έπρεπε να πάρουμε και που απαγορεύεται από το Σύνταγμα σήμερα για την ενίσχυση των ορεινών όγκων;

Νομίζω ότι η σύνδεση αυτών των δύο πραγμάτων δεν έχει σχέση μ' αυτό που αρχικά είχαμε σκεφθεί -και ορθώς- στην προηγούμενη Αναθεωρητική Βουλή. Το αφήνω όμως ανοιχτό. Κανείς δεν ξέρει τα πάντα, απορία εξεφρασα. Θα το κουβεντιάσουμε και στην πορεία όπως είπα και πάλι. Είμαστε ανοιχτοί σ' αυτόν το διάλογο. Απλώς, εκφράζω την απορία μου, γιατί είναι δύο διαφορετικά πράγματα στην ουσία τους.

Εκεί όμως που θέλω να εκφράσω τον ιδιαίτερο προβληματισμό μου είναι στην περαιτέρω πρόταση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, πάλι για το άρθρο 101, το οποίο ούτως ή άλλως, αν το κρίνουμε αναθεωρητέο, θα το κουβεντιάσουμε όπως είπα και στην επόμενη Βουλή.

Προστέθηκαν ορισμένα πράγματα σχετικά με το τι θα μπορούσε να ειπωθεί για το άρθρο 101. Έτσι, παραδείγματος χάριν, η Αξιωματική Αντιπολίτευση προτείνει να βάλουμε την αρχή της εγγύτητας ως κριτήριο που αφορά την εφαρμογή της αρχής της αποκέντρωσης.

Μα η ίδια η έννοια της αποκέντρωσης εμπεριέχει την αρχή της εγγύτητας. Σας θυμίζω κάτι από τη συνταγματική μας ιστορία. Το μόνο Σύνταγμα το οποίο είχε -και πραγματικά ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η σχετική διάταξη- αντίστοιχη ρύθμιση ήταν το Σύνταγμα του 1925, το οποίο ουδέποτε εφαρμόστηκε και στη συνέχεια το Σύνταγμα του 1927.

Το Σύνταγμα του 1927 έλεγε, περίπου, ότι στο πλαίσιο της αποκέντρωσης θα πρέπει η αρμοδιότητα να είναι όσο το δυνατόν σε όργανα, τα οποία βρίσκονται κοντά στον πολίτη. Προφανώς οι εμπνευστές αυτής της σκέψης από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. πήγαν σ' αυτήν τη διάταξη του Συντάγματος του 1927. Ενδιαφέρουσα διάταξη για την εποχή. Άλλα ενδιαφέρουσα για το 1927 όταν ξέρουμε ότι και το Σύνταγμα του 1911, που ήταν πολύ προοδευτικό για τα δεδομένα της εποχής του, για την αποκέντρωση δεν έλεγε σχεδόν τίποτα.

Σήμερα όμως, η αρχή της εγγύτητας είναι δεδομένη μέσα στην έννοια της αποκέντρωσης»¹⁶.

Στις 22 Φεβρουαρίου και στις 23 Μαρτίου 2007 έγιναν οι συνταγματικά προβλεπόμενες(άρθρο 110) ψηφοφορίες για την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101. Η πρόταση της Ν.Δ. συγκέντρωσε 164 ψήφους και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. 161. Επομένως, αφού δεν επιτεύχθηκε ο στόχος των 180 ψήφων, η διάταξη παραπέμφθηκε ως αναθεωρητέα , για την ΙΒ' βουλευτική περίοδο, που άρχισε το Σεπτέμβριο του 2007. Το ίδιο ισχύει και για το άρθρο 102 (αλλά και τις λοιπές αναθεωρητέες διατάξεις), το οποίο αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που η ενίσχυσή της-σημειώνουμε ότι Επαρχεία λειτουργούν πλέον μόνο στις νησιωτικές περιοχές-έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία για τα νησιά. Τελικώς έγινε ιδιαίτερη συνταγματική διάταξη η ερμηνευτική δήλωση για τις νησιωτικές περιοχές στις 27 Μαΐου2008, με ψήφους 195 και διαφορετικό σκεπτικό για κάθε κόμμα. Στη διάταξη αυτή και στην αδριστή και δυσερμήνευτη φράση «μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους» προστέθηκαν οι ορεινές περιοχές της χώρας(Ψήφισμα της Η' Αναθεωρητικής Βουλής, ΦΕΚ Α102/2-6-2008) και ακολούθησαν τοπικοί κοιμάτικοι, μάλλον μικροπολιτικοί, διαξιφισμοί που δεν βοηθούν στην ψύχραιμη και αντικειμενική θεώρηση της κατάστασης.

Η διεξοδική αναφορά μας στην κοινοβουλευτική συζήτηση έχει σημασία για τον ερμηνευτή και εφαρμοστή, που καταφεύγει κατ' αρχήν στην ιστορική και γραμματική ερμηνευτική μέθοδο, αν και η σύγχρονη μεθοδολογία βασίζεται στην τελολογία(σκοπός του νόμου), στην στάθμιση των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων και στην εναρμονισμένη με το Σύνταγμα και το κοινοτικό δίκαιο ερμηνεία¹⁷.

¹⁶ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ -ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ '-ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'-ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΙΒ' - 29 Νοεμβρίου 2006

¹⁷Βλ. αντί άλλων Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 2005, σελ. 222. Για τη συγκριτική θεώρηση της σχετικής διάταξης στα ευρωπαϊκά Συντάγματα, βλ. περιοδ. Το Σύνταγμα, 1980, σελ. 577-639 και κατάθεση σχετικών στοιχείων στην επιτροπή αναθεώρησης του Συντάγματος από τον βουλευτή Ξ. Βεργίνη.

4. ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ(Ε.Σ.Π.Α.) 2007-2013 ΚΑΙ Η ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

Το ΕΣΠΑ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου έχει θέσει κάποιες κατευθύνσεις-στόχους, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ανάπτυξη των νησιών.

Οι στόχοι αυτοί είναι:

- η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, που πηγάζουν από την νησιωτικότητα.
- η ανάπτυξη του επιχειρείν και η ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νησιωτικού χώρου.
- η αξιοποίηση των φυσικών προϋποθέσεων των νησιών, ως τόπων εγκατάστασης μονάδων παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
- η περιβαλλοντική μέριμνα για τη διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.
- η διοικητική ενίσχυση και η εξασφάλιση υποδομών υγείας.
- η αξιοποίηση της διαπίστωσης ότι ο νησιωτικός χώρος αποτελεί κατ' εξοχήν πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας.
- η ανάδειξη και προστασία του ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου.
- η επιδιώξη των απαραίτητων διαπεριφερειακών και διασυνοριακών συνεργασιών¹⁸.

Στο Νότιο Αιγαίο η χωρική προσέγγιση του προγράμματος εστιάζεται στην έννοια της νησιωτικότητας(συγκεκριμένα στη διάκριση μικρών – μεγάλων νησιών) και επιχειρεί κατηγοριοποίηση των νησιών σε δύο ταχύτητες, από πλευράς ανάπτυξης και αντιμετώπισης των σχετικών αδυναμιών και αναγκών με διαφοροποιημένη προσέγγιση¹⁹. Αυτή η ex ante αξιολόγηση είναι κατ' αρχήν σωστή και απομένει να δοκιμαστεί κατά την εφαρμογή της. Εξετάσθηκε, πάντως, η καταλληλότητα του μείγματος πολιτικής, που χαρακτηρίζεται από την επικέντρωση των στόχων και παρεμβάσεων σε άξονες προτεραιότητας, με κριτήριο, όπως διαφαίνεται από τους ειδικούς στόχους των αξόνων, την παρέμβαση σε κρίσιμους τομείς όπως η ελκυστικότητα και η αντιμετώπιση της νησιωτικότητας (διπλής περιφερειακότητας), τομείς που εκφράζονται πλήρως μέσω των γενικών στόχων του ΠΕΠ της Χωρικής Ενότητας Κρήτης - Νήσων Αιγαίου²⁰, ενώ έμφαση

¹⁸ Βλ. ΕΣΠΑ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, www.notioaigaio.gr(Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου), ggea.gr (Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών), σελ. 77. Ενδιαφέροντας προς τη διαχρονική εξέταση των κατευθύνσεων και των αποτελεσμάτων των κοινοτικών πλαισίων στήριξης έχει η μελέτη των προηγούμενων προγραμμάτων και των εκθέσεων αξιολόγησης.

¹⁹ Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης ΠΕΠ χωρικής ενότητας Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, 2007, σελ. 11

²⁰ Έκθεση, ό.π., σελ. 14

δίνεται στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, για τα οποία απαιτούνται ιδιαίτερες και περισσότερο εστιασμένες και εξειδικευμένες πολιτικές²¹.

Εντύπωση, όμως, προκαλεί η μη αναφορά, κατά την εξειδίκευση των αναπτυξιακών στόχων ανά διοικητική περιφέρεια, της ανάγκης άρσης ή μείωσης των ενδοπεριφερειακών, διανησιωτικών, ενδονησιωτικών-τοπικών ανισοτήτων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, όπως γίνεται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου²².

Η «νησιωτικότητα», σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα(ΠΕΠ) Κρήτης και Νήσων Αιγαίου²³, είναι ένα χαρακτηριστικό που εντείνεται αντιστρόφως ανάλογα με το μέγεθος του νησιού και ανάλογα με την απόστασή του από τις ακτές. Στην περίπτωση της χωρικής ενότητας «Κρήτης - Νήσων Αιγαίου», οι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τη «νησιωτικότητα» και την ταυτοποιούν με το περιφερειακό πρόβλημα της χωρικής ενότητας είναι:

- ο κατακερματισμός των αγορών
- η απομόνωση των νησιωτικών χωρικών μονάδων
- η ασυνέχεια του χώρου
- η ταυτόχρονη ύπαρξη ορεινών περιοχών, που οφείλεται σε γεωλογικούς παράγοντες
- η ατελής κινητικότητα του κεφαλαίου και της εργασίας, που οφείλονται στην ασυνέχεια του χώρου
- οι αρνητικές εξωτερικές οικονομίες στις μικρές νησιωτικές γεωγραφικές ενότητες
- η περιορισμένη φέρουσα ικανότητα από φυσικής, οικονομικής και κοινωνικής πλευράς.

Τια' την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, ειδικότερα, η χωρική προσέγγιση εστιάζεται στην έννοια της νησιωτικότητας και συγκεκριμένα στη λογική μικρών - μεγάλων νησιών, με κατηγοριοποίηση των νησιών σε δύο ταχύτητες από πλευράς ανάπτυξης και αντιμετώπιση των σχετικών αδυναμιών και αναγκών με διαφοροποιημένη προσέγγιση.

Η χωρική αυτή προσέγγιση αναφέρεται στα ανεπτυγμένα οικονομικά και διοικητικά νησιά / κέντρα, στα οποία πραγματοποιήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και υφίσταται τώρα η ανάγκη του ποιοτικού άλματος τόσο σε διοικητικό, όσο και σε οικονομικό επίπεδο.

²¹ Έκθεση, ό.π., σελ. 39

²² Έκθεση, ό.π., σελ.61-62

²³ Σελ.14-15. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής στις 5 Νοεμβρίου 2007.

Στα μικρότερα νησιά, στα οποία οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν μικρής κλίμακας και αποτελέσματος υπάρχει ακόμη ευρύ πεδίο για ενέργειες, που θα οδηγήσουν στην οικονομική και κοινωνική ενδοπεριφερειακή σύγκλιση²⁴.

5. ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ

Είδαμε πώς αντιμετωπίζει τα μικρά νησιά το ΠΕΠ Κρήτης-Νήσων Αιγαίου, χωρίς όμως να προσδιορίζει με σαφήνεια την έννοια του μικρού νησιού. Σε ένα σημείο αναφέρεται ότι «τα μικρά νησιά χαρακτηρίζονται από μικρό πληθυσμιακό μέγεθος απόμων συνολικά, ανεπάρκεια υποδομών και υπηρεσιών και προβληματική σύνδεση με τα μεγαλύτερα νησιά της Περιφέρειας»²⁵, ενώ αλλού και ειδικότερα για το Βόρειο Αιγαίο προσδιορίζονται τα μικρά νησιά ως εκείνα που έχουν πληθυσμό κάτω από 3100 κατοίκους²⁶.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μικρών Νησιών(European Small Islands Network) έχει άλλην αξιολόγηση για τα μικρά νησιά²⁷. Το Δίκτυο αυτό ιδρύθηκε το 2001 από οργανώσεις νησιών της Γαλλίας, Ιρλανδίας, Ηνωμένου Βασιλείου-Σκωτίας, Δανίας, Σουηδίας και Φινλανδίας, με σκοπό να ανακαλύψει νέους τρόπους για τον επηρεασμό των πολιτικών και των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ενισχύσει την αλληλούποστήριξη και την μεταφορά πληροφοριών και ιδεών, να καταστήσει γνωστές τις εμπειρίες και των μικρότερων νησιών(smallest inhabited islands) και να προωθήσει τη διανησιακή συνεργασία για την αειφόρο, βιώσιμη(διατηρήσιμη) ανάπτυξη. Η συνεργασία αυτή προωθήθηκε με ένα τριετές σχέδιο, από τον Ιούλιο του 2004, που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Interreg III C. Οι στόχοι του σχεδίου αυτού είναι η ανάπτυξη μεγαλύτερης συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών μικρών νησιών, η ανταλλαγή εμπειριών για τη βιώσιμη

²⁴ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κλπ, ό.π., σελ.150

²⁵ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κλπ., ό.π., σελ.175

²⁶ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κλπ., ό.π., σελ. 149,164. Βλ. και Σπιλάνη, Πα μια πολιτική μικρών νησιών, Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, 1996 και την παλαιότερη μελέτη με τίτλο «για ένα κοινωνικό πρόγραμμα ανάπτυξης των νησιών»(επιμ. Κ. Σοφούλης), Πανεπ. Αιγαίου, 1990, σελ. 12 επ. Ο αριθμός 3100 αναφέρεται και σε νομοσχέδια για ειδικές φοροελαφρύνσεις, αυξημένες επιδοτήσεις κλπ.

²⁷ Βλ. www.europeansmallislands.net. Στις 1-3 Σεπτεμβρίου 2007 πραγματοποίησε το 7ο ετήσιο συνέδριο του στην Ύδρα, με διοργανωτή το Ελληνικό Δίκτυο Μικρών Νησιών(www.smallislands.eu), στην οποία αναπτύχθηκαν εισηγήσεις για την αγροτική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος, τον αγροτοτουρισμό, την εκπαίδευση εξ' αποστάσεως και τις νέες τεχνολογίες.

ανάπτυξη, ο επηρεασμός των εθνικών και ευρωπαϊκών περιφερειακών πολιτικών υπέρ των μικρών νησιωτικών κοινοτήτων, σταθερές σχέσεις μεταξύ αυτών που λαμβάνουν τις αποφάσεις και των οργανώσεων των μικρών νησιών, πρόσβαση στην πληροφόρηση σχετικά με τις εναλλακτικές προσεγγίσεις και λύσεις των περισσότερο πιεστικών προβλημάτων των μικρών νησιών και καλύτερη κατανόηση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των αναπτυξιακών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα μικρά νησιά με χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, ανεξάρτητα από τη διοικητική τους συγκρότηση²⁸.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μικρών Νησιών εντοπίζει τα νησιά αυτά σε εκείνα που έχουν μέχρι/περίπου 1000 κατοίκους²⁹.

Πρέπει να αναφερθεί οτι το 2000 ιδρύθηκε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Νησιωτικών Επιμελητηρίων, στο οποίο συμμετέχει και ο Επιμελητηριακός Όμιλος Ανάπτυξης Ελληνικών Νησιών, που συστάθηκε το 1994. Επίσης λειτουργεί ο Οργανισμός Μεσογειακών Επιμελητηρίων που είναι μέλος της Μεσογειακής Επιτροπής για την Αειφόρο Ανάπτυξη, καθώς και, από το 2005, το Δίκτυο Αειφόρων Νήσων Αιγαίου(ΔΑΦΝΗ)³⁰.

²⁸ Ήδη οι χώρες που εκπροσωπούνται στο Δίκτυο είναι εννέα(προστέθηκαν η Ελλάδα, η Εσθονία και η Ιταλία), με 1700 μικρά νησιά και 440.000 κατοίκους, βλ. ESIN, green paper on future maritime policy, 2006

²⁹ Αξίζει να αναφέρουμε ότι υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις του ορισμού την μικρών νησιών, ανάλογα με την σκοπιά θέσας του ζητήματος και τον σκοπό που επιδιώκεται να υποστηρίξει αυτός ο ορισμός. Έτσι η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας θεωρεί ως μικρό σχεδόν όλα τα νησιά, όπως και το Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, που ονοματίζει τη Σύρο ως μικρό νησί(www.environ-svstain.gr). Εξάλλου, ανωτέρω αναφερθήκαμε στην προσέγγιση του θέματος από το ΕΣΠΑ 2007-2013. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ΥΠΕΧΩΔΕ, Φεβρ. 2008, αναφέρει(σελ. 54) την ανάληψη ενεργειών για τον περιορισμό της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δύμησης τουριστικών εγκαταστάσεων στα μικρά νησιά με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης, χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό: Το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας δεν κάνει διάκριση μεταξύ μεγάλων και μικρών νησιών. Για την ενίσχυση του αγροτικού τομέα, ως μικρότερα νησιά(smaller islands) θεωρούνται εκείνα με μόνιμο πληθυσμό όχι περισσότερο από 100000 κατοίκους, (βλ. κανονισμό 2019/1993).

³⁰ Σύμφωνα με την ιδρυτική διακήρυξη, η δημιουργία του δικτύου ΔΑΦΝΗ Αιγαίου:

- Συμβάλλει στη διατήρηση και προστασία των αιγαίου πελαγήτικου περιβάλλοντος, το οποίο αποτελεί βασικό οικονομικό πόρο σε τοπικό και εθνικό επίπεδο
- Προωθεί την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, τη διεύρυνση του κράτους πρόνοιας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο
- Ενδυναμώνει το ρόλο της τοπικής κοινωνίας και της αυτοδιοίκησης των νησιών, δημιουργώντας τη βάση για τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την οικονομική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής τους
- Διαμορφώνει, μέσα από το διπλό σύστημα στοχοθετήσεων και ελέγχων, τις προϋποθέσεις για υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των νησιών εκείνων που στοχεύουν στην πιστοποίηση της ποιότητας
- Δημιουργεί τη βάση για επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των νησιών του Αιγαίου σε θέματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την πολιτιστική κληρονομιά και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων

Αξίζει να καταγράψουμε την απόφαση δημιουργίας Ομοσπονδίας Μικρών Νησιών, στην οποία συμμετέχουν η Ήρακλειά, η Σχοινούσα, η Ίος, η Σίκινος, Κίμωλος, η Ανάφη και η Μήλος³¹. Τέλος, λειτουργεί Συμβούλιο Νησιωτικών Δήμων και Κοινοτήτων από το 2001, που εκπροσωπεί το σύνολο των νησιωτικού χώρου και αποφασίστηκε η σύσταση Παρατηρητηρίου Νησιωτικότητας, ύστερα από πρόταση της ΤΕΔΚ Κυκλάδων³².

Η πληθώρα των κοινωνικών μορφωμάτων που ασχολούνται με τα προβλήματα της «μειονεκτικής νησιωτικότητας» δεν αποτελεί κατ' ανάγκην αρνητικό στοιχείο, αρκεί επιδιωχθεί ο συντονισμός της δράσης και η συνεργασία για την αποτελεσματική διεκπεραίωση του έργου τους. Στο πλαίσιο αυτό, η συμβολή του νησιωτικού Τύπου για την ενημέρωση, την εγρήγορση και τη συμμετοχή των πολιτών είναι πολύτιμη.

³¹ Εφημ. «Κοινή Γνώμη», 13 Μαρτίου 2008.

³² Η ΤΕΔΚ Κυκλάδων εξέδωσε στις 31 Ιουλίου 2007 την εξής ανακοίνωση: «Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Κυκλάδων, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Νησιωτικότητας, αποφάσισε να προτείνει προς τις Νησιωτικές ΤΕΔΚ, το Συμβούλιο Νησιωτικών Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΣΥΝΔΚΕ), την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ) και την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), τη σύσταση και λειτουργία ενός «παρατηρητηρίου νησιωτικότητας».

Σκοπός του «Παρατηρητηρίου» θα είναι η παρακολούθηση της νομοθετικής εργασίας αλλά και των πράξεων της Διοίκησης, σε ότι αφορά την εφαρμογή από την Πολιτεία της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 101 των Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία όταν ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση δρουν κανονιστικά, έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τους τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών.

Επίσης, μέσω της λειτουργίας του «Νησιωτικού Παρατηρητηρίου» στοχεύουμε στην άμεση και πλήρη ενημέρωση των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για όλα εκείνα τα θέματα που αφορούν τα νησιά μας, όπως είναι ενδεικτικά τα Κοινοτικά προγράμματα, η χάραξη και υλοποίηση νησιωτικών πολιτικών από την Ε.Ε., κλπ.

Η λειτουργία του θεωρούμε ότι θα είναι καθοριστική ενόψει και της νέας Προγραμματικής Περιόδου (ΕΣΠΑ 2007-2013).

Το «Νησιωτικό Παρατηρητήριο» προτείνεται να λειτουργήσει υπό την εποπτεία του Συμβουλίου Νησιωτικών Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και να χρηματοδοτηθεί μέσω Προγραμματικής Σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 225 του Νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, στην οποία θα συμμετέχουν οι Νησιωτικές ΤΕΔΚ και εφόσον το επιθυμεί και η ΚΕΔΚΕ.

Προτείνεται, τουλάχιστον στο ξεκίνημα του να στεγασθεί σε χώρο της ΚΕΔΚΕ, ενώ τα στελέχη που θα το πλαισιώσουν να προέρχονται από την ΚΕΔΚΕ, από την ΕΕΤΑΑ που διαθέτουν το κατάλληλο στελεχιακό δυναμικό, αλλά και από τον ιδιωτικό τομέα», www.tedkkykladon.gr

6. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Στις 13 Ιουνίου, στις Βρυξέλλες, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μικρών Νησιών ενημέρωσε την Επιτροπή Περιφερειών. Το απαύγασμα αυτής της συνάντησης ήταν ότι τα μικρά νησιά της Ευρώπης πρέπει επειγόντως να αναγνωριστούν ως μια ιδιαίτερη κατηγορία περιοχών (separate class of regions) που απαιτούν ειδική θεώρηση. Τα νησιά αυτά υποφέρουν από συρροή μειονεκτημάτων και απαιτείται ειδική αναγνώριση για να μειώσουν τις περιφεριακές ανισότητες.

Όσα βήματα προόδου και αν έχουν συντελεστεί σε αυτήν την κατεύθυνση, αυτά δεν αρκούν, αλλά και δεν έχουν διάρκεια και θεσμική θωράκιση. Η νέα ευρωπαϊκή συνθήκη παρέχει νομικό έρεισμα για την ιδιαίτερη αντιμετώπιση των νησιών, αν και εξομοιώνει με αυτά και άλλες μειονεκτικές περιοχές της Ένωσης. Πάντως, θεσμικά όργανα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα ενδιαφερόμενα κράτη και οι νησιωτικές περιοχές μπορούν να απαιτήσουν την εξειδίκευση και εφαρμογή των προβλέψεων και των επιταγών των βασικών νομοθετημάτων της ΕΕ.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη οφείλουν να διεκδικήσουν από την κοινότητα και να εκπονήσουν σε εθνικό επίπεδο ολοκληρωμένες πολιτικές για τα νησιά και να θεσπίσουν κατάλληλους μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής αυτών των πολιτικών. Ειδικά στη χώρα μας, η υλοποίηση της συνταγματικής επιταγής, ύστερα μάλιστα από την ομόθυμη κοινοβουλευτική υποστήριξή της, πρέπει να καταστεί αντικείμενο άγρυπνης μέριμνας-με θεσμικές, διασφαλιστικές δικλείδες-της πολιτείας(π.χ με την εξέταση των νομοσχεδίων και απ' αυτήν την πλευρά από το Επιστημονικό Συμβούλιο και την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής). Σ' αυτό μπορεί να βοηθήσει η σάρκωση της ιδέας του Νησιωτικού Παρατηρητηρίου ή της Επιτροπής Νησιωτικότητας, σε επίπεδο ΚΕΔΚΕ., όπως και στο στάδιο της εφαρμογής, της ενημέρωσης, της μελέτης και της κινητοποίησης των πολιτών.

Η αξιοποίηση, επίσης, της πρόνοιας για τα διευρωπαϊκά δίκτυα είναι επιτακτική, όπως και η διεκδίκηση των πλεονεκτημάτων που απολαμβάνουν υπερπόντια νησιά, κυρίως για τα μικρά και απομακρυσμένα νησιά μας.

Αλλά και ο κρατικός προϋπολογισμός οφείλει να είναι πιο φιλικός και γενναιόδωρος με τα μικρά νησιά και το αρμόδιο υπουργείο να εξειδικεύει τις δημόσιες πολιτικές, έτσι ώστε να είναι το ίδιο αποδοτικές για τους στεριανούς και για τους νησιώτες. Επίσης, πρέπει να ενθαρρύνονται οι συνεργασίες νησιωτικών περιοχών της κοινότητας με ειδικά προγράμματα και οι εθελοντικές προσφορές, όπως των γιατρών του Αιγαίου.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

1. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Μαρτίου 2007 σχετικά με τα νησιά και τους φυσικούς και οικονομικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής (2006/2106(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τους κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2007-2013,

– έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου 2006/702/EK της 6ης Οκτωβρίου 2006 για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή(1),

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης της 21ης-22ας Ιουνίου 2002,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών τις 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2006,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 2ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με τις διαρθρωτικά μειονεκτούσες περιφέρειες (νησιά, ορεινές περιφέρειες, περιφέρειες με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού) στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και των θεσμικών της προοπτικών(2),

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 13ης Μαρτίου 2002 σχετικά με τις νησιωτικές περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις προοπτικές τους ενόψει της διεύρυνσης(3),

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 7ης Ιουλίου 2005 για την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα(4),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης (Α6-0044/2007),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επιστήσει σε πολλές περιπτώσεις την προσοχή στα δεινά των νησιών, τα οποία αντιμετωπίζουν συσσωρευμένα μειονεκτήματα, και έχει τονίσει ότι είναι αναγκαίο να βοηθηθούν να υπερβούν τις δυσκολίες αυτές και να μειώσουν τις περιφερειακές ανισότητες,

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι έννοιες του εξόχως απομακρυσμένου και του νησιωτικού χαρακτήρα είναι διακριτές, αν και πολλές εξόχως απομακρυσμένες περιοχές είναι επίσης νησιά, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ειδικές

διατάξεις του άρθρου 299 της Συνθήκης ΕΚ, που έχουν αποτελέσει εύλογη νομική βάση για λήψη μέτρων πραγματικής αντιστάθμισης προς υποβοήθηση των εξόχως απομακρυσμένων περιοχών, πρέπει να διακρίνονται από τις διατάξεις του άρθρου 158 της Συνθήκης ΕΚ και από τη δήλωση για τις νησιωτικές περιοχές της Συνθήκης του Άμστερνταμ, που ουδέποτε οδήγησαν σε μέτρα εφαρμογής, με αποτέλεσμα να έχουν σημειωθεί ανισότητες στην οικονομική ανάπτυξη μεταξύ του πυρήνα της ΕΕ αφενός και των νησιών της περιφέρειάς της αφετέρου,

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνοχή είναι ένας από τους κύριους στόχους της ΕΕ, αποσκοπώντας στην εξασφάλιση της πολυκεντρικής και αρμονικής ανάπτυξής της μέσω της μείωσης των περιφερειακών διαφορών και της άρσης των εμποδίων στην ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων εμποδίων που συνδέονται με φυσικά και γεωγραφικά μειονεκτήματα,

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρχή της εδαφικής συνοχής κατοχυρώθηκε περαιτέρω στους νέους κανονισμούς για τα διαφθρωτικά ταμεία 2007-2013, και ότι η αρχή αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής συνοχής που πρέπει να διατηρηθεί και να ενδυναμωθεί στο μέλλον και έχει στόχο την πολυκεντρική ολοκλήρωση της επικράτειας της ΕΕ για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλες τις περιφέρειες και τους πληθυσμούς τους,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παράνομη μετανάστευση διά θαλάσσης αποτελεί ένα από τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει η ΕΕ, και ότι τον τελευταίο χρόνο η μεταναστευτική πίεση υπήρξε ιδιαίτερα έντονη στα εξωτερικά θαλάσσια σύνορα της ΕΕ και ιδίως στα νησιά της Μεσογείου, τα οποία καλούνται να σηκώσουν εντελώς δυσανάλογο βάρος αποκλειστικά λόγω της γεωγραφικής θέσης τους,

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2006 επεσήμανε ότι η μετανάστευση πρέπει να αντιμετωπιστεί σε παγκόσμιο επίπεδο και ότι οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί έως τώρα πρέπει να ενταθούν, ιδίως σε ορισμένες νησιωτικές περιφέρειες της ΕΕ, καθώς αυτές αποτελούν τα θαλάσσια σύνορα της ΕΕ και μεταναστευτικές οδούς,

1. πιστεύει ότι ο νησιωτικός χαρακτήρας αποτελεί ταυτόχρονα γεωπολιτιστικό χαρακτηριστικό που επιδέχεται αξιοποίηση από αναπτυξιακή στρατηγική, και μόνιμο μειονέκτημα που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την ανταγωνιστικότητα των εν λόγω περιφερειών,

2. αναγνωρίζει ότι έχουν ενσωματωθεί αρκετές συγκεκριμένες διατάξεις υπέρ των διαφθρωτικά μειονεκτουσών περιφερειών στους κανονισμούς για τα διαφθρωτικά ταμεία 2007-2013, εκφράζει ωστόσο τη δυσαρέσκειά

του επειδή το Συμβούλιο δεν έλαβε υπόψη άλλες σημαντικές προτάσεις του Κοινοβουλίου, όπως τη δυνατότητα αύξησης του ποσοστού συγχρηματοδότησης για περιοχές που πλήγτηκαν από περισσότερα από ένα γεωγραφικά ή φυσικά μειονεκτήματα.

3. καλεί την Επιτροπή, σε σχέση με την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 για τα επιχειρησιακά προγράμματα των νησιωτικών περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων του στόχου 2, να εξαντλήσει όλα τα περιθώρια που τους παρέχουν τη δυνατότητα εκτέλεσης μέτρων σχετικών με τα έργα υποδομής που είναι τόσο αναγκαία,

4. χαιρετίζει την έμφαση που δίδεται στην εδαφική διάσταση της πολιτικής συνοχής στις νέες στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη συνοχή 2007-2013, σημειώνει, συγκεκριμένα, ότι η στήριξη της οικονομικής διαφοροποίησης περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα περιλαμβάνεται μεταξύ των προτεραιοτήτων για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, προτρέπει, ως εκ τούτου, τις διαχειριστικές αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών να λάβουν πλήρως υπόψη την εν λόγω προτεραιότητα κατά την προετοιμασία των εθνικών στρατηγικών πλαισίων αναφοράς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους,

5. καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή και να επιληφθεί της κατάστασης των νησιών και άλλων διαρθρωτικά μειονεκτουσών περιοχών στην τέταρτη έκθεση για τη συνοχή,

6. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Παρατηρητηρίων Χωροταξικού Σχεδιασμού (European Spatial Planning Observatory Network - ESPON), να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση των περιφερειών, και ιδίως των νησιών, που χειμάζονται από φυσικά μειονεκτήματα, θεωρεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ικανοποιητική αντιμετώπιση των ιδιαίτεροτήτων των νησιών την ορθή και ολοκληρωμένη γνώση της κατάστασης που επικρατεί σε αυτά, καλεί επιτακτικά τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ειδικούς μηχανισμούς με στόχο τη συλλογή στοιχείων σχετικών με τα νησιά σε τοπικό επίπεδο, τα οποία στη συνέχεια θα αποστέλλονται στο ESPON,

7. καλεί την Επιτροπή να επικαιροποιήσει τα στατιστικά στοιχεία που συγκέντρωσε στο πλαίσιο των μελετών του 2003 για τα νησιά, πιστεύει ότι οι περαιτέρω προσπάθειες πρέπει να προσανατολιστούν προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης στατιστικών δεικτών καταλληλότερων να παράσχουν μια σαφή στατιστική εικόνα του αναπτυξιακού επιπέδου και ικανοποιητική κατανόηση των περιοχών με γεωγραφικά και φυσικά μειονεκτήματα, ιδίως όταν υπάρχουν συσσωρευμένες δυσκολίες, όπως προκειμένου για οροσειρές, αρχιπελάγη και περιπτώσεις διπλά νησιωτικού χαρακτήρα, τονίζει

ότι οι δείκτες αυτοί πρέπει να καθιστούν δυνατή την καλύτερη εκτίμηση των διαφορών μεταξύ αυτών των περιφερειών και της υπόλοιπης ΕΕ, αλλά επίσης να καθιστούν δυνατή την εκτίμηση των ανισοτήτων που υπάρχουν εντός των περιφερειών αυτών, καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τους δείκτες αυτούς και να υποβάλλει τακτικά σχετικές εκθέσεις, περιλαμβάνοντας παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής,

8. αναγνωρίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή υπογραμμίζει την ειδική κατάσταση των νησιών και των απομακρυσμένων περιφερειών στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις 2007-2013 και στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και το κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, θεωρεί ωστόσο ότι, για μια ικανοποιητικότερη αντιμετώπιση του μόνιμου μειονεκτήματος των εν λόγω περιοχών, θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη ευελιξία στην εφαρμογή των υφιστάμενων και μελλοντικών πολιτικών κρατικών ενισχύσεων, χωρίς η ευελιξία αυτή να προκαλεί απαράδεκτες στρεβλώσεις της αγοράς εντός της ΕΕ, καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει τη μεθοδολογία της κατά τρόπο ώστε να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη η ανάγκη των νησιών για ισότιμη πρόσβαση στην εσωτερική αγορά σε σχέση με τις ηπειρωτικές περιοχές, θεωρεί εν προκειμένω ότι η βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα στον τομέα αυτό, ιδίως στην περίπτωση λιμένων και αερολιμένων,

9. καλεί την Επιτροπή για εξετάσει το ενδεχόμενο να επιτρέψει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε νησιωτικές περιφέρειες στις οποίες το κόστος των καυσίμων και της ενέργειας έχει σαφώς αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των κοινοτήτων που κατοικούν εκεί, επισημαίνει ειδικότερα ότι οι σημαντικές διακυμάνσεις του κόστους των καυσίμων μπορεί να καταστήσει τη μεταφορά μεταξύ των νησιωτικών περιφερειών και της ηπειρωτικής Ευρώπης σημαντικά επαχθέστερη, πιστεύει ότι, στις προσεχείς κατευθυντήριες γραμμές περιφερειακών κρατικών ενισχύσεων, ένα καθεστώς το οποίο παρέχει λειτουργικές ενισχύσεις θα πρέπει να επεκταθεί σε όλες τις νησιωτικές περιφέρειες που δεν είναι νησιωτικά κράτη ή εσωτερικά νησιά,

10. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει και να παρουσιάζει στο Κοινοβούλιο, σε τακτική βάση, μια μελέτη “αξιολόγησης ειδικών αναγκών” των νησιωτικών περιφερειών λαμβάνοντας υπόψη θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τα νησιά και προτείνοντας μέτρα αντιμετώπισής τους, θεωρεί ότι μια τέτοια αξιολόγηση θα πρέπει να εστιάζει ιδιαίτερα στον αντίκτυπο της εφαρμογής της περιφερειακής πολιτικής για τα νησιά, περιλαμβανομένου του αντικτύπου στα επίπεδα επένδυσης, την εξάπλωση της οικονομικής

δραστηριότητας, την ανεργία, τις υποδομές στον τομέα μεταφορών (κυρίως, λιμένες και αεροδρόμια), τις περιβαλλοντικές πιέσεις και το συνολικό επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής ολοκλήρωσης των νησιών στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς,

11. ζητεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία των περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και κοινωνικών ιδιαιτεροτήτων των νησιωτικών περιοχών με μέτρα όπως η εκπόνηση κατάλληλων χωροταξικών σχεδίων και ο έλεγχος των κατασκευών και της οικοδομικής δραστηριότητας, και να υλοποιήσουν, επίσης, σε συνεργασία με την Επιτροπή, ολοκληρωμένα προγράμματα διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιβαλλοντικών πόρων.

12. εγκρίνει τη διατομεακή προσέγγιση στην εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, όπως αντικατοπτρίζεται στην πράσινη βίβλο της Επιτροπής με τίτλο “Προς μια ναυτιλιακή πολιτική της Ένωσης : ένα ευρωπαϊκό όραμα για τους ακεανούς και τις θάλασσες”, και επιμένει ότι η προσέγγιση αυτή πρέπει να εφαρμοστεί πρωτίστως στα νησιά τα οποία αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της ευρωπαϊκής θαλάσσιας διάστασης, καλεί την Επιτροπή να επεκτείνει τη διατομεακή προσέγγιση και σε άλλες πολιτικές ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερες περιστάσεις των νησιωτικών περιφερειών, πρωθώντας έτσι την ικανότητα των περιφερειών αυτών να ενσωματωθούν πλήρως και να αντλήσουν τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς και της στρατηγικής της Λισαβόνας,

13. εφιστά ιδιαίτερα την προσοχή στα νησιά που απέχουν πολύ από μεγάλα πληθυσμιακά κέντρα και τα οποία, κατά συνέπεια, βιώνουν δυσκολίες πρόσβασης και παροχής υπηρεσιών και βαρύνονται με υψηλότερο κόστος, ιδίως σε σχέση με τις μεταφορές, πράγμα που τα θέτει σε ανταγωνιστικό μειονέκτημα,

14. ενθαρρύνει τις καταβαλλόμενες προσπάθειες προς μια ολιστική θαλάσσια πολιτική της Κοινότητας, η οποία θα εκτείνεται πέραν των νομικών συνόρων της ΕΕ και συνεπώς θα εδραιώνει, μέσω της προνομιακής γεωπολιτικής θέσης των κοινωνικών νησιών, ισχυρές εμπορικές, οικονομικές και πολιτικές σχέσεις και τεχνική συνεργασία (ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρίας) με γειτονικές χώρες βάσει του διεθνούς δικαίου της θάλασσας και του αμοιβαίου σεβασμού και οφέλους,

15. θεωρεί ότι τα νησιά αντιμετωπίζουν υψηλότερο του μέσου όρου κατά κεφαλήν κόστος σε σχέση με τις υποδομές μεταφορών και περιβαλλοντικής προστασίας καθώς και τις ενεργειακές ανάγκες, και συχνά δυσκολεύονται περισσότερο να εφαρμόσουν ορισμένα μέρη του κεκτημένου τα οποία ενδεχομένως δεν έχουν λάβει πλήρως υπόψη τις ιδιαιτερότητές

τους καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να εγκρίνει μια περισσότερο ευέλικτη προσέγγιση προς τα νησιά όσον αφορά τη χάραξη πολιτικής και τη νομοθεσία η εφαρμογή της οποίας μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα επιβαρυντική για τα νησιά.

16. ζητεί από την Επιτροπή να συγκροτήσει στη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής μία διοικητική μονάδα για τα νησιά στη βάση της υπάρχουσας διοικητικής μονάδας για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι ιδιαιτερότητες και οι ανάγκες των νησιών, και των μόνιμων και εποχιακών κατοίκων τους, θα λαμβάνονται συστηματικά υπόψη στη χάραξη πολιτικής με στόχο την επίτευξη κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής και στην εφαρμογή μέτρων, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της διασφάλισης επαρκών υδάτινων πόρων, της επιτήρησης περιφερειακών συνοριακών περιοχών και της προστασίας του εύθραυστου νησιωτικού περιβάλλοντος,

17. ευελπιστεί η Επιτροπή να αξιοποιήσει περαιτέρω τη δυνατότητα που παρέχει η Συνθήκη ΕΚ για την προσαρμογή των κοινοτικών πολιτικών που ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη των εν λόγω περιφερειών, με στόχο την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των σημαντικών προβλημάτων που πλήττουν ιδιαίτερα κάθε περιφέρεια ή ομάδα νησιωτικών περιφερειών,

18. θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους επικρατέστερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας στα νησιά, κυρίως τη γεωργία, την αλιεία, τον τουρισμό και τη βιοτεχνία καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι πρωτοβουλίες πολιτικής της θα λαμβάνουν ολοένα περισσότερο υπόψη τις ειδικές ανάγκες των νησιών σε αυτούς τους τομείς,

19. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τις προσαρμογές που απαιτούνται στο τεστ “επενδυτή ελεύθερης αγοράς” για τις κρατικές ενισχύσεις προκειμένου αυτό να αντανακλά τις πραγματικότητες της ζωής στα νησιά και στις άλλες απομακρυσμένες περιφέρειες, όπου μπορεί να είναι αδύνατον να βρεθεί ή να αξιολογηθεί ένας επενδυτής ελεύθερης αγοράς καθώς ενδέχεται να μην υπάρχει κανένας στην περιοχή, επισημαίνει επίσης ότι το μέσο επίπεδο απόδοσης για έναν δεδομένο τομέα είναι ελάχιστα πιθανό να επιτευχθεί λόγω του μικρού μεγέθους και της γεωγραφικής απόστασης των αγορών, με αποτέλεσμα το τεστ αυτό να είναι αδύνατον να αποβεί θετικό για τα απομακρυσμένα νησιά,

20. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει ιδιαιτέρως την επίδραση των κλιματικών αλλαγών στις νησιωτικές περιοχές και ιδίως την επιδείνωση υπαρχόντων προβλημάτων όπως η λειψυδρία, καθώς επίσης να προωθήσει, σε

συνεργασία με τα κράτη μέλη, την ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλων τεχνολογιών ή άλλων δράσεων για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

21. καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει το πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων που σχετίζονται με τις μεταφορές, για την άρση τυχόν εμποδίων σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η συγκοινωνιακή διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών,

22. καλεί την Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα στην ενεργειακή ασφάλεια των νησιών και στη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη και υλοποίηση έργων παραγωγής ενέργειας με χρήση νέων τεχνολογιών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και να προωθήσει την αποδοτική χρήση της ενέργειας, με σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση του φυσικού κάλλους,

23. ενθαρρύνει τις νησιωτικές κοινότητες να χρησιμοποιούν τις Ευρωπειφέρειες ή παρεμφερή ευρωπαϊκά δίκτυα για τη διαχείριση της διαπεριφερειακής συνεργασίας, την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, καθώς και την ανάπτυξη διασυνοριακών σχεδίων και καλύτερη ενσωμάτωση των νησιωτικών κοινοτήτων στις περιβάλλουσες οικονομικές ζώνες,

24. ενθαρρύνει τις νησιωτικές κοινότητες να κάνουν χρήση των χρηματοδοτικών και διαχειριστικών μηχανισμών του JASPERS (κοινή βοήθεια για την υποστήριξη των έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες) και του JEREMIE (κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι για τις μικροεπιχειρήσεις και τις μεσαίες επιχειρήσεις), προκεμένου να αξιοποιηθούν οι διαθέσιμοι πόροι περιφερειακής ανάπτυξης και να ενισχυθεί η ανάπτυξη μικροεπιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενθαρρύνοντας τη διαφοροποίηση των νησιωτικών οικονομιών και προωθώντας τη βασική οικονομική μεγέθυνση μέσω της βιώσιμης ανάπτυξης. ενθαρρύνει επιπλέον την εφαρμογή, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, της πρωτοβουλίας για “βελτίωση της νομοθεσίας” με στόχο, μεταξύ άλλων, την απλούστευση των διοικητικών απαιτήσεων, κυρίως όσον αφορά την υποβολή και την αξιολόγηση αιτήσεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης,

25. αναγνωρίζει το θετικό αποτέλεσμα που επιτεύχθηκε όσον αφορά την εφαρμογή, για πρώτη φορά, των ευρωπαϊκών πόρων διασυνοριακού ελέγχου και χαιρετίζει την πρόσφατη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού σύστασης ομάδων ταχείας επέμβασης στα σύνορα (COM(2006)0401), με σκοπό την παροχή ταχείας επιχειρησιακής και τεχνικής υποστήριξης σε οιοδήποτε κράτος μέλος το ζητήσει. πιστεύει, εντούτοις, ότι οι δραστηριότητες των εν λόγω ομάδων θα είναι αποτελεσματικές μόνο εφόσον οι αρμοδιότητές

τους καθοριστούν με δέουσα αναφορά στις αρμοδιότητες ενός ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX), προτρέπει την Επιτροπή να εξετάσει την ανάγκη δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής υπηρεσίας ακτοφυλακής που να παρέχει βοήθεια, εκ παραλλήλου, στις εν λόγω περιφέρειες και στα κράτη μέλη όσον αφορά την παρακολούθηση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ,

26. επαναλαμβάνει την υποστήριξή του προς τις πρωτοβουλίες και δραστηριότητες που ανέλαβε ο FRONTEX και ζητεί ο οργανισμός αυτός να παρακολουθεί συνεχώς τον αντίκτυπο της παράνομης μετανάστευσης στις νησιωτικές κοινότητες, καλεί την Επιτροπή και τον FRONTEX να αναλάβουν δράση υπέρ των νησιών, προκειμένου να μετριαστεί η άμεση πίεση για αντιμετώπιση του προβλήματος διασφαλίζοντας παράλληλα τον δέοντα σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εξασφαλίσουν τη διάθεση επαρκών πόρων για ταχεία και αποτελεσματική δράση, τονίζει περαιτέρω τη σημασία ενός ισχυρότερου και στενότερου συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των νησιών και την ανάγκη μεγαλύτερης συμμετοχής των περιφερειών αυτών στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης,

27. καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας και να προωθήσει μέτρα για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων δυσκολιών που παρουσιάζει η παροχή υπηρεσιών στις νησιωτικές περιοχές, όπως των υπηρεσιών παροχής υγείας και τηλεματικής ιατρικής, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και εξυπηρέτησης πολιτών,

28. θεωρεί ότι ο τουρισμός αποτελεί για τα περισσότερα νησιά πρωταρχική πλουτοπαραγωγική πηγή, με άμεση επιρροή στην ανάπτυξη άλλων τομέων (γεωργία, εμπόριο, υπηρεσίες, αλιεία), και ότι είναι επιτακτική η ανάγκη να θεσπιστεί ολοκληρωμένη πολιτική ικανή να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του νησιωτικού τουρισμού, πιστεύει ότι η πολιτική αυτή πρέπει να συνοδεύεται από άρτια οργανωμένη ευρωπαϊκή ενημερωτική εκστρατεία προσανατολισμένη προς τους ευρωπαίους πολίτες, με τη δημιουργία σήμανσης ποιότητας και νησιωτικής προέλευσης και την ανάδυση ή την περαιτέρω ανάπτυξη άλλων τομέων δραστηριότητας στα νησιά καλεί την Επιτροπή, έχοντας υπόψη της τα ανωτέρω, να διεξαγάγει διατομεακή ανάλυση δινοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ευκαιρίες στήριξης του αειφόρου τουρισμού στο πλαίσιο των περιφερειακών στρατηγικών των νησιών που απέχουν πολύ από τα πληθυνσμιακά κέντρα,

29. προτείνει να ορίσουν η Επιτροπή και τα άλλα θεσμικά όργανα το έτος 2010 ως ευρωπαϊκό έτος για τα νησιά,

30. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

- (1) ΕΕ L 291, 21.10.2006, σ. 11.
- (2) ΕΕ C 76 E, 25.3.2004, σ. 111.
- (3) ΕΕ C 192, 12.8.2002, σ. 42.
- (4) ΕΕ C 31, 7.2.2006, σ. 25.

2.-ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΗ

- Γροιλανδία,
- Νέα Καληδονία και τα εξαρτημένα εδάφη,
- Γαλλική Πολυνησία,
- Γαλλικές περιοχές του νοτίου ημισφαιρίου και της Ανταρκτικής,
- Νήσοι Γουδώνας και Φουτούνα,
- Μαγιότ,
- Σεν Πιερ και Μικελόν,
- Αρούμπα,
- Ολλανδικές Αντίλλες:
- Μπονέρ,
- Κουρασάο,
- Σάμπα,
- Άγιος Ευστάθιος,
- Άγιος Μαρτίνος,
- Ανγκουίλα,
- Νήσοι Κάιμαν,
- Νήσοι Φάλκλαντ,
- Νότια Γεωργία και Νότιοι Νήσοι Σάντουιτς,
- Μονσεράτ,
- Πίτκερν,
- Αγία Ελένη και εξαρτώμενα εδάφη,
- Βρετανικό έδαφος της Ανταρκτικής,
- Βρετανικά εδάφη του Ινδικού Ωκεανού,
- Νήσοι Τερκς και Κάικος,
- Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι,
- Οι Βερμούδες.

3- ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΤΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τη μία όψη του νομίσματος, τη φωτεινή πλευρά του αστρου, που βλέπουν συνήθως οι σύγχρονοι ταξιδιώτες, περιγράφει ο δημοσιογράφος των Times του Λονδίνου Nigel Summerley σε κείμενο που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα στις 14 Φεβρουαρίου 2008.

Δημοσιεύουμε την περικοπή που αφορά την Κίμωλο:

Simple values in the Greek Cyclades

The lesser known islands of Kimolos and Kythnos are as unspoilt as you're going to get in Greece

There's just one drawback to staying in a romantic old windmill on a remote Greek island. You guessed it - the wind. We tend to forget that those picture-postcard white towers were put where they'd catch the best of the breeze.

And though the Doctor's Windmill, on Kimolos, is now sans sails and has been turned into holiday apartments, climate change wasn't part of the conversion. When the wind blows here, you know about it.

But the windmill's pluses are many: you have an almost-all-the-island view from your terrace; you can never get lost because you can see it from miles away; and you do feel quite privileged to stay there.

Particularly because the Doctor's Windmill was home for more than 50 years to Dr Stelios Logothetis. He treated patients not only here on Kimolos but on the neighbouring islands of Milos, Folegandros and Sifnos.

When he died at the age of 99, his grand-daughter Anna was six - now she is the young woman in charge of the windmill and its five apartments.

The wind pinned us down for a few days in this southwest corner of the island, leaving us running after errant hats and struggling to walk around without cups of tea levitating from trays. But the large, sandy beaches of Aliki, Bonatsa and Kalamitsi remained sheltered as well as shaded, providing relief from this early mini-meltemi in mid-July.

And when the wind dropped, we were able to discover the idylls of the island: from the cool and labyrinthine alleys of the chora (main hilltop village) to the dramatic sun-cooked mountainsides, over which we hiked to the secluded beaches of Monastiriya and Soufi in the north.

Although it was high summer, there were few tourists here. Even Greeks, said Anna, can look puzzled when you mention Kimolos (and UK visitors

are almost unknown). Only when you mention its bigger sister island of Milos do people get an idea of where it is.

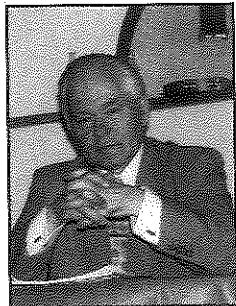
Nights on Kimolos were still and beautiful beneath a star-filled, unpolluted sky. We would sit either in a quiet taverna on the beach, a couple of feet from the water and the moored fishing boats, or at the restaurant in the chora's central square, where local children played the old-fashioned way - swings, roundabouts and football - a chaotic melee of joy³³.

Σας ευχαριστώ.

³³ Πρβλ. Theodore Bent, *The Cyclades or life among the insular Greeks*, 1885 και Lawrence Durrell, *The Greek islands*, 1978, σελ. 285, για τη διαχρονική αντίληψη της νησιωτικότητας, με τα μάτια του αλλοδαπού επισκέπτη.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013 ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Εισήγηση του κ. Κων/νου Γ.Ε. Αθανασόπουλου
Καθηγητού του Παντείου Πανεπιστημίου
και της Δρ. Βασιλικής Δεληθέου.

(Το κείμενο που ακολουθεί αποδίδει τα κυριώτερα σημεία της Εισήγησης)

Υπό το καθεστώς των Συνθηκών¹, οι οποίες διέπουν την λειτουργία της, Συνθήκες Μάαστριχτ (1993), Αμστερνταμ (1999), Νίκαιας (2003), Ρώμης (2004, μη ολοκληρωθείσα διαδικασία θέσπισης Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της επικείμενης Διακήρυξης της Λισσαβώνας (2007), η Ευρωπαϊκή Ένωση, καίτοι μαστίζεται² υπό σειράς σημαντικών προβλημάτων «άπετόλμησε» την νιοθέτηση καινομότων προσεγγίσεων όπως αυτή της βιώσιμης ανάπτυξης, ανεξαρτήτως κόστους «σύμπλευσης» με τις «επιταγές» της, παρά τις αυξανόμενες ενστάσεις για την ανάγκη αποδοχής ενός «εναλλακτικού προτύπου ανάπτυξης» (π.χ. Ευρωπαίοι Οικονομολόγοι: Μνημόνιο για μία Εναλλακτική Οικονομική Πολιτική στην Ευρώπη κ.α.).

¹Περί των Συνθηκών βλ. Κ. Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΒΛΑΣΣΗΣ, Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τόμ. Α' Αθήναι, 1996. Κ. Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ρώμη / Αθήναι, 2004. Κ.Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νέα Έκδ. Αθήναι, 2006.

²Όπως ευστόχως έχει παρατηρηθεί υπό πολλών Ανωτάτων Θεσμικών Παραγόντων της Ε.Ε. (π.χ. Πρόεδρος J. M. BARROSO, Επίτροπος επί Θεμάτων Ανταγωνισμού N. CROUSS κ.α.), αλλά και εγκύρων Αναλυτών (π.χ. P. ENGARIO, C. MATLACK, G. ENDMONDSON, I. ROWLEY, C. BARRACLOUCH, M. KLIVW, W. ROSTON, r. TIPLADY - Buss. Week, Jan. 2005-) τα «παλαιά» Μέλη της Ε.Ε. ταλανίζονται από χρόνια προβλήματα -χαμηλή ανταγωνιστικότητα, ελλείμματα, προβληματικές αγορές εργασίας, λαθρομετανάστευση κ.ά. - ενώ τα «νέα» Μέλη δεν είναι στην πλειονότητά τους έτοιμα και ικανά να προβούν σε διαρθρωτικές αλλαγές, προσβλέπουν στα κοινοτικά κονδύλια ως σανίδα σωτηρίας τους, τα ελλείμματα τους είναι μεγαλύτερα από τα προβλεπόμενα από το ισχύον Σύμφωνο Σταθερότητας (οι 6 από τις 10 νέες Χώρες Μέλη), όλες οι νέες Χώρες Μέλη εμφανίζουν συρρικνωμένες εξαγωγές, λόγω της συνεχιζόμενης για μεγάλη χρονική περίοδο θεαματικής ανατίμησης του ευρώ, ιδίως έναντι του δολλαρίου Η.Π.Α. κ.ά.. Βλ. όλλα στοιχεία στο: Κ. Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Οι Ελληνικές Ιδιωτικές Επενδύσεις σε Χώρες των Βαλκανίων και το Ε.Σ.Ο.Α.Β. Αθήναι, 2005, σ. 12 επόμ.

Ενδεικτικώς:

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ (1993) «διαπνέεται» από τις αντιλήψεις, οι οποίες έχουν διακηρυχθεί υπό των διαφόρων Συνόδων και Διασκέψεων του Ο.Η.Ε., (όπως αυτές ήδη έχουν καταγραφεί προηγουμένως), ενώ άλλη Συνθήκη, όπως εκείνη του Άμστερνταμ (1999), ανέδειξε την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης ως σημαντικό στοιχείο, της εν γένει Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση θα επιδιώξει... την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου, υψηλό επίπεδο απασχόλησης, καθώς και ισόρροπη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω (και) της ενδυνάμωσης της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης... Για να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναπτυξιακής διαδικασίας³...».

Περαιτέρω, η Συνθήκη του Άμστερνταμ⁴ προβλέπει την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, (όπως αυτές έχουν ήδη επισημανθεί (και) υπό των Συνόδων και Διασκέψεων του Ο.Η.Ε.), στις Κοινοτικές Πολιτικές και Δράσεις, με τελικό στόχο την «παραγωγή» ισόρροπης, αρμονικής και βιώσιμης / αειφόρου ανάπτυξης, ακολουθούσα σχετικές αποφάσεις της Συνόδου του Κάρντιφ (1998), (η οποία έθεσε τις βάσεις για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στα πλαίσια των Τομεακών Πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Υπό το αυτό πνεύμα εμφορούνται το ΣΤ' Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι αποφάσεις της Διακυβερνητικής Διάσκεψης της Βιέννης (1998).

Πέραν αυτών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απεφάσισε (Μάρτιος 2000, Λισσαβώνα) να καταστεί η Ευρώπη «η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία στον κόσμο, βασισμένη στην γνώση και ικανή να επιτύχει βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλλίτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή» (μέχρι το έτος 2010).

Ακολούθησε τον Δεκέμβριο του ιδίου έτους κατά την Σύνοδο της Νίκαιας η νιοθεσία υπό της Ε.Ε. της Κοινωνικής Πολιτικής Ατζέντας, η οποία, εκτός των άλλων ρυθμίσεων, προβλέπει την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στις Οικονομικές της Πολιτικές.

Η επακολούθησασα Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Ικέτεμπουργκ (Απρίλιος 2001) «νιοθέτησε» την Α' Ευρωπαϊκή Στρατηγική για

³E.U., SEC (2001), 517, 27/3/2011, p. 10 Βλ. ακόμη: M. ΔΕΚΛΕΡΗΣ: Ο Δωδεκάλογος του Περιβάλλοντος. Εγκόλπιο Βιωσίμου Αναπτύξεως. Αθήναι, 1996, σ. 34. E.E.: Αστική αειφόρος ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πλαίσιο δράσης. Βρυξέλλες, 1998.

⁴INSTITUTE FOR REGIONAL DEVELOPMENT AND STRUCTURAL PLANNING: T. MOSS, H. FICHTER: *Regional Pathways to Sustainability: Experiences of Promoting Sustainable Development in Structural Funds Programmes In 12 Pilot Regions*. EUROPEAN COMMISSION. Brussels, 2000, p. 15.

την Αειφόρο Ανάπτυξη⁵, μεταξύ των στόχων της οποίας συγκαταλέγονται η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, η μείωση των ζημιών επί της βιοποικιλότητας κ.ά..

Τις αρχές της ως άνω Α' Στρατηγικής απεδέχθη και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν (Δεκέμβριος 2001), το οποίο, πέραν των άλλων, εισήγαγε και την έννοια των περιφερειακών δεικτών. Οι δείκτες αυτοί αξιοποιήθηκαν μεταγενεστέρως για να αξιολογηθεί η εφαρμογή της πολιτικής για την βιώσιμη ανάπτυξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση⁶.

Πέραν αυτών, το Συμβούλιο του Laaken συγκρότησε και Ειδική Συνέλευση εξ 105 Μελών προς εξέταση της μελλοντικής εξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δημοσιοποίησε τις συναφείς σκέψεις της κατά την Συνάντηση των Αθηνών (16 Απριλίου 2003), προτείνασα, μεταξύ άλλων, μία ενιαία νομική προσωπικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αντικατάσταση των διαφόρων Συνθηκών της υπό μίας Συνθήκης, εκείνης του Συντάγματος της Ευρώπης, κ.ά..

Επηκολούθησαν νέες διαβουλεύσεις μεταξύ των Μελών της εν λόγω Συνέλευσης και των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ένα νέο κείμενο διεμορφώθη κατά την διάρκεια των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Χαλκιδική τον Ιούνιο 2003 (πάντοτε διαρκούσης της Ελληνικής Προεδρίας)⁷, το οποίο εγκρίθηκε, (έπειτα από σειρά νέων διαβουλεύσεων) από τους Αρχηγούς των 15 Κρατών Μελών σε ειδική συνεδρίαση στις Βρυξέλλες τον Ιούνιο 2004 και υπεγράφη στην Ρώμη τον Οκτώβριο του έτους 2004⁸.

Η Συνθήκη περιελάμβανε μεταξύ των στόχων της την προαγωγή της ειρήνης, των αξιών του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της Δημοκρατίας, του Κράτους Δίκαιου, της ισότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ακόμη, την ρητή δήλωση, ότι «η Ένωση (θα) εργάζεται για την βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης, με

⁵Βλ. λεπτομέρειες στο: www.gor.cy.moa.

⁶Το Συμβούλιο εξέδωσε την «Δήλωση τον Laaken για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία περιελάμβανε και έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση να αποκτήσει εσωτερικώς περισσότερη Δημοκρατία, πλέον αποτελεσματικές Πολιτικές και Διοικητικές Διαδικασίες, διαφάνεια σε όλες τις εκφάνσεις λειτουργίας της κ.ά..

⁷Βλ. το κείμενο του Συντάγματος της Ευρώπης και σχετικά άρθρα στο: ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. Επιστ. Υπεύθ.: Καθηγητής Κωνστ. Γ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ. Αθήναι, τ. 32/2003.

⁸Το κείμενο της Συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηπας και προσέγγιση διαφόρων κρισίμων νομικών θεμάτων, π.χ. εκείνο της ταύτισης ή μη του συγκεκριμένου Συντάγματος με τα αντίστοιχα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ά. Βλ. στο: Κ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Η Συνθήκη για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης. Ρώμη / Αθήναι, Οκτώβριος 2004. Βλ. ακόμη: Π. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ: Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα μεταξύ Νομικού Δόγματος και Πολιτικής. Αθήνα, 2005.

γνώμονα την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και την σταθερότητα των τιμών, την άκρως ανταγωνιστική οικονομία της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο και το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος».

Εκτός αυτών, στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο η Ένωση (θα) προβάλλει και (θα) προωθεί τις αξίες της και (θα) συμβάλλει στην βιώσιμη ανάπτυξη του πλανήτη.

Η Συνθήκη περιελάμβανε ακόμη και ειδικές ρυθμίσεις περί (κοινής) Οικονομικής Πολιτικής: Τίτλος III, Κεφάλαιο I: Τμήμα 1: Εγκαθίδρυση και λειτουργία της Εσωτερικής Αγοράς. Τμήμα 2: Ελεύθερη κυκλοφορία των Προσώπων και των Υπηρεσιών. Τμήμα 3: Ελεύθερη κυκλοφορία των Εμπορευμάτων, κ.ά.. Κεφάλαιο II: Οικονομική και Νομισματική Πολιτική. Κεφάλαιο III: Πολιτικές σε άλλους τομείς. Κεφάλαιο V: Τομείς επί των οποίων η Ένωση μπορεί να αναλαμβάνει υποστηρικτικές και συντονιστικές ή συμπληρωματικές δράσεις κ.ά..

Ο αναφερόμενος όρος της νιοθετούμενης και υπό της εν λόγω Συνθήκης βιώσιμης ανάπτυξης δεν οριοθετείται υπ' αυτής λεπτομερώς, γεγονός το οποίο οδηγεί ερμηνευτικώς στην παραδοχή της εννοιολογικής του προσέγγισης, όπως αυτή είχε γίνει παραδεκτή σε προγενέστερα Κοινοτικά κείμενα, όπως π.χ. εκείνο της Συνθήκης του Μάαστριχτ (1993), το οποίο ουσιαστικώς είχε «νιοθετήσει» τον όρο, όπως αυτός κατεγράφετο στην Έκθεση BRUNDTLANI (1987).

Η επόμενη αναφορά επί θεμάτων αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης, μετά την ατυχή έκβαση της διαδικασίας κύρωσης της Συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανευρίσκεται το έτος 2005 οπότε αρχίζει η διαδικασία επανεξέτασης της Α' Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Αειφόρο Ανάπτυξη του έτους 2001 (Γκέτεμπουργκ).

Η επανεξέταση σκοπών και στόχων είχε θεωρηθεί τότε (2005) ως επιτακτική, λόγω της επιδείνωσης των αναιρουσών την βιώσιμη ανάπτυξη παραμέτρων, όπως εκείνων των εντονωτέρων πιέσεων επί φυσικών πόρων, της βιοποικιλότητας, του κλίματος, των φυσικών καταστροφών, της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ο., αλλά και των νέων προσκλήσεων επί παγκοσμίου και ευρωπαϊκού επιπέδου.

Εν των τελευταίων αυτών αναφέρονται εδώ ενδεικτικώς οι εξής:

Ο περιορισμός των κλιματικών αλλαγών, οι αρνητικές τους συνέπειες για την κοινωνία και το περιβάλλον και η ανάγκη παραγωγής καθαρής ενέργειας.

Η διασφάλιση βιώσιμων συστημάτων μεταφορών, ώστε αυτά να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες.

Η βελτίωση της διατήρησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων, ώστε να αποφευχθεί η υπερεκμετάλλευσή τους.

Η παραγωγή της καλής δημόσιας υγείας και η βελτίωση της προστασίας έναντι των κινδύνων, που την απειλούν.

Η δημιουργία μιας κοινωνίας, εντός της οποίας θα διευκολύνεται η κοινωνική ένταξη, η οποία θα λαμβάνει υπ' όψη την αλληλεγγύη μεταξύ και εντός των γενεών και θα εξασφαλίζει και θα βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών. Η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε ολόκληρο τον κόσμο ούτως, ώστε οι εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμβιβάζωνται με την παγκόσμια βιώσιμη ανάπτυξη και με τις διεθνείς της δεσμεύσεις.

Υπ' αυτά τα δεδομένα η αναθεωρηθείσα Στρατηγική, μετά μακρά διαδικασία δημοσίου διαλόγου, εγκρίθηκε τελικώς από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Ιούνιο του έτους 2006 και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τα εξής, πέραν της πρόνοιας να εκπονήσει κάθε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ιδική του Στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη το ταχύτερο δυνατόν (και εάν ήταν εφικτό εντός έτους):

Προστασία του περιβάλλοντος διατήρηση της ικανότητας της γης να ευνοεί την ζωή σε όλη της την ποικιλία, την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την προώθηση αειφόρων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.

Κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή: προώθηση μίας δημοκρατικής, υγιούς, ασφαλούς και δίκαιης κοινωνίας, η οποία βασίζεται στην κοινωνική ένταξη και στην συνοχή, σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και την πολιτιστική ποικιλομορφία, διασφαλίζει την ισότητα ανδρών και γυναικών και καταπολεμά κάθε μορφή διάκρισης.

Οικονομική ευημερία: προώθηση μίας ακμάζουσας, καινοτόμου, πλούσιας σε γνώσεις, ανταγωνιστικής και οικολογικώς αποτελεσματικής οικονομίας, η οποία εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο ζωής, πλήρη απασχόληση και ποιότητα εργασίας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση

Ανάληψη διεθνών ευθυνών⁹, ενθάρρυνση της εφαρμογής σε παγκόσμιο επίπεδο, δημοκρατικών θεσμών εδραζομένων στην ειρήνη, στην ασφάλεια και στην ελευθερία, προάσπιση της σταθερότητας των θεσμών αυτών και ενεργός προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλο τον κόσμο.

Εκ των παρατεθέντων στοιχείων προκύπτει, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, πρωτοπορούσα παγκοσμίως, νιοθέτησε την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενσωμάτωσε εν συνεχεία στις εκάστοτε εν εξελίξει πολιτικές της¹⁰.

⁹Βλ. σχετικώς και: D. SPENCE, G. EDWARDS: *The European Commission*. London, 2006, p. 341

¹⁰ Βλ. και: JENNIFER K. WOZNIAK B.: *The European Commission and European Regional Policy*. Lanham, 2006, p. 37. Βλ., ακόμη και: O.E.C.D.: *Policies to Enhance Sustainable Development Paris*, 2001, p. 6 et s. Βλ. ακόμη περί «της εμπλοκής» άλλων Διεθνών Οργανισμών επί του θέματος: O.E.C.D.: J. BRAGA DE MACEDO, C. FOY, CHARL. OMAN (Ed.); D. O'CONNOR: *Sustainable Development*. Paris, 2002, p. 77

Ο λόγος αυτής της νιοθεσίας ταυτίζεται με το γεγονός, ότι οι αρχές, οι οποίες συγκροτούν την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης από το έτος ακόμη 1987 (Έκθεση BRUNDTLAND), «προσφέρουν» λύσεις στα συνεχώς διογκούμενα προβλήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά ενδεικτικώς έχουν αναφερθεί προηγουμένως και όπως μερικά διευκρινίζονται επίσης ενδεικτικώς εν συνεχείᾳ:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να αντιμετωπίσει (και εκείνη) έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα (π.χ. κλιματικές αλλαγές, άνοδο της στάθμης της θάλασσας κ.ά.).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ευρίσκεται ενώπιον σειράς κοινωνικών, πολυσύνθετων και πολυδιάστατων ανισοτήτων, συνεχώς διογκούμενων, εντός των Κρατών Μελών της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να αντιμετωπίσει την συνεχή υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, ιδίως εντός των μεγάλων πόλεων και το πρόβλημα αποκτά ιδιαίτερη σημασία εκ του γεγονότος, ότι τα τρία τέταρτα του πληθυσμού των Κρατών Μελών της ζουν σε μεγάλα αστικά κέντρα¹¹.

Υπό το πλέγμα των ως άνω παραμέτρων, τελικώς, το πρότυπο της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως αυτό συντίθεται από τις επί μέρους νέες στρατηγικές, πολιτικές και μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμποσούται με τρεις ισότιμους και ισοκελείς άξονες αλληλεξαρτώμενους και αλληλοσυμπληρούμενους: την οικονομία, την κοινωνική συνοχή και το περιβάλλον.

Τέλος, «οι επερχόμενες» ρυθμίσεις της (νέας) Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λισσαβώνα, 2007) δεν προβλέπεται να αναφέρωνται σε συναφή θέματα βιώσιμης ανάπτυξης εν γένει ενώ θεωρείται βεβαία η ανάδειξη του προβλήματος αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών σε Πολιτική της Ένωσης, η διεύθυνση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «η πολιτικοποίηση» της Ένωσης κ.ά.

Εντός Ελλάδος, εξ άλλης πλευράς, κατά την αρξαμένη Τέταρτη Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί το επίκεντρο των διαρθρωτικών παρεμβάσεων, δεδομένου, ότι στόχος της νέας περιόδου είναι «η επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του τριπτύχου ανταγωνιστικότητα / εξωστρέφεια / ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικής πρωτοβουλίας»¹², με παράλληλη επισήμανση, ότι αειφορία σημαίνει διαφύλαξη του τοπίου, της ανθεκτικότητας και της αισθητικής του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Κατά την αρξαμένη Προγραμματική Περίοδο οι στόχοι παραμένουν εν πολλοίς οι αυτοί ως και κατά την αμέσως προηγηθείσα, ενώ ο στόχος «σύ-

¹¹ Βλ. άλλα στοιχεία στο: P. ΜΗΤΟΥΛΑ: Συνθήκες διαμόρφωσης της σύγχρονης ελληνικής πόλης. Αθήναι, 2000, σ. 192 επόμ. (Πολιτικά της Ε.Ε. για τις πόλεις κ.ά.).

¹² ΥΠ. ΟΙΚ. / ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: Γ' Εγκύλιος για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013. Αθήναι, 2006, σελ. 11, επομ.

γκλιση» θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής (ποσοστό 81% της συνολικής χρηματοδότησης της Περιόδου).

Τις δράσεις των τριών αυτών διαφθρωτικών Ταμείων θα υποστηρίξουν παράλληλες δράσεις του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου για την Στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας, βάσει της «αρχής της κοινοτικής συνδρομής».

Η Κίμωλος είναι προφανές, ότι έχει την τυπική δυνατότητα να επωφεληθεί εκ των εν λόγω δράσεων και ιδίως του τελευταίου Ταμείου.

Αλλαγές μεταξύ 3^{ης} και 4^{ης} Περιόδου

2000-2006		2007-2013	
Στόχοι	Χρηματοδοτικά μέσα	Στόχοι	Χρηματοδοτικά μέσα
Ταμείο Συνοχής	Ταμείο Συνοχής	«Σύγκλιση»	ΕΤΠΑ
Στόχος αριθ. 1	ΕΤΠΑ	-	ΕΚΤ
	ΕΚΤ		Ταμείο Συνοχής
	ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεις		
	ΕΓΤΠΑ-Προσανατολισμός		
	ΧΜΠΑ		
Στόχος αριθ. 2	ΕΤΠΑ	«Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και από απασχόληση».	ΕΤΠΑ
	ΕΚΤ	σε περιφερειακό επίπεδο	ΕΚΤ
Στόχος αριθ. 3	ΕΚΤ	σε εθνικό επίπεδο: ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση	
Inteireg	ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	ΕΤΠΑ
URBAN	ΕΤΠΑ		
EQUAL	ΕΚΤ		
Leader+	ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός		
Αγροτική ανάπτυξη και αναδέρθρωση του τομέα της αλιείας εκτός των στόχων αριθ. 1	ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεις		
	ΧΜΠΑ		
9 Στόχοι	6 Μέσα	3 Στόχοι	3 Μέσα

Κατά την νέα Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 οι λειτουργήσασες μέχρι τώρα γνώριμες Κοινοτικές Πρωτοβουλίες [π.χ. εκείνες της περιόδου 2000-2006 Leadere Plus (Ταμείο ΕΓΤΠΕ - Π), Interreg III (Ταμεία ΕΤΠΑ), Urban II (Ταμείο ΕΤΠΑ), Equal (Ταμείο ΕΚΤ)] καταργούνται και εισάγεται ο θεσμός των Χρηματοδοτικών Μέσων τα οποία είναι τα ακόλουθα:

JEREMIE, Joint European Ressources for Micro to Medium Enterprises.

Το εν λόγω χρηματοδοτικό Μέσο στοχεύει στην ενίσχυση και στην χρηματοδότηση των μικρών επιχειρήσεων και στην μείωση των διαφορών τους από μεγαλύτερες ομοειδείς επιχειρήσεις.

Η χρηματοδότηση καλύπτει ευρύτατο φάσμα, ενδεικτικώς δε αναφέρονται εδώ η συμμετοχή στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, κεφάλαια ανάληψης επιχειρηματικού κινδύνου, παροχή εγγυήσεων κ.ά.

JESSICA, Joint European Support for Sustainable Investment in City Area.

Το Μέσο στοχεύει στην στήριξη επενδυτικών προγραμμάτων και έργων αστικής ανάπτυξης, πιλοτικού χαρακτήρα, σε επίπεδο Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

JASPERs

Το Μέσο αποσκοπεί στην ενίσχυση μέσω των Ταμείων Συνοχής και ΕΤΠΑ μεγάλων έργων σε ευρωπαϊκές Περιφέρειες.

Τα αναφερθέντα τρία Χρηματοδοτικά Μέσα υποστηρίζονται και με σχετικές παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής¹³ Τράπεζας Επενδύσεων, η οποία, ως γνωστόν, έχει ως αποστολή την χρηματοδότηση επενδύσεων, που υλοποιούνται στόχους της Ε.Ε.¹⁴

Παραλλήλως προς τα ανωτέρω, σημειώνεται εδώ η διαφαινόμενη τάση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιτρέψει την επιχορήγηση από τις Εθνικές Κυβερνήσεις μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων χωρίς προηγούμενη έγκρισή της, που απαιτείται μέχρι σήμερα.

Οι επιδοτήσεις αυτές θα δίδονται σε έργα και σε επιχειρήσεις, που «θα τονώνουν» την ανάπτυξη (εθνική, περιφερειακή, τοπική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική), θα προστατεύουν το περιβάλλον, θα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, θα προάγουν την έρευνα στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας, θα υποβοηθούν την εισαγωγή καινοτομιών σε διάφορους τομείς παραγωγής, και ακόμη θα δίδονται για την σύσταση νέων επιχειρήσεων, ιδίως μικρών.

Πέραν αυτών υπενθυμίζεται εδώ και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο επιθυμεί να ενθαρρύνει τις νησιωτικές περιοχές, όπως η Κίμωλος, να αξιοποιήσουν τα αναφερθέντα χρηματοδοτικά Μέσα, ιδίως το JEREMIE και JESSICA, προς την κατεύθυνση «παραγωγής» περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω της λειτουργίας μικρών επιχειρήσεων.

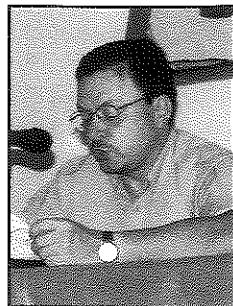
Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκτιμά, ότι δια των Χρηματοδοτικών Μέσων θα διαφοροποιηθεί επί τα βελτίω, η οικονομία των νησιωτικών περιοχών και ακόμη, ότι είναι αναγκαία μία πολιτική ευνοούσα την ανάπτυξη του τουρισμού, ο οποίος συνιστά τον κυριώτερο πόρο για πολλές από αυτές τις περιοχές. Μάλιστα, προς την κατεύθυνση αυτή έχει καλέσει την Επιτροπή να εκπονήσει μία ειδική Μελέτη για την προώθηση βιώσιμων τουριστικών δράσεων στα πλαίσια περιφερειακών νησιωτικών στρατηγικών ανάπτυξης, ενώ, τέλος, πρότεινα να ανακηρυχθεί το έτος 2010 ως Ευρωπαϊκό Έτος των Νησιών.

¹³Βλ. Helen KAVVADIA: *Ten years of the Euro-Mediterranean Cooperation: The role of the European Investment Bank*. Doct. Th. Washington Inter. Univ. Washington, June 2006.

¹⁴Βλ. Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Τοπική Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση. Θεσμικό Πλαίσιο. Αναπτυξιακά Προγράμματα. Παγκοσμιοποίηση. Αθήναι, 2002, σελ. 139-147.

Η ΚΙΜΩΛΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΑΥΡΙΟ

Εισήγηση του κ. Δημητρίου Βεντούρη συνεργάτη της εφημερίδας «Κιμωλιακά Νέα».

Κυρίες και κύριοι.

Με ιδιαίτερη χαρά, σας καλωσορίζω στη μικρή, ξεχωριστή και όμορφη Κίμωλο, εκφράζοντας τα ειλικρινή συναισθήματα όχι μόνο τα δικά μου, αλλά και όλων των συμπατριωτών μου, και ιδιαίτερα των μονίμων κατοίκων, για την τιμή που μας κάνατε, επιλέγοντας το νησί μας για την πραγματοποίηση του συνεδρίου του Κυκλαδικού τύπου.

Μια συνοπτική ιστορική εισαγωγή, πιστεύω πως είναι η καλύτερη υποδοχή για όλους εσάς τους καλεσμένους μας για μια πιο ουσιαστική γνωριμία με τον τόπο που βρισκόμαστε.

Αρχαιότητα

· Οι πρώτες καταγραφές που αφορούν την Κίμωλο, χάνονται στην περίοδο της προϊστορίας, όταν ο πρώτος οικιστής ο Κίμωλος κατοίκησε στο νησί. Ωστόσο το πρώτο επίσημο όνομα του νησιού εκτιμάται πως δεν ήταν Κίμωλος αλλά Εχινούσα.

Στα χρόνια της κλασσικής αρχαιότητας, το νησί ακολουθεί τη μοίρα της γειτονικής Μήλου ως φόρου υποτελής στην Αθήνα. Τα βυθισμένα στη θάλασσα ερείπια της αρχαίας πόλης στην περιοχή Ελληνικά, αποδεικνύουν πως στο νησί υπήρχε αδιάκοπα οργανωμένη κοινωνία, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Ενετοκρατία

Την περίοδο της Ενετοκρατίας το νησί προσαρτάται στο Δουκάτο της Νάξου. Δεν είναι τυχαίο πως την εποχή εκείνη λειτουργούν στο νησί προξενεία της Γαλλίας και της Ολλανδίας, αποδεικνύοντας πως το νησί ήταν σημαντικό εμπορικό κέντρο, ενώ οι κάτοικοι του υπήρξαν σπουδαίοι ναυτικοί.

Παρ' όλα αυτά η Κίμωλος δεν γλυτώνει από την μανία των πειρατών, γεγονός που κάνει τους Τούρκους να αποφύγουν τον εποικισμό της όταν το νησί αλλάζει χέρια και περνάει στην επιρροή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, αιματοκυλισμένο και καμένο από τους πειρατές.

Νεότεροι χρόνοι

Από την δύσκολη εκείνη εποχή το νησί εξέρχεται με προίκα ένα μεσαιωνικό κάστρο που στήθηκε για τον φόρο των πειρατών, και στέκει πανέμορφο μέχρι σήμερα και το όνομα Αρζαντιέρα.

Την περίοδο της επανάστασης του 21 η Κίμωλος ρίχνεται ψυχή και σώμα στον αγώνα της απελευθέρωσης, με επικεφαλής την εμβληματική προσωπικότητα του ιερωμένου Αντωνίου Σάρδη, αγωνιστή ισότιμου με τους μεγάλους ήρωες της εποχής εκείνης, καθώς στην μυθιστορηματική ζωή του υπήρξε μέλος της Φιλικής εταιρείας προεπαναστατικά, εθελοντής ναύτης στα πλοία του Μιαούλη με την έναρξή της, και χορηγός με την ίδια του την περιουσία κάθε Ελληνικού πλοίου που μαχόταν τον Οθωμανικό ζυγό μετά την επιστροφή του στην Κίμωλο.

Σαράντα δύο παρασημοφορημένοι Κιμουλιάτες για την δράση τους στον αγώνα της παλιγγενεσίας, φανερώνουν την δύναμη της Κιμουλιάτικης ψυχής, και την χωρίς υπολογισμό κόστους συμμετοχή του νησιού στον εθνικό ξεσηκωμό.

20ος αιώνας

Η χαραγή του 20ου αιώνα σημαδεύει ανεξίτηλα την ιστορία της Κιμώλου με την δημοσίευση της διαθήκης του εθνικού ευεργέτη Γεωργίου Αφεντάκη ενός αυτοδημιούργητου επιχειρηματία από την Κίμωλο που αφήνει το σύνολο της περιουσίας του για κοινωφελείς σκοπούς, και το μεγαλύτερο τμήμα στην Κίμωλο για την δημιουργία γηροκομείου, που λειτουργεί στο νησί μέχρι σήμερα με δικούς του πόρους υπό την αιγίδα του Αφεντακίου κληροδοτήματος.

Το κορυφαίο δημιούργημα του Χαλεπά η Ωραία Κοιμωμένη, ήταν παραγγελία του Αφεντάκη για να τιμήσει την μνήμη της πρόωρα χαμένης ανεψιάς του Σοφίας.

Στα μεγάλα γεγονότα του 20ου αιώνα, το νησί δεν μένει αμέτοχο. Πλήθος οι νεκροί και παρασημοφορημένοι Κιμουλιάτες στους μεγάλους πολέμους βαλκανικούς και παγκόσμιους.

Θρησκευτικό συναίσθημα

Λέγεται πως σε κάθε πειρατική επιδρομή το πρώτο πράγμα που έκαναν οι κάτοικοι, ήταν να αφαιρούν το ασημένιο πουκάμισο από την θαυματουργή εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας για να το σώσουν από τους πειρατές.

Περισσότερες από 80 εκκλησίες πάλευκες και πανέμορφες υπογραμμίζουν το ανεπιτήδευτο θρησκευτικό συναίσθημα των Κιμωλίων. Ο ίδιος ο Φώτης Κόντογλου το σκιαγραφεί με μοναδικό τρόπο στο κορυφαίο έργο του "ο γέρος της Κίμωλος" που απεικονίζει ένα κοσμοκαλόγερο που ζούσε σε μια μικρή βραχονησίδα λίγο έξω από το λιμάνι της Ψάθης.

Το 1991 το θρησκευτικό συναίσθημα των Κιμωλίων απογειώνεται όταν με απόφαση του οικουμενικού πατριαρχείου αναγνωρίζεται η αγιότητα της Οσίας Μεθοδίας της "Ἐν Κιμώλῳ ασκησάσης" πρώτης αγίας του 20ου αιώνα.

Η συμβολή της Κιμώλου στην εθνική οικονομία

Η συμβολή της Κιμώλου στην εθνική οικονομία είναι αντιστρόφως ανάλογη με το μικρό εδαφικό της μέγεθος. Κουβαλώντας πείρα αιώνων οι Κιμουλιάτες διέπρεψαν στον χώρο της ναυτιλίας. Σημαντικοί Κιμουλιάτες πλοιοκτήτες ξεχώρισαν τόσο στην ποντοπόρο όσο και στην επιβατηγό ναυτιλία και πολλοί άλλοι σαν στελέχη ναυτιλιακών και ναυπηγεοπισκευαστικών επιχειρήσεων. Βεβαίως δεν ξεχνάμε ούτε τα κατώτερα μέλη των πληρώματων που με την αξεπέραστη ικανότητα τους εγγυήθηκαν την αξιοπλοϊα κάθε είδους ελληνικού πλοίου. Οι ναυτικοί της Κιμώλου προσέφεραν στην Ελλάδα όχι μόνο συνάλλαγμα αλλά κι ένα πανάκριβο κόσμημα, την ολόχρυση καδένα της απαράμιλλης κιμουλιάτικης ναυτοσύνης.

Αν η ναυτιλία απεικονίζει την μια όψη της δυναμικής συμμετοχής της Κιμώλου στην εθνική οικονομία, η άλλη καθορίζεται από το προϊόν της εξορυκτικής δραστηριότητας που για δεκαετίες αποτελεί την μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα στο νησί. Το ηφαιστιογενές έδαφος της Κιμώλου περιέχει κορυφαίας αξίας και χρησιμότητας αμέταλλα ορυκτά που χρησιμοποιούνται σε πλήθος εφαρμογών.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε πως και το χωριό της Κιμώλου έχει μια επιπλέον μοναδικότητα. Είναι κατασκευασμένο από φυσικό πορόλιθο που στα χέρια των "ποράδων" γινόταν εξαιρετικό υλικό για χρήσεις, από απλή τοιχοποιία μέχρι και τρούλους εκκλησιών λόγω της ελαφροβαρούς του σύστασης. Λέγεται πως κιμουλιάτικα "πόρια" έχουν χρησιμοποιηθεί ακόμη και στον Αγιο Πέτρο της Ρώμης.

Ένα μοναδικό οικοσύστημα

Η Κιμωλος μαζί με την γειτονική Πολύαιγο συγκροτούν μεταξύ των άλλων κι ένα μοναδικό οικοσύστημα που προστατεύεται από το σύστημα Natura 2000. Μέσα σ' αυτό βρίσκει κανείς εκτός από τις περίφημες φώκιες μονάχους-μονάχους, δύο είδη προστατευόμενων ερπετών, δυο προστατευόμενα είδη πτηνών και μια χλωρίδα υψηλής βιοποικιλότητας με 185 καταγεγραμμένα είδη, 32 από τα οποία θεωρούνται μέχρι και σπάνια.

Πολιτισμός

Η Κιμωλος δεν διαθέτει μόνο ιστορία, αλλά και κάτι ακόμη σημαντικότερο πολιτισμό. Εκτός από το πλήθος των θρησκευτικών μνημείων και το μεσαιωνικό κάστρο, διαθέτει πλέον και δυο σημαντικά μουσεία αρχαιολογικό και λαογραφικό.

Παράλληλα το νησί μας είναι κι ένα ανοιχτό φυσικό μνημείο με σπουδαίους γεωλογικούς σχηματισμούς όπως το "Σκιάδι", ένα πέτρινο μανιτάρι μοναδικό σε παγκόσμια κλίμακα που κοσμεί τις σελίδες των σχολικών μας βιβλίων.

Η μουσικοχορευτική παράδοση του νησιού καταγράφεται στις σημαντικότερες των Κυκλάδων. Πλήθος οι σπουδαίοι παραδοσιακοί οργανοπαίχτες του χθες και του σήμερα, αλλά κι ένα εξαιρετικό χορευτικό τμήμα με έδρα τὸν Πειραιά με περισσότερους από 50 ενεργούς χορευτές.

Οι Κιμουλιάτικες γεύσεις έχουν ήδη καταγραφεί σε βιβλίο, και ο εθνικός μας γευσιγνώστης Ηλίας Μαμαλάκης έχει πολλές φορές εκθειάσει την γεύση της μοναδικής “λαδένιας” της Κιμώλου.

Η χαρακτηριστική τοπολαλία του νησιού ανήκει στην κρητοκυκλαδική διάλεκτο κι έχει κι αυτή καταγραφεί. Γύρω από το νησί έχει σχηματιστεί πλέον, μια σημαντική βιβλιογραφία με κορυφαίο έργο τα οκτάτομα “Κιμωλιακά” έκδοση του Αφεντακείου κληροδοτήματος

Η έντονη συλλογική δραστηριότητα κυριαρχεί στην ιδιοσυγκρασία των Κιμωλίων. Σύλλογος Επαγγελματιών, Εργατική Ενωση, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, Σύλλογος Αλιέων, Αγροτικός Συνεταιρισμός, λειτουργούν ήδη στο νησί. Τρεις σύλλογοι αποδήμων δύο στην Αθήνα κι ένας στην Αμερική και δύο κληροδοτήματα αποδεικνύουν πως η κοινωνική Κιμωλος είναι πολύ μεγαλύτερη της γεωγραφικής.

Η πρόκληση του μέλλοντος

Πριν μιλήσω για την πρόκληση του μέλλοντος θα αφηγηθώ μια μικρή ιστορία. Στα χρόνια της κλασικής αρχαιότητας στο νησί της Δήλου έπεσε επιδημία πανούκλας. Οι κάτοικοι έστειλαν αντιπροσωπεία στους Δελφούς για να ζητήσουν τη γνώμη της Πνθίας. Ο χρησμός ήταν ξεκάθαρος. Διπλασίαστε το βάθρο του αγάλματος του Απόλλωνα.

Οταν όμως φτάσανε στο στάδιο της εφαρμογής διαπίστωσαν πως είχαν να διαχειριστούν ένα πρόβλημα εφάμιλλο με τον τετραγωνισμό του κύκλου, τον διπλασιασμό του κύβου. Πόσο πρέπει να μεταβάλλουμε μήκος πλάτος και ύψος προκειμένου να διπλασιάσουμε τον όγκο;

Σήμερα τα κυκλαδονήσια κι ανάμεσα τους η Κίμωλος ένα και μόνο πρόβλημα έχουν να διαχειριστούν το διαχρονικά άλυτο “Δήλιο πρόβλημα” και τις παραμέτρους του.

Μπορούμε ν' αυξήσουμε την οικιστική ανάπτυξη;

Μέχρι ποιού σημείου και με τι όρους; Τι είδους τουριστική ανάπτυξη διεκδικούμε;

Θέλουμε περισσότερους καλύτερους και ασφαλτοστρωμένους δρόμους διευκολύνοντας τις μετακινήσεις; Η μήπως ένα μοντέλο τύπου Υδρας που να προστατεύει και ν' αναδεικνύει το μοναδικό περιβάλλον;

Χρειαζόμαστε στα νησιά γεωργία και κτηνοτροφία προκειμένου ν' αναδείξουμε και να διατηρήσουμε το πλήθος των προϊόντων με χαρακτηρισμένη τοπική ονομασία προέλευσης;

Ηλιος, άνεμος και ηφαίστεια (γεωθερμία) δημιουργούν μοναδικές για τα δεδομένα της χώρας δυνατότητες εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Είμαστε έτοιμοι να διαχειριστούμε την πρόκληση;

Η κοινωνική διάσταση

Δεν προτίθεμαι να πάρω θέση για κάποιο από τα παραπάνω. Θα θυμίσω μόνο μια φράση του πρωθυπουργού λίγο πριν την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, πως μέχρι το τέλος του χρόνου θα παρουσιάσει το σχέδιο της νέας διοικητικής δομής της χώρας.

Ομως επειδή οι μεταρυθμίσεις δεν είναι πολυσυσκευασία που χωράει τα πάντα, αξίζει να ν' αρχίσουμε να κουβεντιάζουμε ειδικά στα νησιά τι αλλαγές θέλουμε πως τις θέλουμε και γιατί τις θέλουμε. Αυτή η κουβέντα απουσιάζει από τον προεκλογικό διάλογο και την ατζέντα των εκλογικών σχημάτων που διεκδικούν την ψήφο των Ελλήνων πολιτών.

Εδώ εισέρχεται και ο ρόλος του τύπου που καλείται ν' αναδείξει τις ευκαιρίες και τους κινδύνους των επερχόμενων αλλαγών, και με εμπεριστατωμένη ανάλυση να βοηθήσει τις κοινωνίες των νησιών, αποφασίσουν νηφάλια για το αύριο που έρχεται.

Το κράτος είναι ο μεγάλος ασθενής δήλωσε στο προεκλογικό debate ο πρόεδρος της κυβέρνησης. Για την νησιωτική Ελλάδα ο ασθενής είναι ακόμα πιο άρρωστος.

Κι επειδή η βουλή που θα προκύψει είναι αναθεωρητική, να θυμίσω πως το άρθρο 4 που ορίζει πως όλοι οι Ελληνες πολίτες είναι ίσοι μεταξύ τους δεν αναθεωρείται.

Είναι γνωστό πως οι κάτοικοι των νησιών σε κορυφαία ζητήματα που χαρακτηρίζουν την ποιότητα αλλά και το κόστος ζωής (συγκοινωνία περίθαλψη κι όχι μόνο) βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση στο επίπεδο της κρατικής αρωγής από τους κατοίκους της υπόλοιπης Ελλάδας.

Κυκλαδες ενότητα πολιτισμού

Αν πάρει κανείς ένα διαβήτη κι ένα χάρτη και βάλει τη μύτη του διαβήτη στη Δήλο και το μολύβι στο Κάβο ντ' Ορο, στον κύκλο που θα σχηματίσει θα εγγράψει τις Κυκλαδες.

Οι Κυκλαδες δεν είναι ούτε γεωγραφικός προορισμός ούτε διοικητική περιφέρεια. Πρώτιστα είναι ενότητα πολιτισμού. Το να 'σαι Κυκλαδίτης είναι τύχη αλλά κι ευθύνη, ας μην το ξεχνάμε.

Κλείνοντας σας καλωσορίζω για μια ακόμη φορά στην Εχινούσα της αρχαιότητας, την Αρχαντιέρα των μεσαιωνικών χρόνων την Κίμωλο του σήμερα, ή όπως θα λέσε κάποιος από τοι προγονοί μας αν ήτανε επαδά, κυρίες και κύριοι:

Καλώς ήρχατε.

**ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΕΝΩΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ (Ε.Κ.Υ.Τ.)**

10η Συνάντηση – Ημερίδα στην Κίμωλο
Συνδιοργάνωση με την Κοινότητα Κιμώλου

Στην Κίμωλο πραγματοποιήθηκε η 10η Συνάντηση των Κυκλαδιτών δημοσιογράφων, στις 7, 8 και 9 Σεπτεμβρίου, με συνδιοργανώτρια την Κοινότητα Κιμώλου.

Στην Ημερίδα, οι εργασίες της οποίας διεξήχθησαν στην αίθουσα του ξενοδοχείου – εστιατορίου «Μελτέμι», στις 8 Σεπτεμβρίου, μετά το καλωσόρισμα του Προέδρου της Κοινότητας Κιμώλου κ. Γεράσιμου – Θεόδωρου Μαγκανιώτη και την εισαγωγική ομιλία του Προέδρου της Ε.Κ.Υ.Τ. κ. Εμμανουήλ Λιγνού, τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του αιοδίμου Πρωτοπρεσβύτερου Ιωάννου Ράμφου, ιστοριοδίφη της Κιμώλου, συγγραφέα και εκδότη του οκτάτομου έργου «Κιμωλιακά» και των αλησμόνητων Κιμώλιων δημοσιογράφων Γεωργίου Καλούδη, εκδότη της εφημερίδας «Φωνή της Κιμώλου», Ματθαίου Σάρδη, εκδότη της εφημερίδας «Κίμωλος» και Χαρίδημου Μουστάκα, συγγραφέα του έργου «Ιστορία της Κιμώλου».

Χαιρετισμούς απήνθιναν η Έπαρχος Μήλου κ. Νότα Καλογεράκη, που κήρυξε την έναρξη των εργασιών της Ημερίδας και ο Πρόεδρος της Ένωσης Κιμώλιων κ. Νίκος Αφεντάκης. Αναγνώσθηκαν τα μηνύματα του Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου, Κιμώλου, κ.λ. κ. Δωροθέου Β' από τον Αρχιερατικό Επίτροπο Κιμώλου Πρωτοπρεσβύτερο+ π. Δημήτριο Ράμφο, του Νομάρχη Κυκλαδων κ. Δημητρίου Μπάιλα, της Επάρχου Πάρου κ. Γρηγορίας Πρωτολάτη και του Δημάρχου Ερμούπολης κ. Ιωάννη Δεκαβάλλα.

Ακολούθησαν οι εισηγήσεις των κ. κ. Λεονάρδου Κόντου, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιά, με θέμα : «*Η ανάδειξη των προβλημάτων των μικρών νησιών και ο τοπικός τύπος*», Πέτρου Ηλιάκη, Νομαρχιακού Συμβούλου Κυκλαδων: «*Υποδομές και ανάπτυξη των μικρών νησιών*», Αντώνη Τρούλλου, εκπαιδευτικού, λαογράφου και συγγραφέα: «*Η προσφορά των κυκλαδικού τύπου στην παράδοση*», Κωνσταντίνου Αθανασόπουλου, Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου: «*Περιφερειακή ανάπτυξη και μικρά νησιά*», Βασιλείου Φραγκουλόπουλου, νομικού και οικονομολόγου: «*Η νησιωτικότητα και η διεκδίκησή της*», Δημητρίου Βεντούρη, συνεργάτη της εφημερίδας «Κιμωλιακά Νέα»: «*Η Κίμωλος από το χθες στο αύριο*».

Στην ακολουθήσασα συζήτηση έλαβαν μέρος ο πρώην Πρόεδρος της Κοινότητας Κιμώλου κ. Ιωάννης Βεντούρης, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι κ. Σοφία Θεολογίτου και κ. Νικόλαος Χρυσολωράς, κ.ά. Τις εργασίες της Ημερίδας έκλεισε, συνοψίζοντας τα συμπεράσματα, ο Αντινομάρχης Κυκλαδών και Επίτιμος Πρόεδρος της Ε.Κ.Υ.Τ. κ. Λάζαρος Θεόφιλος.

Οι συμμετέχοντες εκκλησιαστηκαν στο Μητροπολιτικό Ναό Παναγίας Οδηγήτριας, προσκύνησαν τα λείψανα της εκ Κιμώλου Οσίας Μεθοδίας, επισκέφθηκαν το Κάστρο και τις παλιές εκκλησίες με τα εξαιρετικής τέχνης τέμπλα και εικόνες, με ξεναγό τον κ. Αντώνιο Τρούλλο, το Αφεντάκειο Γηροκομείο, το Αρχαιολογικό και Λαογραφικό Μουσείο και περιηγήθηκαν σε ολόκληρο το νησί με τα εξαιρετικά γεωλογικά ενδιαφέροντα και τις ιαματικές πηγές.

Παρατέθηκαν πλούσια πρωινά, γεύματα και δείπνα με τοπικά εδέσματα, σε διαφορετικά εστιατόρια

Η Συνάντηση και η Ημερίδα στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία, με τις φροντίδες του δραστήριου Προέδρου της Κοινότητας Κιμώλου και διευθυντή της εφημερίδας «Κιμωλιακά Νέα» κ. Γεράσμου - Θεόδωρου Μαγκανιώτη και των Συνεργατών του. Την οργάνωση της εκδρομής είχεν η Αντιπρόεδρος της Ε.Κ.Υ.Τ. κ. Χαρίκλεια Χιόνη - Ζαμάνου.

Οι συμμετέχοντες Κυκλαδίτες δημοσιογράφοι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη γεωλογική ιδιαιτερότητα, τα μνημεία και την ιστορία, αλλά και τα προβλήματα της Κιμώλου και για πληρέστερη γνωριμία τους προσφέρθηκαν από την Κοινότητα τα βιβλία του Σίμου Συμεωνίδη: «Αντώνιο Βασ. Σάρδης, Οικονόμος Κιμώλου - Φιλικός (1772-1843)» και «Η εκπαιδευτική άνοιξη στο νησί της Κιμώλου (1823-1854)», του Αντωνίου Τρούλλου «Κιμωλιακών Παροιμιών το Ανάγνωσμα», καλαίσθητοι οδηγοί του νησιού και των επαγγελματιών και αναμνηστικά.

Οι Εκδότες των Κυκλαδικών Ενισχύσεων με τον Τατα-Δημήτρη Ράφφο, στο προσώπο της ΠΑΝΑΓΙΑ πασ-

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2007

Αγαπητέ μου φίλε κύριε Μαγκανιώτη,

Αρχίζοντας αυτό το γράμμα, με έντονες ακόμα τις εντυπώσεις από την τρυμερη παραμονή μας στην ωραία Κίμωλο, διερωτώμαται με τι να ξεκινήσω πρώτα: με τα ειλικρινή μου συγχαρητήρια ή με τις θερμές μου ευχαριστίες; Τελικά, σπλέγω να αρχίσω με τα θερμά μου συγχαρητήρια, για την πολύ επιτυχημένη έως τώρα προεδρική σας θητεία, για την τέλεια και υποδειγματική διοργάνωση του 10^{ου} Συνεδρίου της Ε.Κ.Υ.Τ. στο νησάκι σας, για την άψογη φιλοξενία σας και τις ευγενικές περιποιήσεις σας, για τις οποίες είμαστε όλοι κατά κοινή οριολογία υποχρεωμένοι, και συνεχίζω με τις θερμές της συζήγου μου και τις προσωπικές μου ευχαριστίες για την ευκατία που μας δώσατε να εποκεφτούμε για μια ακόμα φορά την αξέχαστη Κίμωλο, για τη χαρά που μας δώσατε να γνωρίσουμε την ωραία οικογένεια του Κυκλαδικού Τύπου, αλλά και για όλες τις περιποιήσεις που με φιλόδεση διάθεστη μας επιδιδότες.

Ομολογώ ότι η εμπειρία μου από τη συμμετοχή στην Οργανωτική Επιτροπή τριών Διεθνών Συφναϊκών Συμποσίων μου επιτρέπει να έχω ένα μέτρο σύγκρισης και γι' αυτό τα συγχαρητήριά μου είναι αναπόκριτα. Πιστεύω ότι πραγματικά πετύχαστε δύο ομαντικούς σπόχους να προβληθεί το νησάκι σας μέσα από τον Κυκλαδικό Τύπο, άξιον εκπροσώπους του οποίου φιλοξενήσατε, αλλά και να επωφεληθείτε από την παρουσία ειδικών που σας έδωσαν τα φώτα της γνώσης τους για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει όχι μόνο η Κίμωλος αλλά και όλα τα μικρά Κυκλαδονήσια.

Δε σας κρύβω ότι σε ιδιαίτερη συνομιλία που είχαμε με τον αγαπητό μου Πρόεδρο κ. Λιγνό του είμα στι, κατά την άποψή μου, ήταν σπουδαία, ενδιαφέροντα και χρήσιμα όσα προτάθηκαν από τους εισηγητές της Ημερίδας. Για διευκόλυνσή σας δύως και για να μην υποχρεωθείτε να πελαγώσετε ψάχνοντας τις πρακτικά χρήσιμες ιδέες, μέσα στον δύκο των εισηγήσεων και της βιβλιογραφίας που σας πρόσφερε ο καταπληκτικός ομιλητής, καθηγητής κ. Αθανασόπουλος, θα ήταν προτυπότερο οι ίδιοι οι εξαίρετοι εισηγητές στο τέλος των ανακοινώσεών τους να περιλάβουν ως ανακεφαλαίωση - συμπεράσματα τις προτάσεις τους που μπορούν να γίνουν πράξη. Η σύνταξη και δημοσίευση από την Ε.Κ.Υ.Τ. ενός τέτοιου μνημονίου θα διευκόλυνε και τους Προέδρους άλλων μικρών νησιών να αντιμετωπίσουν τα δικά τους προβλήματα, τα οποία ως γνωστό είναι κοινά.

Καταλήγοντας σας εύχομαι καλή υγεία και καλή δόναμη, γιατί την επιτυχία σας και στη συνέχεια της θητείας σας τη θεωρώ αυτονόητη ως παρεπόμενο του ζήλου σας και της αγάπης σας για τη γενεθλία γη, τη μικρή Πατρίδα σας, που χάρη σε σας γνωρίσαμε και αγαπήσαμε. Φίλε μου, πάντα όχιος!

Φιλικά κι εγκάρδια

Νίκος Γ. Προμπονάς

Αθήνα 3 Δεκεμβρίου 2007.

Αχαρντέ κύριε Πρόεδρε,

Αχαρντέ Θεόδωρε,

Σαν στέλνω το "Ναζιστικό Πλαν", (Αρ. 4, 55.)
σαν αποί ως γράφω για την 10^η Συνάντηση της Ε.Κ.Υ.Τ.
το δημόρο νησιών της Κίρκης. Το δημοσίευμά μου
θα ολοκληρωθεί σαν επόμενο φύλλο. Θα μπορούσα
να γράψω πολλά περισσότερα, αλλά ο περιορισμός
των έντασην χωρου δεν μου τα επιτρέπει, παρά την
ένθερμη θέληση των ειδότην κ. φαινούν. Σημασία
πάνω από όλη η πλούτος των επιλογών είναι
πως από την Κίρκη, υπάρχει διάχυτος εν
εντυπώσιμης μέσα μας. Τούτο σημαίνει
ότι το αδελφό μας κυκλαδονήσι, μας συγκέντρωσε
βαθύτατα με το αιγαλονελαχίστο απέριττο
μεγαλείο των ωραίων κατέστινσε αβίαστη
και ολοψύχως. Γρίλιους και θαυμαστές των. Προς
την κατεύθυνση αυτή, η προσωπική σαν συμβολή
υπήρξε ασφαλώς καθοριστική και πηγαδας αφεντικών
φιλόξενων διάθεσης δημόσιων δημόσιων. Σαν
αλίγουν επομένως πολλαπλά συχαρητήρια και

για την επιτωχή οργάνωσης των Συνόντων και για
την επαινεσή και καλοδιάθετη προσπάθεια σαν να
φύγουν άλλα καλώς, εν' ανθεξει της Ε.Κ.Υ.Τ. και την
κίρικδαν. Πολλά μέθαπτα χαρά των σαν οι ακόμη
τυριοσούζερα αραχίδανε σαν καρδιά μας γι' αυτό.
Οι διασώμις των αντιαστημάτων παρακαλαδίζεις
επιμονωτικές και υπαρξίες χατρονού που οι Κυ-
αλάδες μες αποτελούν πανταχίβα στοχείδια που κα-
σκούν την ελληνική επικράτεια.

Αγαπητέ Θεόδωρε,

Θα επιμονωνόσομις και πάλι. Προς σιγήνικη
δέξου της δέρματός μου ευχές για καλή υγεία, κα-
λή δύναμη και χρήμα "αυτοδιοικητικό", έργο.
Θέρμας ευχές παρακαλώ να διαβιβδοτες επιστολές
σαν εργαζόμενο σαν, την αριτα Σοσεφά, κ
οποια είναι αξέια πολλών επαινών και ευχαρι-
στιών για την ευγενή φριλόθεση στον της
καρδιά την παραμονή μας σαν Κίμωλο.

Σας ευχόμαντε χρόνια Πολλά,
και καλά χριστουγέννα.

Με πολλήν αγάπη & ευτίμηση

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

ΚΙΜΩΛΟΣ ΕΝΑ ΟΜΟΡΦΟ ΚΥΚΛΑΔΟΝΗΣΙ

Κίμωλος σαν τον ήλιο σου, ήλιος αλλού δεν λάμπει.

Το νησί με την αυθεντική ομορφιά. Όσο το περπατάς, όλο και το ανακαλύπτεις. Τι σου είναι αυτά τα χωριουδάκια μας, με τα πλακόστρωτα στενά δρομάκια τους και τα καλντερίμια τους, τα μπαλκόνια τους με τις στενές και απότομες σκάλες τους, τους κάτασπρους τοίχους και τα μπλε πορτοπαράθυρα τους και πάνω απ' όλα με τους πρόσχαρους και καλοσυνάτους κατοίκους των, που σου προσφέρουν το χαιρετισμό τους πρόσχαρα, είτε βρίσκονται πάνω στον «γαϊδαράκο» τους, είτε στην αυλή τους σπιτιού τους, απολαμβάνοντας και αυτοί την ομορφιά και ηρεμία του χωριού τους.

Μέλος και εγώ της Ενώσεως Κυκλαδικού Τύπου, συμμετείχα, στη 10η συνάντηση του Κυκλαδικού Τύπου, που πραγματοποιήθηκε, στην ΚΙΜΩΛΟ, στις 8-9-2007, με την πρωτοβουλία της Κοινότητας κιμώλου και με «Μπροστάρη» τον Πρόεδρο της κ. Γεράσιμο - Θεόδωρο Μαγκανιώτη.

Φτάσαμε ώρα δυο το μεσημέρι (7-9-2007) με το καλοτάξιδο καράβι «Άγιος Γεώργιος». Στο μουράγιο μας περίμενε ο Φίλος, ο Συνάδελφος Δημοσιογράφος και Κοινοτάρχης του νησιού Γεράσιμος - Θεόδωρος Μαγκανιώτης. Από τη χαρά του γελούσαν και τα μουστάκια του.

Οι γύρω πλαγιές δεν έχουν δένδρα, ούτε πράσινο, όπως γενικά όλο το νησί. Έχουν όμως το κάτι άλλο, που αυτό το κάτι άλλο κάνει την Κίμωλο όμορφη και γι' αυτό υπερέχει από τα άλλα νησιά. Οι πολλές φραγκοσκιές της με τα κατακόκκινα φραγκόσυκα.

Η περιοχή είναι ένας ατελείωτος ζωγραφικός πίνακας.

Από τη ξενάγηση που μας έγινε, στο νησί διαπίστωσα, ότι έχει ένα μόνο χωριό και λίγους μικρούς οικισμούς. Με πολύ θλίψη θα πω ότι έχει πολύ κακό οδικό δίκτυο που δυσκολεύει τον επισκέπτη να δει τις ωραίες και ατελείωτες ομορφιές του.

Η ιστορία του νησιού χάνεται στα βάθη των αιώνων. Αυτό το μαρτυρούν τα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα στα διάφορα σημεία του νησιού, όπως Μυκηναϊκά, Αρχαϊκά και Κλασικά.

Μια βόλτα μέσα στην πρωτεύουσα του νησιού «το χωριό» θα συναντήσεις το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Λαογραφικό και Ναυτικό Μουσείο, δημιούργημα του Ιατρού Μανώλη Χριστουλάκη.

Το Κάστρο, 10κάδες εκκλησίες και τον περίλαμπρο Ναό της Παναγίας της Οδηγήτριας (γιορτάζει 21/11) μέσα στον οποίο βρίσκεται το σκήνωμα της Οσίας Μεθοδίας.

Φίλε αναγνώστη αξίζει να πας στην Κίμωλο. Και όταν πας μη βαρεθείς να πας και στα δυο Μουσεία και οπωδήποτε να περπατήσεις μέσα στο μισοερειπομένο κάστρο με τα αρχοντικά του.

Μέσα στο κάστρο υπάρχει η αρχαιότερη εκκλησία του νησιού, η Γέννηση του Χριστού (1592) η οποία κτίστηκε από τον Ιερέα Ιωάννη Ράμφο, όπως θα δεις από μια μαρμάρινη επιγραφή.

Στην Κίμωλο δεν θα βρεις ξενοδοχεία με πολλά ΑΣΤΕΡΙΑ. Θα βρεις ενοικιαζόμενα δωμάτια που μοσκοβιόλανε καθαριότητα. Είναι πεντακάθαρα. Σε ένα τέτοιο δωμάτιο κοιμήθηκα και εγώ, η δε τιμή τους πολύ προσιτή. Άλλα πάνω απ' όλα θα βρεις τη ζεστασιά των κατοίκων, την οποία προσφέρουν απλόχερα σε βαθμό σπάταλο. Αυτή η παραδοσιακή Ελληνική Νησιωτική Φιλοξενία σε κάνει να σκέπτεσαι πότε θα ξαναπάς.

Πρέπει το Κράτος να φροντίσει να λυθούν τα χρονίζοντα προβλήματα του νησιού.

Πρέπει κάποτε και οι κάτοικοι των μικρών και μακριά ευρισκομένων από το κέντρο νησιών να νοιώσουν ότι υπολογίζονται.

Στην Κίμωλο πρέπει να γίνει ένας περιφερειακός δρόμος.

Πρέπει να γίνουν φράγματα, ώστε να μη πηγαίνει χαμένη ούτε μια σταγόνα νερού. Στην Κίμωλο πρέπει να γίνουν υδατοδεξαμενές.

Η λειψυδρία της με στεναχώρησε πολύ.

Η Κίμωλος πρέπει να αποκτήσει συχνή ακτοπλοϊκή συγκοινωνία.

Είδα πολλές ελλείψεις και οι κεντρικές υπηρεσίες πρέπει να φροντίσουν εγκαίρως να τις καλύψουν, πριν αρχίσει η εσωτερική μετανάστευση.

Κύριοι, ο νέος Κοινοτάρχης έχει κέφια για δουλειά. Αξιοποιήστε τον.

Εκμεταλλευτείτε την πείρα του και τις καλές του προθέσεις.

Και κάτι για τους καλοφαγάδες. Στις ταβέρνες του Χωριού πολλές, πάρα πολλές θα βρείτε ντόπιες νοστηματικές. Κουνέλι κοκκινιστό, κόκορα κοκκινιστό, πίττες διάφορες, τυρί ξυνό, μανούρι, φέτα ντόπια, τη λαδένια (ζυμάρι ψωμιού με ντομάτα, κρεμμύδι και λάδι), αρκεί να μην έχετε ζάκχαρο, χοληστερίνη και πίεση. Όσο για τα ντόπια κρέατα δεν σας λέω τίποτα.

Τελειώνοντας αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τους διοργανωτές, τον Πρόεδρο της Κοινότητας και τους Συμβούλους αυτής, ως και το Προεδρίο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ενώσεως Κυκλαδικού Τύπου για την άφογη οργάνωση της Συναντήσεως.

Δεν τολμώ να κάνω περιγραφή, διότι κάθε περιγραφή θα είναι κατώτερη της πραγματικότητας.

Σας ευχαριστούμε όλους σας Καλό Χειμώνα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΥΛΙΟΣ

Αθήνα 10/9/2007

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΥΛ. ΗΑΓΩΝΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΑΞΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ 'ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ'
ΧΩΡΑ ΝΑΞΟΥ
ΤΗΛ: 2285024501

ΝΑΞΟΣ 14/09/2007

Προς: ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΙΜΩΛΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟ - ΘΕΟΔΩΡΟ ΜΑΓΚΑΝΙΩΤΗ
ΜΕΛΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

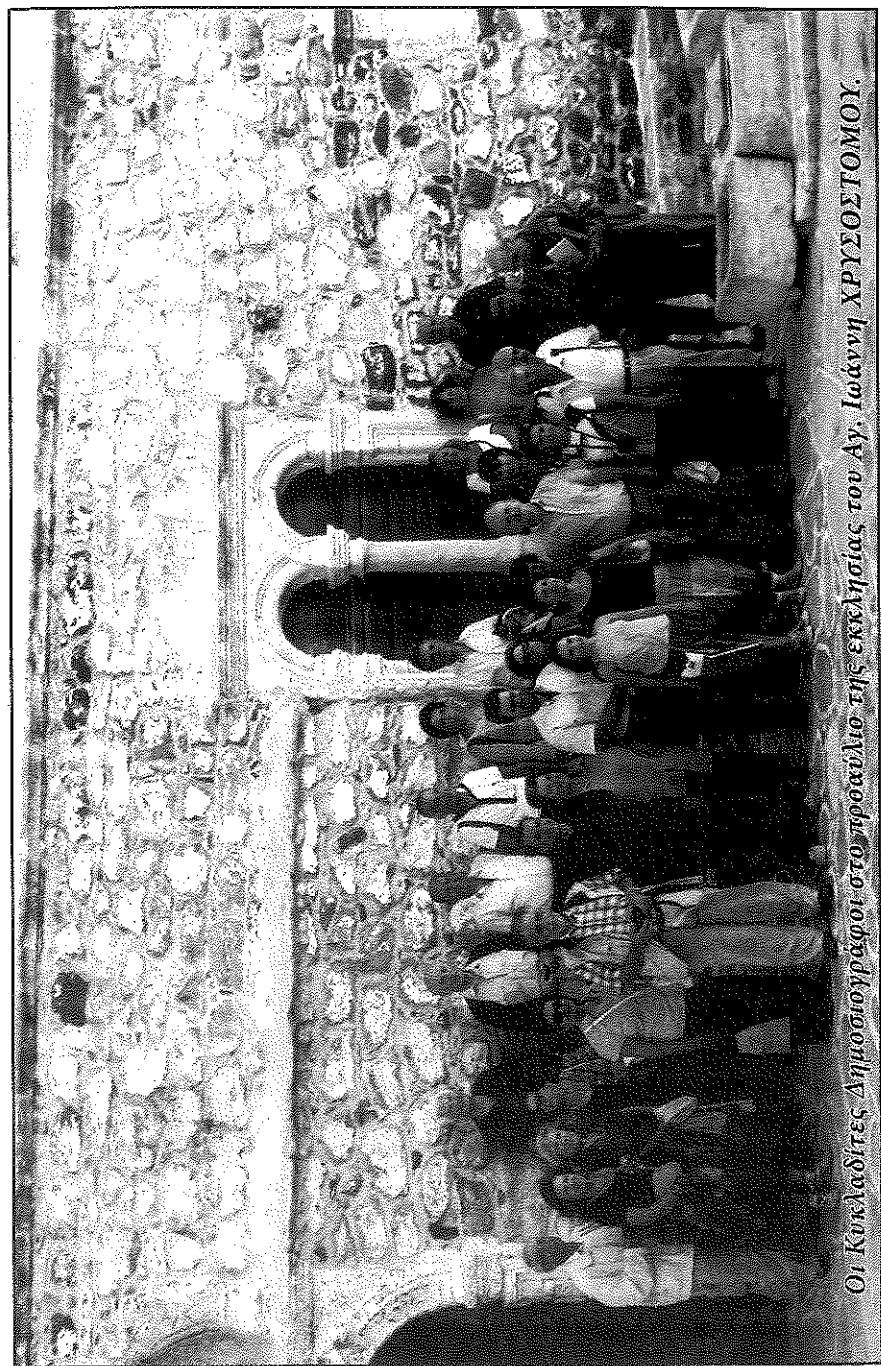
Κόριε Πρόεδρε,

με την παρούσα επιστολή θέλω να σας εκφράσω τι ευχαριστίες μου για την άψογη διοργάνωση της 10^{ης} συνάντησης-ημερίδας που διοργανώσατε σε συνεργασία με την Ένωση Κυκλαδικού Τύπου στο όμορφο νησί σας.

Η συνεχής παρουσία σας όλες τις ημέρες που μείναμε στο νησί σας απέδειξε σε όλους μας ότι η Κυκλαδίτικη φιλοξενία είναι ένα από τα βασικά από την για να μπορέσουμε να σταθούμε ανταγωνιστικά στο νέο τουριστικό παγκόσμιο περιβάλλον.

Φύγαμε με τις καλύτερες εντυπώσεις τόσο από τη φιλοξενία σας όσο και από τις ομορφιές της Κιμώλου. Είμαστε σίγουροι ότι θα βαδίσετε το δρόμο της ήπιας ανάπτυξης με σεβασμό στον άνθρωπο και στο περιβάλλον, δρόμο δύστολο αλλά αξιζει τον κόπο να τον διαβείτε.

Μερά τημήσ
ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΥΛ. ΗΑΓΩΝΗΣ

Οι Κυριαδίτες Αγιοπομφάραφοι στο προσωπικό της Εκκλησίας του Αγ. Ιωάννη ΧΡΥΣΟΤΟΜΟΥ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΣ ΛΥΡΑΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ ΚΙΤΡΙΝΟ 8/9/2008
Έχει συμμετάσεων την παραδοσιακή μουσική της Κύπρου και οι συμμετέχοντες αποθεωνύμων.

Αραμηνηστική φωτογραφία των εκδοτών Κυκλαδικών εντύπων, με φόντο το Επιλογοθέατρο.